

**İSEKIYEELİ
TƏM TAKƏLAYA
Kutvlutv**

Isekiyeelı takəlaya taa i caaləyəna kalənau ke Iseγeli nyéma ke mpi pə təə pa pəntəna Isə tə. Pə waali kέ i yəyəta piitimnaa mpa pa tuwa Iseγeli nyéma ke konyəŋ tə pa huvnau təm. Iləna i yəyəti Yosalem hotuyu təm tətə. Na isəna Isə ka mələna Iseγeli nyéma ke pa wule taa tə. Iləna i keesü isəna Isə təsəelə kufate ka wəe tə.

Isəna pa faya Isekiyeelı takəlaya tə:

Isə kalənau ke Iseγeli nyéma, titite 1–24

Isə huvnau ke piitimnaa ləmpı, titite 25–32

Iseγeli nyéma lajheesəle təm, titite 33–39

Cele Isə təsəelə nte pə hula Isekiyeelı tə, titite 40–48

Tacaa luw ke Isekiyeelı təə

1–3 Pənaya hiu na naanuwā*fa* nyəŋka isətu liyiti nyəŋ kuyakı kakpası nyəŋkv. Pusi pəyalv Isekiyeelı má, maa wə Yuta nyéma mpa pa kuuwa tə, pa taa kέ Kepaa pəyə nəyə. Mprýgú pə lapa-m isü toosee taka, na má ná isətənuyu tlala. Iseγeli wulav Sowakeŋ kuuu pənaya kakpası nyəŋka nté. Isə yəyətəna-m Papiloni nyéma tetu taa kέ pəyə Kepaa nəyə na i toŋ, tii ma təə. ^a kətuyu təmle tə.

4 Ma nyənaya mpu ilə ma ná heelim səsəom napəli pə luna ilim ntəyəŋ təə kəle. Mprýgú pə

^a **1:1–3** Pənaya hiu na naanuwā: Pə pəsəyı na pə wəe pənaya ɳka Isekiyeelı caala i

kəna isəñmuntuyu kpusəŋ nyəŋku nakvli. Na kəkə nymeləsəyi na pə cəəki-ku. Ku heku taa wə ké isu nyəgəluyu kusseemuyu ŋku pa sotaa na pá wə kəkə taa tə. ⁵ Iləna wontu natələx̄i lix̄iti luna ɻmuntuyu ŋku ku taa təna, tə nəyəsəna isu yəlala. ⁶ Paa ŋku ku isentaa wə təm lix̄iti na kej ke lix̄iti. ⁷ Tə nəəheə ka siyisaa ké, na tə nəntaaləŋ nəyəsəna isu naule. Na á teeki kəkə isu nyəgəluyu kusseemuyu kusotuyu. ⁸ Tə kej lix̄iti iní, paa ŋku ku tee na yulv niŋ. Ilə tə niŋ iní i nyənəyi həyələŋ lix̄iti, isu tə isentaa na tə kej. ⁹ Tə kenəəsi ka yoosina təmaya. Ye tə təŋ tə siyisaa ké təca, nakvli ku kəesəyi. ¹⁰ Paa tə taa ŋku ku wəna isentaa ke təm lix̄iti ké. Yulv isentaa ka wəe, na təyəlaya isentaa na ntəyəŋ təo, na nav isentaa na mpvutu təo, na pəc̄ pə kaası hekəle isentaa. ¹¹ Isətaa təo ké tə isentaaana na tə kej ka faya. Iləna kej naale náá tokiyina təma, na naale náá takati. ¹² Paa ŋku ku təŋ ké na ku siyisaa. Na ku puki timpi feesuyu tūsiyi-ku tə, ku heləyi. ¹³ Wontu ntı tə wəetv ka nəyəsəna ké isu kəkə mamala. Na tə wəe isu kahulasi, na kəkə ŋke ka cəəki tə heku taa. Tə nyaałəm təəwa səsəm ké na təv ɻmeləsuyu luki pə taa. ¹⁴ Iləna wontu ntı tə kpakəyi asewa na tə təekı na tə kəŋ, isu calanaa tiikuŋu tə.

¹⁵ Ma təŋa nyənuyu ke wontu ntəȳi mpv, ilə ma nawə paa wontuyu ŋku ku cələyəle pəpəte kvlvmtəle na a tokina atə. ¹⁶ Pəpəleə anı a ɻmatu na a wəetv teekaya kəkə ké, isu liyitee pəle atəntəatə nyəntə. A ka wəna wəetv kvlvmtv ke a lix̄iti ké. Iləna a ɻmatu na a wəetv caya isu a suu təma taa. ¹⁷ Ye a kvlvmtətə, a kəŋkəməŋ lix̄iti ké a siyisinaa, aa kəekı. ¹⁸ A kvnjklvmtətə ka wə səyəntv, na tlvñjası waasa a təna

na p   c   na p   ta na s   teeki k  k  . **19** Ye wontu nt   t  t  n  , il   p  p  lees n     t  n  t  n   t  a. Ye t   k  l  y   at   il   p  p  lees n     k  l   t  t  . **20** Timpi feesuyu tusayaat   t  y   t  p  ukaya, na p  p  lees k  l  y   na a t  n  t  . Mpi t  , wontu l  m  ay  s  le ka we a t  a k  . **21** Ye wontu i t  n  , il   p  p  lees t  n  . Ye t   s  n  aa, il   a s  n  . Ye t   k  l  y   at  , il   a k  l  . Mpi t  , wontu l  m  ay  s  le ka we p  p  lees t  a k  .

22 Wontu nt   t   ny     t  o ka lemaya isu ti   taka ke isataa, na p   tee k  k  . **23** Na wontu nt   t   kej naale naale loosa t  ma t  o k   isat  n  y     ku ku t  e t  na. Il  na t   kej naale naale lelu n     taka t   mayamaya t   t  o. **24** Ye wontu nt   t   k  l  a t  nt  , ma nuki t   kej k  k  te k  , isu l  m   s  s  o  m  . Yaa isu Toma t  na tu n  y  . P   k   k  k  te s  s  o  le k   isu yoolaa ny  nt  . Waatu wei t   caak   s  n  y  , il   t   kpili t   kej. **25** Il  na k  k  te l  k  na t   ny     t  o isat  n  y     ku ku t  e. **26** Isat  n  y     ku ku we wontu nt   t   ny     t  o ke mpv t  , ku t  o ka we p  lv  p  u isu liyitee p  le nte t   we p  ooku t  le t   t   kumte. Il  na p  lv  p  u l  k  na kumte nte t   t  o na p   n  y  s  o  na isu yvl   isentaa. **27** M  p  y   ma nawa si yvl   n  y  s  e  le n  t   t   teekaya k  k   isu ny  y  l  u  y   kus  em  y     ku pa sotaa t  . P   c  ya k   isu k  k   c  o  na  ku. P   kp  y  av isu yvl   n  y  s  e  le n  t   t   t  n  y  c  a   c  o  , na p   k  pa na p   t  i   t  . Ma nawa isu k  k   ny  l  em  le s  s  o  le na p   c  o  na-t  . **28** Nyaal  m   s  s  o  m   m  p  i pi we teitei k   isu teu nukuyu na k  y  al  u k  ya t  . P   k   Tac  a teu n  y  s  e  le k  . Ma n   mpv il  na m   hoti ma isent  o na m   nu n  y  l  u y  y  t  y  e  na-m  .

2

Iso tiliyi Isekiyeeли ke Iseyeli ny  ma kij

1 Mŕpúgy yulu nəyəsəle níté tə təma-m si: Yulu nyá, səŋ nyá nəchée təo na má yəyətəna-ŋ.

2 Pə yəyətəna-m təmnaa mpe təyə Feesuŋu sun ma taa, na kú yele na má səŋ ma nəchée təo. Iləna má nu wei i yəyətəyana-m tə i təm. **3** Wenti i yəyətəyana-m təyəle si: Yulu nyá ma tiliyi-ŋ Iseyeli asayaa mpa pa kvləyi ma təo tə pa kiŋ. Pana pa caanaa pa wakələnam-m ké. Paa haləna saŋa isəntə. **4** Yəlaa mpe pa ké kpanjkpartvnaa ké na pa nyama na kpişəŋ. Polo pa kiŋ na n̄ heeli-wə si, Tacaa Iso yəyətəyi si **5** pa ké asayaa ké. Ilə paa pa nukı yaa paa nukı, pa ké təo kulla ké. Paa cəkəna si asayaa wə pa həku.

6 Taa nyana yəlaa mpe, yaa pa kuyəyətutu. Paa pa wə-m isü səwa yaa pəcesi, pə fei si n̄ nyana asayaa mpe pa kuyəyətutu yaa pa yaasi. **7** Pə wee ké si n̄ heeli-wəyə ma təm té, ye pa nūwa yaa pa ta nū, pa ké asayaa ké.

8 Nu nti ma heeliyi-ŋ tə. Taa la isayav isü asayaa mpe. Haa nyá nəyə na n̄ təyə mpi maa cəle-ŋ tə.

9 Ma nyənaya mpv, ilə ma nawa niŋ nté na i siyisina-m, na i taa na takəlaya həvle. **10** Ntəna pə heti-keye ma isentaa təne inı, na pə ŋmaa ka taa na ka waalı ké laŋwakəlle təm. Na kuyəowiina na məla təm ke pə taa tətə.

3

1 Mpuyvle yulu nəyəsəle níté tə təma-m si: Yulu nyá təyə takəlaya ŋke, na n̄ polo n̄ yəyətəna Iseyeli nyáma.

2 Iləna má haa nəyə, na yulu nəyəsəle níté tə yele na má təyə takəlaya ŋke. **3** Iləna i tə-m si: Yulu nyá təyə takəlaya ŋka inı ma cəla-ŋ mpv təyə nyá hiluŋu taa.

Ma təyə-ke, iləna ká la ma nəyə taa ké lelen, isü tuiŋ.

4 Mpúgyú i təma-m si: Polo Iseyeli nyéma kinj, na n̄ heeli-węye ma təm. **5** Mpi tə, pə taya yəlaa mpa pa kuyęgötutu wę səkpetuyu. Yaa pa yęgötaya na kate tə, pa kinj ke ma tila-ŋ. Ama Iseyeli nyéma kinj kē. **6** Pə taya yəlaa payale mpa pa kuyęgötutu wę səkpetuyu, yaa pa yęgötaya wę kate na nn̄ nūki pa təm tə. Ye isu yəlaa isu mpu kinj ke maa tila-ŋ, paa nūna-m. **7** Ama Iseyeli nyéma luju fei ma nūnav. Mpi tə, pa kisa-m nūnav. Iseyeli nyéma təna nyęen taa wulaa kē, na pa nyama na kpusəŋ. **8** Maa yele na nyá isentaa nyəŋ na n̄ węena laŋkpusəŋ isu mpe, na n̄ yoona-wę. **9** Maa yele na nyá nyüyü taa wulı isu liyitee pəle tiŋ toŋ nyəŋ nyəntε. Haləna tə kəlī kükpatuyu ke toŋ. Paa pa kē təo kulla piitim tə, səyəntu í taa kpa-ŋ, pécó taa nyana-wę.

10 Mpúgyú Isə tasa-m si: Isekiyeeли n̄i təmnaa mpa pa təna maa heeli-ŋ tə. Təki-tęgi nyá lotu taa. **11** Polo ma yəlaa piya mpa pa kē yomaa tə pa kinj. Ye paa nūna-ŋ, yaa pa kaa nūna-ŋ. Heeli-wę si Tacaa Isə yęgötəna.

12 Iləna Feesuyu kpaya-m, na má n̄i ma waaləyi kökəte səsəołe si: Isə Tacaa ke hatoo i təcayale taa.

13 Iləna má n̄i isəna wontu kej makəna təma tə. Pə na rəpəlees pə kpenta kökəte səsəołe. **14** Mpúgyú Feesuyu kpaya-m na kú teəna-m. Ma laŋle ka wakəlaa kē na má kpəyələyi. Iləna Tacaa toŋ tii ma təo. **15** Waatu inəyi ma tala timpi pa yaa si, Telı-Apıpi tə. Iseyeli nyéma mpa pa kuuwa na pá wę Kepaa rəyə nəyə tə pa teyelə. Iləna má caya pa kinj na səyəntu ke kuyęen naatosompəyəlaya.

Isekiyeeли feñeyu ke Iseyeli nyéma kinj

16 Kvyakv naatosompoyglaya nyəjku ke Tacaa yəyətəna Isekiyeeли ma si: **17** Yvlv nyá maa su-η Iseyeli nyérma taŋlv. N ka nu ma təm na n̄ polo n̄ kpaali-wə na ma nəyə. **18** Ye isu ma hvla isayav s̄i i ká s̄i, na n̄ tá kpaali p̄ntu in̄i s̄i i layası mpaav na p̄ ya i nyuyv, p̄ntu ká s̄i. Ille nyaya maa p̄əs̄i i səm təm. **19** Ama ye n̄ kpaala isayav na i kisi layasuyv, na i s̄i i isayatu taa. Ille n̄ yapa nya t̄i nyuyv. **20** Ye siyisilu yela siyisuyu, na i la isayatu. Maa nyəp̄i-ι kat̄ka na i s̄i. P̄ taya p̄lv, n̄ ta kpaali-ι. Ille nəyəlv kaa tasa i siyisuyu təm yəyətuyv. Ama nyaya maa p̄əs̄i i səm təm. **21** Ye ma kpaala siyisilu s̄i i taa pənti, na i yele pəntuyv, ille i kaa s̄i. Mpi t̄o, i nu kpaaluyv. Ilena p̄ yá ma nyuyv.

Tacaa tvWa Isekiyeeли ke sum

22 Tənaya Tacaa tv niŋ ke Isekiyeeли má ma təo tətə, na i tə-m si: Kvli na n̄ polo tətekəle taa, na má yəyətəna-η. **23** Mp̄uyv ma kvlaa na má polo tətekəle taa. Ilena Tacaa hvli i teu isu maa nav Kepaa p̄oy nəyə t̄o. Ilena má hoti ma isentəo. **24** Tənaya Tacaa Feesuyu svv ma taa, na kú la na má səj ma nəəhees təo. Ntēna Tacaa heeli-m si: Polo na n̄ təki nyá təȳi nyá te. **25** Pa a həkə-η ɻ̄musi si n̄ taa tasa pa həkv ke luv. **26** Maa yele na nyá nsəmle matəna nyá tantahaav. N ká p̄əs̄i kamumuka, n̄ kaa p̄əs̄i na n̄ kaləna-wə. Mpi t̄o, pa ké təo kvlala ké. **27** Ama waatv wei maa yəyətəna-η, ilena n̄ kuli nyá nəyə na n̄ heeli-wə. Tacaa Iso yəyətəȳi si, ye wei i caa i nu. Wei u caa, i taa nu. Mpi t̄o, pa ké təo kvlala ké.

4

Yosalem wakəlvuyv təm

1 Mprúgyú Tacaa tasaa sı: Yvlı nyá kraya tetu piliki*fa*. Su-i nyá isentaa na n̄ pu Yosalem icate. ^a fotoonaa. Pə təo ke Isə sı Isekiyeelı i ləsi Yosalem icate fotoo ke piliki təo. **2** Hólí sı, pa tama-te na pá ȳmá koloŋja taka sı, pa leekəyəna-te. Pa loma hapəle ke icate koluŋja kite. Pa sikaan na pá cəənate. Iləna yoolaa nyuyu nyéma ta-teye kotaya. **3** Kraya nyəyəlvyu kvtəsuyu ȳku ku we tətaŋlan tə. Kaya-kv, isu icate koluŋja ke nyá na-te mə hekv. Keesi isə na tə təo na pá leekı-te. Ilə nyaa leekəna-te. Mpi pə kē Iseyeli nyéma ke kuhvlum təyəle.

4 Hənti nyá mpvutu təo, na n̄ təna Iseyeli nyéma isayatı ke nyá təo. N ka səyəli pa isayatı ke kuyeeŋ wei n ka hənti mpv tə i taa. **5** Maa yele na n̄ wee tənaya kuyeeŋ naanuwā fei nasəle (390). Kuyeeŋ inı i wənnəa isu pusi nsi Iseyeli nyéma lapa isayatı tə. Isəna n̄ ká səyəli Iseyeli nyéma isayatı təyəle. **6** Ye n temə mpv, ilə n keesi kəŋkəŋ ntəyəŋ nyəŋku təo. N ka səyəli Yuta nyéma isayatı ke kuyeeŋ nüle. Kuyeeŋ inı i kena pusi nüle wei Yuta nyéma lapa isayatı tə. **7** Pə waalı iləna n̄ keesi isə na Yosalem wei pa leeka mpv tə i təo. N ka hvlı-teye niŋ kpete, na n̄ heeli-teye nti tu kəo tə, na n̄ kaləna-te na Tacaa nəyə. **8** Iləna má həkəŋ ȳmuisi, n̄ taa pəsi na n̄ keesi kəŋkəŋ ke waatu wei n̄ ka caya təna tə. **9** Caa təyənaya pee nyəŋka piiim liyiti na soona piiim naale. Iləna n̄ siti pə təna na n̄ laki təyənaya. Nyá təyənaya nté kuyeeŋ naanuwā fei nasəle (390) wei n̄ ka hənti kəŋkəŋ kvlumuyu təo tə. **10** Cacaası ȳmuvuyu na hiu (220) ke n ka mayasəyi paas ifemle nte, na n̄ təki. Mpi n̄ ká təki waatu inı i taa

^a **4:1 tetu piliki:** Ləŋtaa nyéma ȳmaakaya pilikinaa təo ke ȳmaatu na pa ləsəyi

təyəle. **11** Paa mayası lüm mpi n ká nyɔɔ paa ifemle nte təyə. Pi wee paa ifemle nte liitili kvlum. **12** N ká la nyá təyənaya ké ısu tinte taka. Yəlaa pvn̄tu huwa ke n ka tayənəna kəkə na n̄ təs̄i nyá təyənaya ke yəlaa təna ıseñtaa.

13 M̄púyú Tacaa tasaa sı, teitei ké m̄púyú Iseyeļi nyáma ká təyə təyənaya asilima nyəñka. Piitimnaa mpa pa taa maa yele na pá polo tə tənaya paa təyəke.

14 Iləna máá yəyəti sı: Həi, Tacaa Isə, hatoor ma pəcaatv haləna sanja ma ta pilisi ma ti. Ma ta təyə pvlvpv kvsəpəm yaa mpi pə kpawa na pə cəli tə. Pəyele asilima kpəntə natələ tə nantv̄gv na sv̄ta ma nəyə taa. **15** Iləna Isə cə-m sı: Maa layası-ŋ naapvn̄tu na n̄ tayənəna-təyə kəkə na n̄ la tə təo ké təyənaya, pə kaa wee yəlaa pvn̄tu.

16 M̄púyú i tasa-m heeluyu sı: Yv̄lu nyá maa yəki təyənasi təsüle ke Yosalem taa. Paa mayasəyi təyənaya na pá təkəna nəyəsəe, na pá mayasəyi lüm na pá nyəökəna lañwakəlle. **17** Paa lañ təyənaya na lüm. Pi wee na pa tasəna pa ıse ke pa ısayatu təo.

5

Tacaa ka hə Iseyeļi nyáma ŋkpən̄gv

1 M̄púyú Isə təma Isekiyeelı má sı: Yv̄lu nyá kpəya hvn̄gv na n̄ looli nyá nyv̄gv na nyá tantv̄gv. Iləna n̄ caa sanəya na n̄ mayası nyɔɔsı na n̄ tala-səyi həyələŋ payale. **2** Waatv̄ wei nyá həntv̄gv kuyeeŋ i təma, ilə n̄ kuu həyəlvgv kancaalaya nyəñkv na n̄ wə kəkə ke icate heku taa. Iləna n̄ kuu həyəlvgv naale nyəñkv na n̄ lo-səyi nyá layate na n̄ cəona icate. Iləna n̄ tasa həyəlvgv tooso nyəñkv ke kuuu tətə, na n̄ ɻmisi na

heelim kpaya. Iléna má kpée ma layate na má tu sí waali. ³ Iléna n̄ cosi sí taa ké pəcə, na n̄ həkə nyá tokonaa ntompee. ⁴ Pəyele iléna n̄ cosi sí taa ké pəcə, na n̄ wə kəkə taa, na sí nyaya. Tənaya kəkə ká luna na ká nyaya Isegyeli nyéma.

⁵ Mprýgý Tacaa Isə má ma yəyətaa s̄i: Yosalem wei, maa suwa piitimnaa na pa tetv hekv taa tə, mpi i ka teesəna təyəle. ⁶ Mpi tə, Yosalem nyéma wakəla ma kiiñ na ma kvtvtvtv. Pa kv pa t̄i t̄om na pə kəl̄i isu mpa pa cəona-wē tə. Mpi tə, pa kisa ma kiiñ. Pa ta təñ ma kvtvtvtv. ⁷ Pə təo ké Tacaa Isə yəyətaa s̄i: Timpi pa lapa isayatu na pə kəl̄i piitimnaa mpa pa cəona-wē tə, pəc̄ pa kisa ma kvtvtvtv na ma kiiñ təkuyu na pa təñ piitim lemp̄i nyəntv tə, ⁸ ma lajle ta həena-wē. Maa hvvna-węye piitimnaa mpe pa isentaa. ⁹ Yosalem nyéma lakasi kəla acaalətv. Pə təo ké maa hə pa ȳkrajuñuñ ke isəna tə, too tə, ma ta hənta mpv. Pəyele ma kaa tu tasv mprýgý həm. ¹⁰ Pə təo ké cəcənaa ka təyə pa piya, na piya náá təyə sí caanaa ke Yosalem taa. Ye pə kaasa pa pvlv, ma yele na heelim yasi-wəyi paa timpi. Isəna maa hvvna-wē təyəle.

¹¹ Tacaa s̄i: Maya Tacaa Isə weesuñu tu ké. Timpi pa pilisa kətaya təlate na pa tuñ na pa acaalətv təna tə, ma kaa tasa-węye nyiluñuñ, yaa má weena pa pətəatəle, yaa ma hvli-węye suulu. ¹² Yosalem yəlaa həyələñ tooso taa kvlvnuñuñ ká səna yvlvkvsəkv na nyəyəsi. Paa kv həyəluyuñ leñkv ke yoou taa ké pə cəonav icate tə. Iléna pə kaasi həyəluyuñ leñkv, iléna ma yele na heelim yasi-kv, na pə ponā paa timpi. Iléna má tu pa waali na layate.

¹³ Maa mv-wē na pááná. Maa yele na a kpana a t̄i na má leetí-wē. Waatv inəȳi paa cəkəna s̄i maya

Tacaa má yəyətəna-wə na pááná. ¹⁴ Maa yele na icatə pəsı kpete. Tu pəsı mpusi pəlvən piitimnaa mpa pa cəəna-wə tə, na teelaa pa isentaa. ¹⁵ Waatu inəyi maa huvuna-wə na pááná səsəəna. Maa hə pa əkpaŋvən na toŋ. Pəyele paa pəsı mpusi na feele pəlvən, mpi ləlaa ka nyənəyəna tə. Pi susı piitimnaa mpa pa cəəna-wə təyə watu. Maya Tacaa má yəyətəyəna mpu.

¹⁶ Maa tó-węyę nyəmá sətu nyəna wena a kē nyəyəsi tə, na pá sí. Iləna má yele na pə kpiisi-wə. Mpı tə, maa səesi nyəyəsi ke pa wahalanaa tə. Maa yəkí pa təyənaya təsule. ¹⁷ Maa yele na nyəyəsi na taale wontu isayatu lu-wə. Paa lan piya. Yəlvəkvsəku na yoou ka wakəl-i-wə. Maya Tacaa, má yəyətəyəna.

6

Iso kula laalaa təo

¹ Mpýyú Tacaa heela-m sı: ² Yəlv nyá kəesı nyá isə na Isegyeli nyəma pőón təo na n̄ yəyəti ma təm. ³ Isegyeli pőón na pulası na təteka na kacəsi nyəma í nu Tacaa Iso təm. Maa yele na layate kəo mə təo, na má kpiisi mə təfəenlenaa. ⁴ Maa yəkí mə təkətəlenaa, na mə ilim leesəŋ wei í laakí tə. Mə taa ləlaa ka sı pa tuŋ kulaalaŋ kila. ⁵ Maa su mə sətaa ke mə tuŋ kulaalaŋ kila, na má əmusı mə muwa na má cəəna-i. ⁶ Mə acalęe təna ká pəsı ncaa kē. Pi kpiisi mə təfəenlenaa. Pi yele mə təkətəlenaa na pə lə-wə. Pi yəkí mə tuŋ na í saalı yem. Mə ilim leesəŋ ká yəkí na mə niŋ kulaŋpəm wakəl. ⁷ Mə taa payale ká sı, iləna pəcő í cəkəna sı mayale Tacaa. ⁸ Paa na mpu maa yele mə taa kakaasaya. Pele paa fiti layate, paa wəe piitimnaa taa. ⁹ Mə taa kakaasaya ka təsı ma təo kē piitimnaa taa, timpi

pa kpa-weyé yomle tə. Mpi tə, maa wakəlī pa nyama wena a ta layana ma tike tə. Na pa isé wena pa nyiləna tuŋ təm tə. Pa mayamaya paa nyəyəsəna pa təyí acaalətə nti pa lapa tə tə tə. ¹⁰ Waatu inəyí paa nyi sì ma ké Tacaa. Ilé pə taya yem təo ké ma yelaa, na wahalanaa pane pá mayana-wé na pə ciyiti-weyé mpv.

¹¹ Mpýyú Tacaa Isá yəyətaa sì: I kpasí mpee na nəohées na lanwakəllé. Mpi tə, Iseyélí nyémá lapa isayatú na acaalətə. Yoou na nyəyəsí na kvtəŋ ká kv-wé. ¹² Kvətəŋ ka kuna poolun tə, na yoou náá kv pəcələ tə. Iléna wei ilé i wees tə, kolontunaa ta ilé, na nyəyəsí kv-i. Maa yele na ma pááná kpa pa təo ké na pácó a hée. ¹³ I ka te na í nyi sì mayale Tacaa. Mpi tə, mə sətaa ká səyətəna mə tuŋ kulaalaŋ na mə təkətələnaa. Paa pulasi kulkulası təo, na pórəŋ təo, na tuŋ kulgəpəŋ hətu təe. Tənaweyé í wəkaya mə tulaalvnaa ke mə tuŋ na səəsuŋ nyala. ¹⁴ Maa kusí niŋ na má kpiisi tətu tənaya. Paa leye í wees, pə kpayav wulaya tətu na ilim mpətəŋ təo tə. Na pə polo Lipəla icate ke ilim ntəyəŋ təo tə. Waatu inəyí yelaa ká cekəna sì mayale Tacaa.

7

Tacaa kpaaləyi mpusi kantəkaya nyəŋ təm

¹ Mpýyú Tacaa heela Isekiyeli má sì: ² Yulü nyá, heeli Iseyélí tətu yelaa sì, mə tətu təna tənaya kəŋ kəle. ³ Mə tomle talaa kəle nəənəo. Maa mu-me na pááná. Maa kəesəna mə mpaan na má hvvna-me. Maa svkimeyé mə acaalətə təna. ⁴ Ma kaa weenə mə pətətələ. Yaa ma hvli-meyé suulu ke paa pácó. Ama mə təntə

na mə acaałətu təma wena í lakaya təyə pü feli-mə.
Ulena í cekəna sı mayale Tacaa.

5 Tacaa Isə má ma yəyətəyı sı, wahala ikpamile kəŋ í ta nata i taka. **6** Pə temayale mpusi kantəkaya nyəŋ kəŋna nté. I ka tii mə təo. Halı i tapəna nté. **7** Tətu yələa Waatv tapa. Lanjwakelle kuyaku kreyetaa. Lanjhulümle kakiisası təma pásı taa. **8** Nəənəa kέ maa mu-mə na pááná. Ma kaa yele na pə leeli. Maa huunə-meyę mə təntə na mə acaałətu təo na ma leeti-mə. **9** Ma kaa weesna mə pətəotəle. Yaa má hulı-meyę suulu ke paa pácó. Maa huunə-meyę mə təntə na mə acaałətu təo na má leeti-mə. Waatv inəyi í ká cekəna sı mayale Tacaa. Má makəna-mə.

10 Huułe kuyaku tayənəyəna ntəyę ku ti. Ku kέ wakəlvę nyəŋkv kέ. Muşvıŋ təŋa təəv, na kalampaanı náá huləyı i ti. **11** Muşvıŋ we ke isu kpátýgý ḥku pa həŋna mə ḥkpənųyų ke mə isayatu təo tə. Pvlu ta kaasi-mə. Kəkəte təma, í fei payale təə. Nəyəlv u tasəyı-meyę wiiu. **12** Waatv təŋna kəntə. Wei i yakı tə i taa yəəli. Pəyele pəetvul lanjle náá taa wakəli. Mpi tə, Tacaa mu pááná na pa tənaya. **13** Paa pəetvul wena i weesuyu i kaa na i kүpəetəm. Mpi tə, nti pa nawa toosee taka taa na pá keesi yələa mə mə wakəlvę təo tə, tə laki kέ tu saaləyı. Mə isayatu nti í laki tə tə təo, mə taa nəyəlv kaa weesna weesuyu. **14** Paa hulı akantəle na səəlv pü. Ama nəyəlv kaa polo yoou. Mpi tə, yələa tənaya ma muña pááná.

Nəyəlv u fitiyı ḥkpənųyų həm

15 Yoou we awalı kέ, na nyəyəsi na kütəŋ ke təyaya taa. Ye wei í kpawə taale, pa ku-i yoou taa. Wei í saala icatə taa, kütəŋ na nyəyəsi ku-i. **16** Ulena mə taa mpə pə səəwa tə í seeki na í kpaaki pəəŋ na səyəntu isu

teteka taa alukukunaa. I ka mələyɪ mə kawalaya təo ké.

17 Mə ɳkpalaşı ka susi yem ké toma fei,
na mə tuṇa makı təma.

18 I ka suu ləyaya wontu ké ısu fələtənəa taka,
na səyəntu añaam pu-mə.

I ka looli mə nyəɔŋ na feelə təcukui.

19 I ka lə mə liyitee ke hapee təo. Mə wula ka pəsi-
meyə mpusi pułv.

Mə liyitee na mə wula kaa ya-meyə Tacaa pááná
kuyaku wule.

I kaa wəeṇa mpi í ka təyo na í haya,
yaa í kuna mə kuyuyuləy tə.

Mpi tə, mpv pə pətəna-meyə isayatv taa.

20 Mə kacəka wontu ke mə laŋa ká həenaa.

Mə wontu ntəyɪ í lupəna mə acaalət v tuŋ.

Pə təo ké maa yele na í lu-təyɪ luŋu.

Tacaa má ma yəyətəna mpv.

21 Maa pətū-təyɪ cayalaa ninj taa.

Ate yəlaa asayaa ka kuu-ti na pá pilisi-ti.

22 Maa ha-meyə siyile, na pá pilisi ma təyaya.

Nmūlaa ka suu ka taa na pá kuu ma wənəv.

23 I lu alukpala. Mpi tə, yulvukvle suwa tətu.

Mvṣuŋ ná su icatə taa.

24 Maa kəna yəlaa mpa pa kəla isayatv tə.

Paa leekı mə teesı,
na má su tənaya ke kalampaanı nyəma ton.

Paa pilisi mə lonə kate nyəna.

25 Wakəlvu kəŋ na í pəekəyɪ nyuŋu yapu u naakı.

26 Wahalanaa tənəyɪ təma təo ké.

Laapaalənaa asayaa təm ke í nukı paa kuyaku ɳku.

Na í pəɔsəyɪ Isə kuyəyətvtv tələsələaa sı,

pəle pá yəyəti nti pə hvla-wə tə.

Kötəlaa ná tá nyı kiiu.

Sosaa ná feina layatü tasvyü napəli.

27 Wulav na we ləyaya taa ké, na səyəntü náá pü awulumpiya.

Iləna tətu yələaa náá selişi.

Tacaa sı: Maa la-meyge isu mə təntə wees tə,
na má huvnə-mə isu í mənnaa tə.

Iləna í nyı sı mayale Tacaa.

8

Laatü ke Isə təsəele taa

1 Mpúgyu Isejeli nyáma kuuu pənaya naatoso nyəŋka. Isətu naatoso nyəŋ kuyaku kakpası nyəŋkv. Ma na Yuta sosaa tə we ma té na té cayaa. Iləna Tacaa Isə toŋ tii ma təo. *2* Ma nyənaa ilə, ma ná pəlvüyüle, na pə isentaa isu yulv. Pə krayan i tənaya na pə tii tə, pə kék kəkə kék. Pə məla krayan tə, pə tee kəkə kék isu pa sota nyəgəlvü kusəemüyv. *3* Iləna yulv inı i kusi niŋ taka, na í kpa ma nyugv nyəəsi. Mpuyvle Feesuyu kraya-m toosee taka taa. Kv teenə-m Yosalem ke nənəyə ηka ka we ilim ntəyən tə ka kiŋ. Tənaya paa sūwa tvgv ηku kv kusəyı Tacaa iseseeemle tə. *4* Iləna má ná Isejeli Isə teeli. Isu maa temə-i nau ke tətekələ taa tə. *5* Mpúgyu Isə təma-m sı: Yulv nyá kusi isə na ilim ntəyən təo.

Ma kusa isə na má nyəni təna təo, ilə ma ná iseseeemle tvgv kvlalaav ηkvüyüle, tənaya kətaya təlate nənəyə. *6* Iləna í tə-m sı: N nawa acaalətə nti Isejeli nyáma laki sı ma hatələna ma təyaya tə? Ama n ka na acaalətə sosəontü lənti tətə.

7 Mpúgyu i ponam Isə təsəele taya isətaa nyəŋka nənəyə kiŋ. Ma nyənaa iləna má ná púyv ke koluŋja təo. *8* Kelenə i tə-m sı: Yulv nyá təli koluŋja ke púyv.

Iléna ma tuví-kv. ⁹ Nténá í tó-m sí: Suu na ní na acaalétv nti pa laki cène tó.

¹⁰ Ma Suuwa iléna má mayana pa lésa koluñja tóo kék wontu nti tē tuuki tē lotu tóo tó. Na wontu lenti nti tē kék acaalétv tó. Iseyeli nyáma tuñ téná ka wé pë taa. ¹¹ Iléna Iseyeli nyáma sásaa nutoso na naanuwá sáñja fotoonaa mpe pa isentaa. Na pa taa kék Safañ pøyalv Yasaniya. Na paa wei i taka tulaalv cofolo ke i niñ taa, na nyáosí kvléyi isentaa. ¹² Mpúyú Tacaa tóma-m sí: Yvlv nyá ní nawá mpi mpi Iseyeli sásaa mpe paa wei i laki i kutuluyu taa na i nøyøséna fotoonaa pané tó? Pa koyøyøtutu nté sí: Tacaa lówa tetu, ilé u naakituv.

¹³ Nténá í tasa sí: N ká ná acaalétvnaa sásaaontu lenti nti pa laki tó.

¹⁴ Mpúyú i poná-m Tacaa téyaya nøyøgø, ke ilim ntøyøn høyøluyu tóo. Iléna má mayana alaa cayaa na pá wiiki tuyu ñku pa yaakaya sí, Tamusi*fa* tó kv sám. ^a pa poná pa te. Yølaa tøj sí tuyu ñku kv keesøyí na kv sákí saa wei pá tøj kvmtv tó. Iléna pa tayani-kyuñ lyluyu ke toomaya waatv. Alaa tøjna-kyuñ wiiu nté cène sí kv sápa. ¹⁵ Iléna Isó tó-m sí: N ká ná acaalétv sásaaontu lenti nti tē kela tene tó.

¹⁶ Mpúyú i suuna-m Tacaa téyaya taya pë taa nyøyka tóo kék nøyøgø na kötaya télate pa hekv taa. Ténaya ma mayana apalaa napøløyí hiu na kakpasí. Apalaa mpe pa hawa Tacaa tésseelé ke siyile, na pá nyøyøná tev kite tóo, na pá seekí ilim. ¹⁷ Nténá í tó-m sí: Acaalétv nti Yuta nyáma laki cène isento tó pøcøyøle? Pë wee sí pá suuli muusvñ ke tetu na pá kpaasøyí ma pááná na? Nyømí iséna pa kpaasvñ tuyu

^a **8:14** Tamusi: Mesopotami nyáma tuyu kvlalaav ke Iseyeli nyáma ceelaa na

pəlinjəsi ke pa mūna kiŋ tə? ¹⁸ Ma mayamaya maa lana-wə na pááná kē. Ma kaa hulı-węye suulu. Waatu wei paa kiisina nəəsi səsəənsi ke ma ηkpaŋŋ taa tə, ma kaa nii.

9

Yosalem nyəma ηkpaŋŋv həm

¹ Mpuyvle ma nūwa Tacaa mapə kapuka səsaya si: Icate ηkpaŋŋv həntaa təna í kəo. Paa wei í təki i yoou wontu nti i ka wakələna-wə tə na í kəo.

² Iləna má ná apalaa naatoso luna isətaa nənəyə. Ilim ntəyəŋ həyəlvən ke pa lunaa na pá tala. Na paa wei í təka i wontuŋu ηku i ká wakələna tə. Pa taa ka wə apalv nəyəlv, na í suuwa kpoŋkpontu toŋ nyəntu wontu, na í leewa ηmaalaya ke i tampala təo. Iləna apalv iní í kəo na í səŋ nyəyəlvən kusəemvən kətaya təlate cəlo. ³ Mpuyv Isegyeli Isə teeli kula isətaa tanļv nəyəlv wei i təo i ka wee tə. Iləna í polo kutuluyu nənəkpete. Mpuyv Tacaa yaa apalv wei i ka suu kpoŋkpontu toŋ nyəntu wontu na í lees ηmaalaya ke i tampala təo tə. ⁴ Iləna í təmə-i si: Polo Yosalem icate həku taa. Yəstı yəlaa mpa pa təki wahala na pá mələyɪ acaalətu təna nti leela laki tə tə təo tə, pa tokuŋ taa.

⁵ Mpuyv i heela leela na má nūki si: I təŋ kancaalaya nyəŋ waali, na í kú yəlaa. I taa weena pa pətəətəle. Pəyele í taa hulı-węye suulu. ⁶ I kú na í kpiisi kukpatəlaa, na ifepiya, na pəelaa, na piya, na alaa. Ama í taa kpətəna mpa pa tokuŋ taa wə kuyvəm tə. Ilə í caaləna ma təyaya taa.

Mpuyv pa caaləna apalaa səsaa mpa pa caya Isə təyaya nənəyə tə. ⁷ I suuli ma təyaya ke sətaa na pə kpənna taasi təo. Ma təyaya í pilisi, í lu. Mpuyv pa

luwa na pá suu icate na pá kuyi tə taa yelaa na pá puki.

8 Pa tənja kuyu na ma səja mpv. Ilēna má hoti ma isentəo, na má má kapuka si: Hai, Tacaa Isə, n myuŋ pāáná ke mprýyú katatəlaya na Yosalem tə, n caa n̄ kpiisi Isekyeli nyéma mpa pə kaasaa tə pa təna na?

9 Ntēna í cə-m si: Iseyeli nyéma na Yuta nyéma pa isayatu kəla təəu. Tə yaqataa ké. Yulukvle suna tetu taa, kusiyisim lapu fei icate taa. Mpi tə, pa kuyçotvntu nté si Tacaa má, ma lə tetu, maa naakı pulv. **10** Pə təo ké ma kaa weenä pa pətəətəle. Yaa má húlí-weyx suulu. Maa məjna pa nyəəŋ taa ké pa təma.

11 Mpvyvle apalv wei i suu kpoŋkpontu tonj nyəəntu wontu na í lee ḥmaalaya ke i tampala təo tə. Ilé i cəwa si ma lapa nti n ka tv-m tə.

10

Isə hvlvyy ke i təyi Isekiyeeли (Isekiyeeли 1:1-28)

1 Mprýyú ma nyənaşa mpv, ilēna má ná isətənuŋu ke isətaa taŋlaa*fa* nyvyy taa. Na pulvpv isu kumte, na tə nyənuŋu taa wə isu liŋitee pələ pooku nyəntə. ^a pələ pa wə lona payale taa. Ilēna pə kaası Selafεŋnaa. Isayii 6:2-3 taa tike ke pa yəyəta pa təm. **2** Ilēna Tacaa heeli apalv wei i suu kpoŋkpontu tonj nyəəntu wontu tə si: Polo pəpələe nna a wə isətaa taŋlaa təe tə. Cosi kəkə mamala wena a wə təna tə na a su nyá niŋ, na n̄ ḥmusi-yeče icate taa.

Ntēna apalv iní í tee ma isentaa təne iní. **3** Waatv wei apalv iní i pola mpv tə isətaa taŋlaa wə Isə təsəełe

^a **10:1** isətaa taŋlaa: Isətaa taŋlaa mpe pa wə loosi naaleye. Selupεŋnaa wəe, na

ntaŋəŋ həyəluyu təə. Mprúgyu isəŋmuntu su Isə təseelə taya isətaa nyəŋka təə. ⁴ Mprúgyu Tacaa teeli kvla isətaa taŋlaa mpe pa təə na í polo Isə təseelə nənəŋ, na í su taya. Mprúgyu isəŋmuntu su Isə təseelə taa. ⁵ Ntəna isətaa taŋlaa keŋ kəkəte nui mpu, isii Isə toma təna tu yəyətaya. Haləna taya awalı təə nyəŋka. ⁶ Mprúgyu Tacaa təma apalı wei i suu kpoŋkpontu toŋ nyəntu wontu tə si: Polo n̄ hee kəkə ke isətaa taŋlaa kiŋ kə pəpəlees təe. Iləna apalı polo na í səŋ pəpəlees kiŋ. ⁷ Tənaya isətaa taŋlaa mpe pa taa ləlv kvsə niŋ, na í hee kəkə na í tu apalı inu i niŋ taa. I muwa iləna i lu.

⁸ Pvlvprunaa ka we ké isii yulu ŋkpalaſi taka ké isətaa taŋlaa mpe pa keŋ təe. ⁹ Ma nyənaya mpu, iləna má ná pəpəlees liyiti ké isətaa taŋlaa kiŋ. Paa wei i kiŋ na i pəpəte, na a nyənuyu taa nəyəsəna isii liyitee pəle nte tə we atəntəate tə. ¹⁰ A liyitiyi mpu a ka wəna wəetv kvlvmtv ké. Paa pəpəte nte tə nəyəsəna ké isii tə we lente taa. ¹¹ A kvləyi tənte tə, á caaki si á məŋna həyələŋ liyiti inu i taa ḥku ku təə a tvgvtəyi ké aa kceesəyi. Na á mələyəna həyəluyu ḥku isətaa taŋlaa nyəŋ siyisinaa na pá həŋ-ye tə, aa kceeki. ¹² Tvlvñasi waasa isətaa taŋlaa mpe pa tənaya təwisiwisi na si muŋi kəkə. Pə kpayaŋ pa sika na pa ŋkpalaſi na pa keŋ tə. Na pə waasi pəpəlees anu a liyiti na pə cəo na pə ta tə. ¹³ Mprúgyu ma nuwa pa ha pəpəlees anəyi həte si kacuculaya. ¹⁴ Paa wei i isentaa ka wəna pə mpaa ké. Kancaalaya nyəŋ isentaa ka we ké isii isətaa taŋlu. Naale nyəŋ nəyəsəna isii yulu. Tooso nyəŋ isentaa ná we isii təyəlaya. Iləna liyiti nyəŋ isentaa náá nəyəsəna həkəle. ¹⁵ Mprúgyu isətaa taŋlaa mpe pa kvlaa na pá təe isətaa. Paa we teitei ké na wontu nti maa nawaa Kepaa pəyə nəyə tə. ¹⁶ Waatv wei pa təeeki

tə, pa pəpələe anı a təñəyı-węye. Paa pa həta pa kej sı pa kvləyi, pa pəpələe təñəyı-węye ḡrýgú. ¹⁷ Ye pa səñəyı a səñ, na pá kvləyi, ilə pa krepennə-yę. Mpi tə, wontu ləmaçasəe ka wę pəpələe anı a taa tətəyə.

Tacaa teeli kvlvgy ke Isə təseele təa

¹⁸ ḡrýgú Tacaa teeli kula nənəkpete, na pē məli isətaa tañlaa təo. ¹⁹ Isətaa tañlaa həta pa kej ké na pá kvlı tətu təo ké ma isentaa na pana pa pəpələe pa təe. Iləna pá polo pá səñ Tacaa təyaya nənəgō na ilim təlule təo. Iləna Iseyeli Isə teeli wę pa təo ké isətaa. ²⁰ Pa ké wontu nti maa nawa Iseyeli Isə təe ké Kepaa pəyəgō nəgō təyə. Iləna má cəkəna sı pa ké isətaa tañlaa. ²¹ Paa wei i ka wəna isentaa ke təm liyiti ké, na kej liyiti. Na paa wei ké yəlv ȳkpalaşı. ²² Pa isentaa ka nəyəsəna ké isü mpə ma nawa Kepaa pəyəgō nəgō tə, pa mayamaya. Paa wei i siyisa isəna tə ḡrýgú i siyisa.

11

Yosalem hvvnav ke i kawalaya təo

¹ ḡrýgú Tacaa Feesuŷu ponə Isekiyeli maya ilim təlule nənəgō. Iləna má mayana apalaa hiu na kakpası ke təna. Ma nawa pa taa ké Asuu pəyalu Yasaniya na Penaya pəyalu Pelatiya. ² ḡrýgú Tacaa heela-m sı: Yəlv nyá, yələaa mpe pa mayasəyəna kawalaya təm na pa tasəyı layatı isayatı ke Yosalem icate təne tə taa. ³ Pa kuyəyətutu nté sı pa kaa tasa kutuluŋ ȳmañ halı pē polo laasaya təo. Icate pəsəna isü tiipile, na tayale nantu. ⁴ Pə təo ké pə wəe sı yəlv pəyaya má, ma yəyəti nti ma nawa pa təo tə.

⁵ Mpəyəle Tacaa Feesuŷu tii ma təo na ku tə-m sı yəyəti sı Tacaa yəyətaa sı: Iseyeli nyémə mə, ma

nyéma mə taa huvwée. ⁶ I lwləsa yvlvkvle ke icate tēne tə taa. I suula sətaa ke hapee təo. ⁷ Pə təo kē Tacaa Isə yəyətəyi sì mə sətaa mpa í suula tə taa təyəle nantu, na tə mayamaya ke tiipile. Iləna pá ləsi-mə na pá teenə. ⁸ Maa yele na layatə nte tə təm wə-meyə səyəntu tə kəo mə təo. Tacaa Isə yəyətəyəna mpu. ⁹ Maa ləsi-meyə icate taa, na má tv-meyə kpai nyéma niŋ taa. Maa huvna-meyə. ¹⁰ Iseyeli tetv toosi təo kē maa huvna-mə, na má yele na pá kv-mə na layatə. Waatu inəyī í ká nyi sì mayale Tacaa. ¹¹ Icate tēne tə kaa pəsi me isu tiipile. Me mə kaa pəsi isu tə taa nantu. Ama Iseyeli tetv toŋa təo kē maa huvna-mə. ¹² Waatu inəyī i ka nyi sì mayale Tacaa. I tá təŋ ma kvtvntv. Pécó i tá təki ma kiŋ. Ama piitimnaa mpa pa cəəna-mə tə, pa nyəntu ke i təŋəyī.

¹³ Waatu wei ma təŋa Isə kuyəyətvtv teləsuyu ke mpu təyə Penaya pəyalv Pelatiya səpa. Mpýyú ma hota ma isentəo na má má kapuka sì: Hai, Tacaa, Isə. N ka kv Iseyeli nyéma təna mpa pə kaasaa tə?

Tacaa kpeyeluyu ke yəlaa mpa pə yasa tə

¹⁴ Mpýyú Tacaa heela-m sì: ¹⁵ Yulu nyá, nyá yəlaa mpa pa kē Iseyeli nyéma tə na nyá teetvnaa Yosalem nyéma tasəyī layatv ke mpa kolontunaa kuuwa tə sì pá saalı təna. Mpi tə, taya Tacaa hawa tetv tēne sì tə pəsi tā nyəntu. ¹⁶ Pə təo tə, teləsi-wə sì, Tacaa Isə má, ma yəyətəaa sì: Paa ma yasa-weyə tetv payale taa, na pa wəe pooluŋ ke piitimnaa heku tə, ma we pa kiŋ ke tənaya, isu ma təyaya taa. ¹⁷ Pə təo kē n ká heeli-wə sì: Tacaa Isə má, ma yəyətəaa sì maa kpeyeli-meyə piitimnaa taa. Maa məyəna-meyə timpi pu yasa-mə tə, na má ha-meyə Iseyeli tetv. ¹⁸ Tənaya í ká polo na í kú tuŋ kvlalaŋ na acaalətv təna. ¹⁹ Maa tv-meyə

ləmayasəle kvlvmtəle na huvwəe kufana. Maa ləsí mə nyama wena a we isu pəe tə, na má tu-meyə nyama kypana. ²⁰ Ulená í təj ma kvtvtvət, na í təkí ma kiŋ. I ká pəsí ma yəlaa, na máá pəsí mə Isə. ²¹ Ama mpa pa səela tui na pa acaalətu tə, maa məjna pa təma ke pa nyəəŋ taa. Tacaa Isə má ma yəyətəna mpv.

Tacaa teeli kvlvgv ke Yosalem

²² Mpúyú isətaa tanlaa həta keŋ, na pəpəlees tu pa waali. Na Iseyeli Isə Tacaa teeli we pa təo ké isətaa. ²³ Isə teeli kvla icatə taa na í polo pvgv ḥku ku we icatə ilim təlulə tə ku təo. ²⁴ Mpúyú Isə Feesuṣu kpaya-m ma ləmayasəe taa. Ulená ku pona-m Iseyeli nyáma mpa pa kpawa tə pa cələyə Papiloni. Ulená ma toosee taka su tənaya. ²⁵ Mpúyú ma keesa mpa kolontunaa kuu mpv təyə tə təna nti Tacaa hvla-m tə.

12

Iseyeli nyvgy nyáma kuuu təm kpaalvgy

¹ Mpúyú Tacaa heela-m si: ² Ylv nyá, təo kvlala həku taa ké n wəe. Pa wəna isə paa naaki pulv. Pəyele pa wəna ḥkpənə, paa nukí natəli. Mpi tə, pa ké ḥkpanteeələj nyáma ké. ³ Ylv nyá, tayani nyá wontu. Tə mpaav ke ilim na pə isəle ke pa isəntaa. Lu timpi n we mpv tə na n̄ layasi təfate. Ntanyi paa ná si pa ké təo kvlala. ⁴ Ləsí nyá wontu ke ilim taa, isu mpaā təntu na pá naaki. Ulená n̄ təe tənte ke taanaya, isu pa kuukuyu yəlaa ke yoou taa tə. ⁵ Tvlı icatə koluŋa ke pa isəntaa, na n̄ ləsí nyá wontu na təna. ⁶ Ulená n̄ səyəl-ti na n̄ lu ahoo. Takı nyá isəntəo, taa nyəni atə. Ma caa ké si n̄ wəe Iseyeli nyáma ke kvhvlom mpi pi kpaali-wə tə.

7 Mpúygú ma lapa isu Tacaa heela-m tə. Ma lu ilim taa kέ, na ma wontu isu mpaan təntv. Iléna taanaya má tulı koluŋa ke púygú na niŋ. Na má ləsi-təyi ahoo taa na má høyəli na pá naaki-m. **8** Təv fema iléna Tacaa tə-m si: **9** Yvlv nyá, təo kullaas Iseyeli nyéma mpe, isəntə pa kaa laŋi-ŋ pəəsuyŋ si pepeye n laki mpv? **10** Ilé cə-wə si: Tacaa kpaaləyəna Yosalem wulav na Iseyeli nyéma mpa pa we təna tə. **11** Heeli-wə si n ka pəsi kuhulvum mpi pə huləyi-wə si paa kuu-wə tə. Nti n lapa tə, nti tu mayanna-wə. Kolontunaa ka kuu-wə na pá teenə yomle. **12** Paa tulı icatə koluŋa ke púygú. Pa wulav ká lu ahoo, na í høyəla i wontu na í taka i isentəo si i taa na tetv. **13** Tacaa si maa nyəpi-i puluyu na má kpa-i ku taa. Maa ponə-i Papiloni nyéma tetv taa, i kaa na. Pəyele tənaya i ká si. **14** Iléna má yasi pa təna mpa pa cəəna-i na pá səŋna-i tə. Maa yasi pa tanjlaa na pa yoolaa ke paa le. **15** Maa yasi-wəyə piitimnaa taa kέ tetv payale taa. Waatu inəyɪ paa nyi si mayale Tacaa. **16** Ama maa yele na pa taa apalaa napəli pá fiti yoou, na nyəyəsi na kvtəŋ. Pele paa teləsəna piitimnaa mpa pa taa paa polo təyə pa acaalətəv təm. Iléna pá cəkəna si mayale Tacaa.

17 Mpúygú Tacaa təma-m si: **18** Yvlv nyá, təyə nyá təyənaya na seluyu, na n̄ nyəo nyá lvm na səyəntv na seluyu. **19** Teləsi tetv yəlala si Tacaa Isə má ma yəyəta Iseyeli taa Yosalem nyéma təm si, paa təyə pa təyənaya na səyəntv na pá nyəo pa lvm na seluyu. Mpi tə, paa kpiisi pa tetv təna, na tə taa nyəm təna ke tə taa yəlala mvsuŋ təo. **20** Paa yəki acaləe səsəəna nna a taa yəlala suwa tə na pá kpiisi tetv. Waatu inəyəle paa nyi si mayale Tacaa.

Tacaa kyoyəytvut lapv

21 Mprúgyú Tacaa pəəsa-m sì: **22** Yulu nyá, pepe təo kék pə pəsa yəlaa ke ituule sì: Kuyeeŋ təekí yem na Isə kuyəyətətu teləsələaa nawa ntiyi toosee taka taa tə tu laki? **23** Mpu tə, heeli-wə sì maya Tacaa Isə ma yəyətəyi sì maa su tənaya ke ituule nté tə təm ke Iseyeli taa. Kuyeeŋ tənja kəntə, toosee taka təna ká la kék isu pa naakuyuŋ-ye tə. **24** Mpi tə, pa kaa tasa pəpətətu toosee taka ke toosuŋu. Yaa pá naaki təm kvtvəstvə ke Iseyeli taa. **25** Pə taya pəlv, Tacaa má, ma kaa su. Ye ma yəyəta nti tu la kék, tə kaa leeli. Təo kullaŋ me, maa yəyəti təm na té la. Tacaa Isə má ma yəyətəna mpv.

26 Mprúgyú Tacaa təma-m sì: **27** Yulu nyá, Iseyeli nyéma sì nyá toosee u laki isu n toosuŋu tə. Pəyele ma təmnaa mpa n kpaaləyi tə, tə ta ke nəənəc nyəntu. **28** Pə təo tə, teləsi-wə sì, Tacaa Isə má, ma yəyətaa sì, ma kuyəyətətu yoosuŋu kaa wəeŋna Waatv. Tu yoosi kék isu ma yəyətəŋu tə. Tacaa Isə má ma yəyətəna mpv.

13

Isə kuyəyətətu teləsələaa pəpətənnaa təo kvlvŋ

1 Mprúgyó Tacaa heela-m sì: **2** Yulu nyá, heeli Iseyeli nyéma mpa pa nyənəyi pa təyí Isə kuyəyətətu teləsələaa təyí ma təm. Pa mayamaya pa nyəntu ke pa kpaaləyi. **3** Isə kuyəyətətu teləsələaa kumeləməŋ wei i təŋəyi i ləmayaſee na u naaki pəlv tə, i təm wə waiyo kék. **4** Hai, Iseyeli nyéma Isə kuyəyətətu teləsələaa wə teitei kék isu taale hasi ke ncaa taa. **5** Pa ta polo na pá tayani ictate koluŋa pəyələe. Pəyele pa ta ŋma koluŋa na pá cəəna Iseyeli nyéma ictate sì, pu kenti-węgę Tacaa pááná yoou kuyaku wule. **6** Pa toosee wə kpete kék, na pa nalaa kuyəyətətu ke kaloolaya. Pa yəyətəyi sì Tacaa yəyətəna. Pəyele ilé i ta tili-wə. Ilēna

pá tvgi pa taa si, ilé i ka la isu pa yøgøtvgu tø pøcø kpøte.
⁷ Pa toosee we kpøte kë, na pa nalaa kuyøgøtvtu kë kaloolaya. Pa yøgøtøyi si, Tacaa yøgøtøna. Pøcø ma ta yøgøti. ⁸ Pø tø kë Tacaa Isø má ma yøgøtøyi si: I yasa tøm kpøi nyøntu, i kpaala kvlolotu. Maa mv-me na páaná.

⁹ Maa tú niñ ke Isø kuyøgøtvtu teløselaa mpa me í wøna toosee kpøi nyøna na í naaki kaloolaya tøm tø. I kaa wøe ma yølaa kpekøle tø. Pa kaa ñmaa mæ høla ke Isegyeli nyøma nyøna tø. Pøyele i kaa svu Isegyeli tetu taa. Tønaya i ká nyøna si mayale Tacaa Isø. ¹⁰ I tolisiyi ma yølaa kë. Iløna i heeliyi yølaa si pa heesaa si pø cayana-wø. Pøyele pøle pø fei. Ma yølaa ñmaakøna koluña na mu hvløsøyi-ke. ¹¹ Heeli koluña hvløselaa mpe si, heelim teu anaam nøgølv i ká nu. Koluña ka hoti na teu tømpree nyøki-me. ¹² Waatu wei koluña ká ti, iløna pá pøosi-me si, hvløsøyu mpu i ka hvløsa-ke tø pø waasa we? ¹³ Pø tø kë Tacaa Isø má ma yøgøtøyi si: Maa køna teu heelim na páaná. Teu anaam ka nu, na tømpree hoti na a wakøli pø tøna. ¹⁴ Maa yøki koluña ñka í hvløsa mpu tø. Kaa ti ate, na pø yele kite. Iløna mæ tøm te ka ncaa taa. ¹⁵ Maa mv páaná na koluña na ka hvløselaa kë. Haløna má tala ma tønaya. Haløna maa heeli-me si, koluña na ka hvløselaa pa fei tøtø. ¹⁶ Isegyeli Isø kuyøgøtvtu teløselaa fei tøtø. Mæ kpaalayana nti í naaki Yosalem tø tø, na í tøn si heesuyu wøe. Pøyele kule ku fei. Tacaa Isø má ma yøgøtøna mpu.

Topotopo nyáma tø kvlvgy

¹⁷ Mpúgv Tacaa heela-m si: Køesøna Isegyeli alaa tø. Pa kpaaløyi pa lugu nyøntu kë. Kpaali-wø si mpushi køn. ¹⁸ Yulu nyá, heeli-wø si Tacaa Isø yøgøtøyi si

mpusi we alaa mpa me í nyaləyi saalasi na í tuŋi yəlaa təna niŋ taa tə mə təo ké. Na í nyaləyi tekentenaa ke yəlaa təna təyə. I huu sı í kpilikı ma yəlaa ke mə niŋ taa, na me mu lu təcunŋi. ¹⁹ I kuŋi ma nyuyu ke ma yəlaa cələyə. Təyənaya pee ŋkute na mutu həyəlaya nyuyu təo ké í laki mpu. Tənaya í kuŋuna yəlaa mpa pə ta muna pá sı tə. Iləna í yeki mpa pə ta muna pá weenə weesuyu tə. I tuſəyi ma yəlaa na pele pá nukı kaloolaya təm. ²⁰ Pə təo ké Tacaa Isə má ma yəyətəyi sı: Maa tu mə saalasi nsi i həkəyəna lelaa təyə niŋ. Maa leekı-səyı mə kiŋ na má cəli. Maa waası mpa í kpawa tə. ²¹ Maa leekı mə tekentenaa na má waası ma yəlaa ke mə niŋ taa. I taa tasa ween ısu katəsi. Iləna í nyı sı mayale Tacaa. ²² Mpi tə, í wakələyi siyisilaa laŋa na mə kaloolasi, pəcó pə taŋa ma. Pəyele í səəsəyi asayaa ke ton. I saŋ sı pele pá layası na pá weenə weesuyu. ²³ I kaa tasa mə toosée kpai nyəna ke toosuyu. Mpu tə, í kaa tasa natələyi nav. Maa ya ma yəlaa ke mə niŋ taa. Waatv inəyi í ká cəkəna sı mayale Tacaa.

14

Tacaa u caaki tuŋ laav

¹ Mpúyú Isekiyeelı tasaa sı: Kuyaku nakulı Iseyeli səsaa napəli pa kəma ma kiŋ na pá caya. ² Iləna Tacaa tə-m sı: ³ Yulv nyá, yəlaa panə pa təka pa tuŋ təm ke pa lotu taa ké. Pa suı mpi pə svsa-weyə kawalaya taa təyə pa kiŋ. Ma kaa yele na pá pəəsı-m natəli. ⁴ Maa teləsı-wę sı, ye Iseyeli tu wei i təka i tuŋ təm ke i lotu taa. Ye i suı i kiŋ ke mpi piı svsi-i kawalaya taa tə. Iləna pəntu kəs sı i yəyətəyəna Isə kuyəyətəntv teləsəlv. Mayə Tacaa, maa cəna pəntu ke i lotu taa tuŋ tuutuumma

təm təo. ⁵ Iləna ma kvcəcətu ntı tə pəsi Iseyeli nyáma lanja. Mpi tə, pa səəla asilima tuŋ kē na pá lə-m. ⁶ Pə təo kē pə wəe sı, ma heeli Iseyeli nyáma sı, Tacaa Isə yəyətəa sı, pá lə tuŋ na pá məli. Pa há pá acaalətu tənaya siyile.

⁷ Pə taya pvlv, Iseyeli nyáma təna na pə kpeñna cayalaa. Ye wei í hatələna-m na í təka tuŋ təm ke i lotu taa. Ye i sı mpi pi tusi-i kawalaya taa təyə i kiŋ. Iləna puntu kəo Isə kuyəyətətu teləsəlv kiiŋ sı i pəəsəyim təm natəli. Ilə maya Tacaa, ma mayamaya maa cəna-i. ⁸ Maa kvlı puntu təo. I təm ka pəsi yələaa ke ituule, na ma kpiisi-i ma yələaa taa. Iləna pá nyı sı mayale Tacaa.

⁹ Ye Isə kuyəyətətu teləsəlv nəyəlv i təsa i tı, na í yəyəti təm natəli. Maya Tacaa má təsəna puntu. Maa tə-i niŋ na má kpiisi-i ma yələaa Iseyeli nyáma taa. ¹⁰ Isə kuyəyətətu teləsəlv inı, na wei i kəma-i pəəsəyŋ tə pa təna pa wakələna, na pa naale pa nyəəli taa kē pi te. ¹¹ Ilə Iseyeli nyáma kaa təsa tooluyu na pá hatələna-m. Pəcó pa kaa pilisi pa tı, na pa kawalaya təna. Paa pəsi ma yələaa na maa pəsi pa Isə. Tacaa Isə má ma yəyətəyəna mpv.

Pvlvpv kaa səŋsi Isə hvvle

¹² Mpúyó Isekiyeelı tasaa sı Tacaa heela-m sı: ¹³ Yvlv nyá, ye iſu tətu natəli tə yələaa ta təkı ma təm ke teu iləna pá pəntəna-m. Maa tə pa təo kē niŋ na ma wakəli pa təyənaya təsüle. Maa kəna-wəyę nyəyəsi, na má kpiisi tətu yələaa na təla. ¹⁴ Paa Nowee na Taniyeelı na Soopu pa tooso paa wənna yələaa mpə pa həku. Pa mayamaya pa weesinj ke pa tampana təyəyŋ ká waasi. Tacaa Isə má ma yəyətəna mpv.

15 Ye ma yelaa na taale wontu ısayatu lu, tu kpiisi yelaa na pá yele tetu ke kpete. Yelaa ka wu tə taa kέ təjnav ke taale wontu ntı tə təo. **16** Ilena yelaa tooso ıni í wee tetu taa. Maya weesuyu tu Tacaa, ma tuukina ma tı sı pa kaa pəsi na pá ya apalvpəyaya yaa alvpəyaya. Pa nyəəŋ tike ke paa ya. Tetu ká pəsi wvlaya tetu ntı tə taa nyəələ fei tə.

17 Yaa ma yelaa na yoou tii tetu ntı tə taa. Paa kpiisi yelaa na təla. **18** Ilena yelaa tooso ıni í wee tə taa. Maya weesuyu tu Tacaa, ma tuukina ma tı sı, pa kaa pəsi na pá ya apalvpəyaya yaa alvpəyaya. Pa nyəəŋ tike ke paa ya.

19 Yaa maa kəna kvtəŋ ke tetu ntı tə taa ma pááná ká huu pa təo na má tu-weye səm na má kpiisi yelaa na təla. **20** Ilena Nowee na Taniyeelı na Soopu pá wee pa həkv taa. Maya weesuyu tu Tacaa má tuukina ma tı sı pa kaa pəsi na pá ya apalvpəyaya yaa alvpəyaya. Ama pa mayamaya pa weesiŋ ke paa ya pa tampana təjvug təo.

21 Mpúgyó Tacaa Isə yəyətəa sı, paa ma kəna Yosalem yelaa təo kέ wahalanaa səsaa mpe pa liyiti ısu: Yoou, na nyəəsı, na taale wontu ısayatu, na kvsəkv sı, pέ kpiisi yelaa na təla. **22** Paa na mpv, pi kaası yelaa mpa paa fiti tə. Apalvpəya na alvpəya ka lu pa taa. Paa tala mə kiŋ, i ká ná pa təntə na pa kvlapəle. Ilena pέ həesi mə laŋa ke wahalanaa mpa ma yelaa na pá mayana Yosalem tə pa təo. Na pə təna mpi i ká kəna tə taa tə pə təo. **23** Pi həesi mə laŋa ke waatu wei í ká ná pa təntə na pa kvlapəle tə. Ilə i ká nyı sı pə taya yem təo kέ ma lapa pə təna mpi ma lapa tə taa tə. Tacaa Isə má ma yəyətəna mpv.

15

Leseñ tuvg nyku pa tv kəkə tə

1 M̄p̄yḡ Tacaa p̄oɔsa-m̄ s̄i: **2** Yvlv nyá, tuvg nyku pa yaa s̄i leseñ t̄o, pepeye ku taasi t̄eewa tuŋ̄ l̄el̄ej nyəj̄si? **3** Pa kaa kp̄aya p̄e t̄ep̄ayaya na pá saak̄i pulv. Yaa pá l̄esi ku t̄ep̄utiya na pá p̄usi ka t̄o k̄e wontu. **4** Ama k̄ok̄a ke pa w̄ok̄i s̄i t̄ena. P̄e kp̄aya s̄i kila na p̄e suna s̄i n̄oɔsi t̄o. Pepeye s̄i tasəyi waasuyḡ? **5** Anı waatu wei s̄ii w̄e t̄ecuŋ̄ t̄o, pa ta lana-səyi pulv. Na saa wei k̄ok̄a ka nyaya-s̄i il̄e, isənayałe. T̄emle nteye paa lana-s̄i t̄o?

6 P̄e t̄o k̄e Tacaa Is̄o má ma yəyətəyi s̄i, is̄ii pa w̄ok̄uyḡ leseñ taasi ke k̄ok̄a na pá yeki h̄ot̄uyḡ taa tuŋ̄ l̄el̄ej nyəj̄si t̄o, m̄pu t̄ot̄oȳ maa h̄a Yosalem nyáma m̄e m̄e t̄ike m̄e n̄kp̄an̄j. **7** Maa kuli isəle na má nyəni-m̄e. I h̄vv s̄i í fita k̄ok̄a k̄e. Il̄e nȳke kaa nyayaña-m̄e. Waatu inəyi í ká nȳi s̄i, mayale Tacaa ke saa wei maa k̄uli m̄e t̄o t̄o. **8** Maa yele na t̄et̄u p̄esi w̄ulaya nyəntu nti t̄e taa n̄oȳelv fei t̄o. Mpi t̄o, í kisa ma t̄om t̄ənyuḡ. Tacaa Is̄o má ma yəyətəna m̄pu.

16

Yosalem nyáma nəyəsəna p̄əyaya nyka pa l̄owa tə

1 M̄p̄yḡ Isekiyeelı tasaa s̄i, Tacaa heela-m̄ s̄i: **2** Yvlv nyá, h̄ol̄i Yosalem ke i acaalətu t̄om. **3** Teləsi Yosalem s̄i, maya Tacaa Is̄o ma t̄oma s̄i nyá t̄el̄il̄e nté Kanaaq̄ t̄et̄u taa. T̄enaya pa l̄ula-ŋ̄. Nyá caa ke Amolii tv k̄e, na nyá too ke Hiti tv. **4** Pa ta set̄i nyá cuyute ke nyá l̄ul̄uyḡ k̄uyaku wule. Anı pa ta sə-ŋ̄ l̄um s̄i pá tiiki-ŋ̄ na t̄om na n̄ lu. P̄eyele pa ta tak̄i-ŋ̄ p̄ən̄j. **5** Nyá t̄om ta la n̄oȳeluḡ p̄ət̄ət̄əle. N̄oȳelv ta wii-ŋ̄ na í la-ŋ̄ yaasinaa pan̄e pa taa k̄ul̄um. Ama pa l̄-ŋ̄ tawa

taa ké nyá kuyakv kuluuyu wule ké. Mpi tə, pa taa kpaakayana-η ké. ⁶ Ma teekayana nyá kiŋ ké na má keesi n luki nyá caləm taa. Iləna ma seesi isəle sí n weenə weesuŋu kə n weenə weesuŋu. Paa caləm waasa nyá təo tə. ⁷ Iləna má yele na n luli na n huki səsəm təyomyom. N piwaya na n yasəli na n te teu. Nyá həla payala ké na nyá nyəosi su. Iləna n we kpete təyələyəli. ⁸ Ma tasa nyá kiŋ kə teenav, iləna má ná sí, n tapa acacaale. Iləna má hə ma capa ntompale na má kenti nyá tapakpete təo. Mpúyú má suwa nəyə sí maa layana nyá tike. Iləna má na-η tə pəseli nəyə na n pəsi ma nyəη. Tacaa Isə má ma yəyətəna mpv.

⁹ Mpúyú ma sə-η ləm, na má nyaalı caləm mpi pi waasa nyá təo tə. Iləna má sayali-η səasun̄ nim. ¹⁰ Iləna má cəle-η wontu nti pa səpa tə, na tənuyu nəəhuluŋ kupaŋ, na kponkpontu toŋ nyəntu tampala, na puŋyu kupaŋku toko səso. ¹¹ Mpúyú ma tu nyá təo kē kacəka wontu. Isi kpası kə niŋ taa, na luluŋu kə nyá luyu təe. ¹² Na nyá muna təo kacəka kukuule, na ŋkpanjapəlası. Na ntenuyu kupaŋku kə nyá nyuyu taa. ¹³ Nyá kacəka wontu nté wula, na liyitee nyəyəluyu. Kususuutu nté kponkpontu toŋ nyəntu wontu, na pəəŋ kupaŋ, na nti pa səpa tə. Nyá təyənaya nté məlum kypam na tuŋ nim. Mpv pə yelina na n te səsəm na n muna kawulaya. ¹⁴ Iləna nyá həte yaa piitimnaa taa kē nyá teu mpi pə təo. Mpi tə, n ka tu tewaya təkpapa kə kacəka ŋka má lapa-η tə ka təo. Mayə Tacaa Isə má yəyətəna mpv.

Yosalem we isuu apalaa təna alv

¹⁵ Mpúyú Tacaa tasaa sí: Ama Yosalem n həma nyá tı na nyá teu, na nyá həte yaaŋ. N pəsa apalaa

tēna alv. N ha nyá tēyi tēelaa tēna. ¹⁶ N lēsa nyá wontu nti tē cēlēta teu tō. Ntēyi n lāpēna kacēka ke nyá tēfēenlenaa, na n̄ la wasāŋkalētu ke pē tō. Yaasi inī i taka ta lata. Pēyele i kaa tu tasu lapu. ¹⁷ N kpayā wula na liyitee nyēyēluyu kacēka wontu nti ma ha-ŋ̄ tō, na n̄ lu tūŋ apalonyēŋ̄, na n̄ lana wasāŋkalētu. ¹⁸ N kpayā nyá wontu kusəpvtu nti ma ha-ŋ̄ tō, na n̄ takī tūŋ inī. N fēenā-i ma nim na ma tulaalv. ¹⁹ Tēyōnaya na mulvum kūpam na nim na tūŋ nim ke ma tēəkayana-ŋ̄. Mpēyi n fēenaa isu tulaalv kūpaŋ̄. Tacaa Isə má ma yēyētēna mpu. ²⁰ N kpayā nyá pēyalaa na nyá pēelaa mpa n ka lūla-m tō. N ha-wēyē tūŋ sī llē i tēyō. Nyá wasāŋkalētu nti tē ta tō kēlē? ²¹ N laawa nyá pēyalaa, na n̄ la-wēyē kētaya ḥka kōkō lusa ka tēna tō na tūŋ hēte taa. ²² Nyá acaalētu na nyá wasāŋkalētu nti tē taa, n ta tēosi nyá pēcaatu waatv. Saa wei n ka we kpetē tēyēlēyēli na n̄ lūkī nyá calēm taa tō.

²³ Mpēyō Tacaa Isə yēyētēaa sī: Yosalem, nyá tēma asayees tēna waali, nyá tēm we waiyo kē tēkpataa. ²⁴ N īmawa wasāŋkalētu kutuluŋ̄ na tēfēenlenaa ke patēmanaa tēna taa. ²⁵ Paa mpaav ḥku ku nōyē ke n īmawa nyá tēfēenlenaa. N ha nyá tēyi tēelaa tēna. N lūlēsa nyá wasāŋkalētu, n wakēla nyá teu. ²⁶ N lapa wasāŋkalētu na Icipiti nyēma mpa pa kē nyá cēlē nyēma alaafēya nyēma tō. N kpaasa ma pāánā na nyá nyēsēm tēma payale. ²⁷ Pē tō kē ma kūla nyá tō na toma. Ma pēma-ŋ̄ tēyōnaya. Ma pēta-ŋ̄ kolontunaa Filiisi nyēma acalee nna nyá wasāŋkalētu tēm we fēele tō, pa ninj̄ taa. ²⁸ N ta nyēyēsi, ilēna nyá na Asilii nyēma i la wasāŋkalētu tō. Paa na mpu nyá kūnyuluyu ta sī. ²⁹ N walēsa nyá wasāŋkalētu ke

Papiloni nyáma taatəlaa tətu taa. Paa na mpu n ta nyəgəsi-ti. ³⁰ Mpúyú Tacaa Iso má ma yəyətaa si: Ama Yosalem nyá n wəna icantu. N təmaya isu wasaŋkalí səso. ³¹ N ḥmaakaya wasaŋkalətū kutuluŋu ke paa mpaav ḥku kú nɔyø kék. N ḥmaakaya pə təfəenle ke lona təna taa kék. Pa taa feləyɪ-ŋi isu wasaŋkalənaa lelaa. ³² N wəe kék isu alu wasaŋkalí wei i kisiyi i paalv na i təŋəyí apalaan kpaai nyáma tə. ³³ Wasaŋkalənaa təna wəna pa kuhav kék. Ama nyá mələaa kék na n̄ haakí nyá taŋnaa ke kucəəj. Iləna pá lukəna paa timpi na pá kəŋ nyá kiŋ. ³⁴ Nyá na wasaŋkalənaa lelaa i tā kaa. Mpi tə, nɔyølu u pεekeŋyɪ-ŋi. Pəyele nɔyølu u feləyɪ-ŋi pə liyitee. Nyá mələna na n̄ feləyɪ apalaan ke tuluŋa.

³⁵ Pə təo tə, wasaŋkalí, ni Tacaa kuyəyətutu. ³⁶ Tacaa Iso yəyətəyí si: N wəkəla nyá wənən na n̄ hulí nyá tapakpete ke nyá taŋnaa. Haləna pə kpeŋna nyá acaalətū tuŋ təna ke wasaŋkalətū taa, na n̄ ha-i nyá piya caləm. ³⁷ Pə təo tə, maa koti nyá taŋnaa mpa nyá na-wə i nukaya lelen təyø. Pə kpaayav pa təna mpa n səəlaa tə, na mpa nyá taa kpaana tə. Maa kpeyeli-wə na paa timpi. Paa kvlí nyá təo, na má yele na pá ná nyá tapakpete təna. ³⁸ Maa huvnə-ŋi isu pa huvnkyvna alaa wasaŋkalənaa, na mpa pa kuyi yələaa tə. IseseeMLE ká kpa-m na má m̄ pááná na má ləsi nyá weesuŋu. ³⁹ Maa tə-ŋi pa niŋ taa, na pá yəkí nyá wasaŋkalətū kutuluŋu. Paa wakəli nyá təfəenlənaa, na pá kuu nyá wontu na pá kpaayav nyá kacəka nyəntu. Iləna pə yele-ŋi kpete təyələyəli. ⁴⁰ Paa yele na samaa kvlí nyá təo. Paa yaya-ŋi pεe, na pá sə-ŋi ḥmantaasi. ⁴¹ Paa nyayasi nyá teesi ke kəkə, na pá huvnə-ŋi alaa tuutuumá isentaa. Maa su nyá wasaŋkalətū ke tənaya. Ilə n kaa tasa nɔyøluŋu feluŋu.

42 Maa lana-η na pááná ké, haləna á hεε. Iləna má ləsi nyá iseseeemle ke nyá təo. Na nyá pááná te, a kaa tasa huuu. **43** Mpi tə, í ta təəsi nyá pəcaatv waatv təm. N kpaasa ma pááná na yaasinaa mpe pa təna. Maa məjna nyá təntə isayale tənaya nyá nyugv taa. Ilə n kaa tasa nyá kawalaya na nyá acaalətv ntəyi lapv. Tacaa Iso má ma yeyətəna mpv.

Yosalem wakəlvv kəla acalee lenna

44 Mprýgv Tacaa tasaa si: Atuwa tukilaa ká tukina Yosalem ke ituule si, toto we isəna tə, mprýgv pəelə kpakəyi. **45** Yosalem n ké nyá too pəelə ké təkpem. Nyá too iñi i kisina i paalv na i piya. I we teitei tətəgə isu nyá kəgənaa mpa pa kisa pa paalaa na pa piya tə. Pa too ka ké Hiti tv ké, pa caa ke Amolii tv. **46** Nyá kəgə wei i we ilim ntəyəŋ təo təyəle Samalii na i pəelaa. Nyá neu wei i we ilim mpətəŋ təo təyəle Sətəm na i pəelaa. **47** Pə təya pəcə tike ke n kəena pəle pa təntə na pa acaalətv təma. Halí í wakəla nyá təntə taa na pə kəli-wə. **48** Tacaa Iso má maya weesuyu tv ké. Yosalem nyá neu Sətəm na i pəelaa pa ta la mpi Yosalem nyana nyá nyəma i lapa tə. **49** Nyá neu Sətəm kawalaya nté si, i ka we kalampaani ké, na i wənau təəwa. I na i pəelaa paa nəyəsəyi þulv. Ama i taa waasəyi wahala tv yaa kүnyəntv. **50** Pa həma pa ti na pá lá acaalətv na má ná, ləna má kpiisi-wə. **51** Yosalem, Samalii ta la nyá isayatu həyələv. Nyá acaalətv kəla payale ke i nyəntv. Acaalətv təna ntı n lapa tə, tə təo ké Sətəm na Samalii pa pəsa kypama. **52** Nyá wei nyá n kükaya nyá kəgə na nyá neu pa təm tə, isayatu ntəyi nyá pəsəna nyá təyi acaalv na pə kəli pəle. Isayatu ntı tə feelə kəmna ntəyə nyá təo. Mpv pə yekina na pəle pá kəli-η siyisuyu. Pə wee

ké sı pə liyiti-η na n̄ təyə feelę. Mpi tə, má huləna sı pəle pa tewa. ⁵³ Maa tayani pa acalęe. Paa Sətəm na i cələ acalisi. Paa Samalii na i cələ nyəħsi. Halı maa tayani-η tətə isu pəle. ⁵⁴ Pi tu-η feelę ilena pə kpaası nyá kəyə na i neu pa apalutu. ⁵⁵ Nyá kəyə Sətəm na i pəelaa paa məli isu pa wule taa. Nyá neu Samalii na ilé i pəelaa paa məli isu pa wule taa. Nyaya Yosalem nyana nyá piya í ká məli isu mə wule taa. ⁵⁶ Nyá neu Sətəm təm ka wənna nyá nəyə taa kē tam ke nyá kalampaanı waatu. ⁵⁷ Ilena pəcő pə kuliyi nyá isayatū təo. Nyaya pə talaa sı Itəm acalęe na pə cələ nyəna pá woñi-η. Filiisi nyəna náá tvv-η na pá footiyi-η paa həyəluyu ḥku. ⁵⁸ Nyá kawalaya na nyá acaalətu məla nyá nyuyu taa kəle. Tacaa má ma yəyətəna mpv.

⁵⁹ Mpúyú Tacaa Isə yəyətaa sı: Maa lá-η kē isu n nyənuyu yem ke tuunav, na n̄ yəkí nəyə pəeluyu tə. ⁶⁰ Ama maa təəsi nəyə ḥka má na-η tə pəelaa nyá pəelutu waatu tə. Ma na-η tu pəeli tam təo nyəŋka. ⁶¹ N ká təəsi nyá təntə təm na feelę kpa-η, saa wei nyá kəyənaa na nyá newaa paa kəo nyá kiŋ tə. Maa ha-ŋ-wə na pá pəsi nyá pəelaa. Ilə pə taya nəyə pəeluyu təo. ⁶² Ma na-η tu pəeli nəyə. Waatu inəyi n ká nyi sı mayale Tacaa. ⁶³ N ká təəsi tete, na n̄ ká nyuyu na feelę. Pi liyiti-η kē, n kaa kuli nəyə ke saa wei maa hüsü nyá isayatū təna tə. Tacaa Isə má ma yəyətəna mpv.

17

Hekəle na ləsəŋ tvvən pa təm

¹ Mpúyú Tacaa tasa Isekiyeelı maya heeluyu sı:
² Yvlv nyá, səe Iseyeli nyámə ke isə. ³ Heeli-wə sı

maya Tacaa Isə ma yəyətaa si, həkəle səsə nəyəlv i wənna nté. Ikenj təowə na i həntv suwa na tə tayala, na tə cələtaa. Mpúyú i kvlaa na í polo Lipaŋ tətv taa. Iləna í kə tvgu səsəən nakvli ku nyugu taa. ⁴ Akpaalə nte tə kəla kvlvgu təyə i setaa. Mpúyú i pona taatəle tətv natəli tə taa. Iləna í sū yampayatəlaa icatə taa. ⁵ Pə waali kék i caa Iseyeli tətv taa tvgu nakvli ku pilinjə. Iləna í pona na í sə taale nte pa lukaa tə tə taa kék lvm nəyə. Isu tvgu ḥku ku səəla lvm tə. ⁶ Mpúyú pilinjə ḥke ka təewa na ká pəsi tvgu ḥku pa yaa si leseñ tə. Iləna ku məeli, ilə ku ta kvl. Na ku wəna hetv. Ntəna ku pilinjəsi ha si isə na həkəle təo, na ku lila ke i təe. Na ku heləsəyi pilinjəsi kufası ke tam. ⁷ Həkəle səsə nəyəlv ilə i ka wəe tətə, i kenj tayala kék na i həntv suwa teu. Iləna tvgu ḥku ku lila na ku pilinjəsi kəesəna həkəle iní i təo si i pəli-kvgu lvm. ⁸ Tətv kwpantv taa kék pa tuukvgu lvm səsəəm kiŋ. Pa tuu-kvgu si ku pilinjəsi í su teu, na kú lvlı na kú pəsi tvgu ḥku pa yaa si, leseñ tə ku kwpantv.

⁹ Mpúyú Tacaa Isə si: Pəəsi-wə si, tvgu ḥku kui la nté? Kancaalaya həkəle kaa kpəsi-ku na ku lila na í kooli ku pee, na kwna ku hatv təna pə wvl. Pə kaa wəe si pá lana toma ke səsəəm. Yaa yələaa tuutuumə í wəe na pəcć pá kpəsi-ku na ku lila. ¹⁰ Pa sə-ku yaa, ilə ku la nté? Ye ilim təlülə heelim*fa* mapə-ku, ku kaa wvl timpi taa ku nyə mpv tə? ^a haŋjaya təyə. Pə laki na tuij na nyutv wvləyi.

Təm nti tə hvwəe kilisuyu

¹¹ Mpúyú Tacaa təma-m si: ¹² Pəəsi təo kullaā təyaya nyémə mpe si: I ta cəkəna təm nti? Heeli-wəyə isəna

^a **17:10** ilim təlülə heelim: Ilim təlülə heelim. Pə kék heelim ton nyəm mpi pə taa na

Papiloni wulau koma Yosalem, na í kuu pa wulau na i waali nyáma, na í pona i te tó. ¹³ Iléna í kpa kawulaya tèyaya tu nøyelu na í na-i pá pæeli nøyø, na í yele na ilé i sii nøyø na tuunav. Mpýgú i tæna tætu kupyayala tæna. ¹⁴ Mpø pø tisina Yuta kawulaya tæfe, na ká wu kvlugv. Paa na mpø na pa tøka pa na-i pa nøyø pæelvø ke teu. ¹⁵ Mpuyvøle wulau kufalv iní, i kula wei i kuu tætu yøløaa ke mpø tó i tó. Iléna í tili Icipiti wulau cølo sì, ilé í ha-i yoou kpayanøø na pø yoolaa ke tuutuuma. Yølv wei i lapa yaasi iní tó, i ka waa na í fiti kele? Timpi i laalaa na í wakeli pa nøyø pæelvø mpø tó, i kaa tulit-ti. ¹⁶ Ntæna Tacaa Isø sì: Maya Isø weesuø tu kë. Isu pøntu iní i søpa wulau wei iní i tu-i kawulaya ke mpø tó i te Papiloni. Mpø tó, i yøka í na wulau iní pa tuunav na pa nøyø pæelvø. ¹⁷ Icipiti wulau kaa pona yoolaa tuutuuma na søøcenaa payale. I kaa waasi-i yoou taa kë waatu wei Papiloni nyáma ká lo hapee taka tó. Icate kite ke paa lo na pa huli pøøø sì pa kvgø yøløaa tuutuuma. ¹⁸ Mpø tó, i ta nyøni i tuunav ke pølv. I yøka i nøyø pæelvø. Pøyele iní i ka yøøtøna na í sii, na í la pø tæna. I kaa tasa fituyu.

¹⁹ Pø tæ kë Tacaa Isø má ma suwa sì, maya weesuø tu kë. Tuunav na nøyø pæelvø mpø i nyøna yem isøntø tó, ma hæte ke i ka lapønaa. Maa mæjna pø tænaya i nyøvø taa. ²⁰ Maa nyøpø-i puluøu na má kpa-i ma katøka taa. Maa pona-i Papiloni na má høvna-i tøm ke timpi i ta nuna-m tó. ²¹ Paa ku i yoolaa taa selaa tæna na layate kë. Pø kaasøyø mpa iléna pá yøsi pøleyø tætu tæna taa. Waatu inøyi paa nyø sì maya Tacaa má yøøtøna.

Nøøsi nsi Tacaa suwa tø

22 Mprýgý Tacaa Isø yøgøtaa sì: Maa caa tuvgu søsøeu nyvøn taa pilinjä kufalaya. Maa pøli hatoo comcom nøygø taa nyønka. Maa pon-a-keye puvgu kükülvøn nakvøli ku tøø na má sø-ke. **23** Isegyeli puvgu kükülvøn nakvøli ku tøø kë maa sø-ke. Kaa pu teu na ká heli pilinjäsi na tuvgu la søsøeu kúpanjkø na ku loli pee. Iløna suması piitimmäa tøøna køø, na sì cakı ku isotom taa na sì høesøgi. **24** Iløna taale tuñ tøøna nyi sì maya Tacaa. Má pøsøgøna tuvgu søsøeu ke tiika, na má pøsøtiika ke tuvgu søsøeu. Má yekina na tuvgu lvm nyønku wøli. Maa yele na kuvvølvøn náá weena lvm. Maya Tacaa, má yøgøtøna. Maa la kë isu ma yøgøtaa tø.

18

Isø hvvkøna paa wei isu i tøntø wee tø

1 Mprýgý Tacaa pøøsa Isekiyeele ma sì: **2** Pepe tøø kë Isegyeli nyøma tukiyi ituule sì,
cøcønaa sala lesenj akaa.
Iløna pa piya kela nyøn?

3 Tacaa Isø má ma yøgøtøna tuunav sì, pø føi sì pá tasa ituule nteye tukuyu ke Isegyeli taa. **4** Ma tøøna yøløaa tøøna weesinj. Paa cøcønaa nyøn, paa piya nyøn. Wei i lapa isayatu tø, inu i ká søna pø søm.

5 Ye isu yvlu tøøøgi tampana, na í laki kúpantu na í siyisaa. **6** Ii tøøki laatu tøøønaya ke pulasi tøø. Ii lunijyi Isegyeli nyøma tuñ. Ii wakøløgi i tøøøntøle alv. Ii kpøtøgøna alv ke i asilima kuyeeñ taa. **7** Ii muçuliçi, ii ñmuløgi. Ii feløgi i køma. Ii haakì nyøgøtønaa ke tøøønaya, na mpa pa we kpøla tøøø kutakøm. **8** Ii køntøøgi i liyitee sì í hiki kasøyaya yaa kawaaya. Ii laki mpi pø ta siyisi tø. Ama yøløaa naale i lapa tøøm, i tøøøøgi tampana ke tøøøøgi ma kiñ,

na í laki ma kvtvtvtu na kvpantu. Ille inu i siyisina nté. Yvlv isu mpu weekéna weesuyu ké. Tacaa lsó má ma yççaténa mpu.

10 Ye isu pø te yvlv pøyaya ké ñmulv na ká kvgi yølaa. Yaa ka lapa yaasinaa pane pa taa nøyolv. **11** Ka kisa ka caa ikpate ke tøñvø, na ka tokí laatu tøçonaya ke pøøñ taa. Ka wakèla ka tøçontèle alv. **12** Ka muçuliyi wahala nyéma na konyøntvnaa, na ká ñmuløyi. Pécó kaa feløyi ka këma. Ka lunjiyi tuñ wei i ké acaaletu ke mpu tø. **13** Ye yvlv isu mpu këntøyi i liyitee na í pøekøyi kawaaya, yaa kasøyaya. I hvvki si i ká weena weesuyu na? Aai, yoo. Ye i lapa acaaletu ntí tø tøna. Pø wee si i isayatu í mèli i nyvøv taa ké na í si.

14 Ye isu yvlv wena pøyalv kélé, na í naakí isayatvnaa mpa i caa laki tø pa tøna. Ille i ta tøñ i ikpate. **15** I kisa laatu tøçonaya tøçov ke pøøñ tøø. Ii lunjiyi Isegyeli nyéma acaaletu tuñ. Pøyele u wakeløyi i tøçontèle alv. **16** Ii muçuliyi nøyolv, u ñmuløyi. Ii muç këmle tv pølvøv tølvma. I haakí tøçonaya ke nyøçatvnaa, na í haakí wontu ke mpa pa we kprete tø. **17** Ii laki isayatu. Ii pøekøyi kawaaya yaa kasøyaya. I tokøyi ma kvtvtvtu na í tøñøyi ma kiñj. Pøntu weekéna weesuyu ké, u sèki i caa isayatu sèm. **18** I caa muçulina na í ñmulí, na í la isayatu ke i yølaa hëkv. Ini i ka sèna i isayatu sèm.

19 I pøøsøyi si, pepe tøø ké pøyalv u sèki cèce isayatu sèm? Mpi tø, ille i tøñja tampana ké. I lapa kvsiyisim na í tokí ma kiñj tøna na í laki. Pø wee si í weena weesuyu ké. **20** Yvlv wei i lapa isayatu tø inu i ka sèna. Pøyalv kaa si cèce isayatu sèm. Pécó cèce ná kaa si pøyalv nyøntu sèm. Siyisilu tokí i siyisuñu føøtø ké. Iléna isayav náá tøø i isayatu nyøñ.

Kvpantv lapv təm seyəsuyu

21 Ye ısayav ləwa i ısayatu nti i lapa tə. Iləna i təkəyi ma kvsəsütv na i təjəyəti tampana na i laki kvişisim. I ká weenə weesuyu ké, i kaa sí. **22** Paa səo i kawalaya təna təo ké. I ka weenə weesuyu ke ısəna i təja tampana tə pə təo. **23** Mpúgyu Tacaa Isə sí, pə taya ısayav səm ke ma səələa. Ama sí i layası təntə ké na i weenə weesuyu. **24** Ye siyisili ləwa i siyisuyu na i la kawalaya. Iləna i keenə ısayav accalətv, i kaa weenə weesuyu tətə. Isə ká səo i siyisuyu təo ké. Mpi tə, i ha i təyəti kawalaya na kvpəntvən taa ké. Pə təo ké i ka sí. **25** Isəyeli nyémə yəyətəyəti Tacaa mpaav ta siyisi. Ilə ma pəəsəyəti Isəyeli nyémə sí, pə taya mpe pa mpaav ta siyisina ma nyəŋku kə? **26** Ye siyisili ləwa i siyisuyu na i la kawalaya na i sí ka səm. ısayatu nti i lapa mpv tə tə səm ke i səpa. **27** Ye ısayav yela i ısayatu nti i lapa tə, na i təjə tampana na siyisuyu. I ka weenə weesuyu. **28** Ye i nawa sí i wakələa, iləna i layası, i ká weenə weesuyu ké, i kaa sí. **29** Isəyeli nyémə təŋ sí Tacaa mpaav ta siyisi. Ilə pə taya mpe pa mpaav ta siyisina ma nyəŋku kə? **30** Pə təo ké Tacaa Isə má ma yəyətaa sí maa huvnə paa Isəyeli tv wei ısu i təntə wəe tə. Mpv tə, paa wei i yele i kawalaya ıŋka i laki tə, na i layası. Pə taa kəo na mə ısayatu yele na i le. **31** I lə mə kawalaya tənaya pooluŋ. I layası ləmayaşəle kufate na huvwəe kufana. Pepe təo ké i ka səəli səm? **32** Isə Tacaa sí, ma ta səəli asayaa səm. Pə təo tə, i lə mə ısayatu na i layası na i weenə weesuyu.

19

Iseyeli awulumpiya təo wula

- 1** Mpúgyú Tacaa heela Isekiyeelı má sı má ma kawəyaya ke Isegyełi nyáma awulumpiya təə si:
- 2** Mə too ka kέ təyəlaya ɳka ka wəna ka mpaa ke təyəlası taa təyə.
Təyəlası kufası həku ke ka həntaa na ká təəkí ka piya.
- 3** Ulená ká faləsi ka piya taa leŋka na kəle ká pəsi təyəlaya ifate nte tə kpələma tə təyənaya cəluγu, na tə liki yəlaa tə.
- 4** Mpúgyú piitimnaa nü pa yəyətəyí ka təm, ulená pá kpa-kęye katəka taa, na pá tu ka muna taa kέ kulaya taka, na pá pona-kęye Icipiti tətu taa.
- 5** Təyəlaya alunyəŋka ɳke ka cəkənaa sı ka təela kpəte.
Ulená ká ləsi ka piya taa leŋka na ká la-kęye təyəlaya ifate, kpelikpeka nyəŋka.
- 6** Ulená ká na leŋsi pá təŋ.
Ka kpələma ka təyənaya cəluγu, na ka liki yəlaa.
- 7** Mpúgyú ka yəka pa acaləe, na pa kawulaya təesi.
Tətu taa yəlaa í nuwa ka nyusuyu ile pa svv seluyu.
- 8** Ulená piitimnaa mpa pa cəəna-wə tə, pá luna pa tətu həyələŋ taa na pá pəeli nəyə ke ka təə.
Pa nyəpa-kęye puluyu na pá kpa-kęye pa katəka taa.
- 9** Mpúgyú pa tu kulaya taka ke ka muna taa.
Ulená pá svsi-kęye təyəluγu

səsəow nəkvlı ku taa.

Pə waalı kē pa pona-kęye Papiloni wulav.

Iləna pá təki-kęye saləka ke kolunja icatə taa.

Sí pa taa tasa ka nəyə nuu ke

Isegyeli pulası taa.

Tvvg nyku pa yaa si leseŋ tvvg to kv təə wula

10 Nyá too ka we kē isu leseŋ tvvg.

Pa sə-kvvg lvm nəyə na kú lo
na kú lvli səsəm ke lvm katatəlaya təə.

11 Ku pilinjası ka wena alaafəya kē
na sí pəsi kawulaya kpatəŋ.

Iləna sí pu na sí təe tuŋ təə.

Mpúyú pa sama-kvvg ku pilinjası payale
na ku kvenkvlməŋ təə.

12 Tənaya pə kpresa-ku na pááná
na pə peti atə.

Ilim təlule heelim məpa ku pee na á wvlı.

Iləna ku pilinjası kpelikpeka nyəhsı
nsi sí pəli na sí wvlı

na kəkə nyaya-sı.

13 Nəənəə wvlaya tetv taa
timpi lvm fei na lükətv wəe təyə pa sə-ku.

14 Mpúyú kəkə luna ku taa
na ká nyaya ku pilinjası na ku pee.

Ku feina pilinjası alaafəya nyənsı
nsi sí kē kawulaya kpátýv tə.

Kawəyaya kanə ka we kē isu wula.

20

Tacaa paasəna Isegyeli nyáma

1 Isegyeli nyáma kuuu pənaya naatosompəyəlaya
nyəŋka isətū kakpası nyəŋ kvenkv naanuwā nyəŋkv

wule, Isegyeli səsaa taa napəlī kōma. Pa mayana-m sī pa caakī pā nyi Isə luğu nyəntv. ² Ntēna Tacaa Isə heeli-m sī: ³ Isekiyeli pəosī Isegyeli səsaa sī, maya í kōma nau na? Ma tuuki sī ma kē weesuŷu tu kē. Ma kaa yele na í ná-m. Tacaa Isə má ma yəyətəna mpu.

⁴ Mpúyú Tacaa Isə tasa-m heeluŷu sī: Ye n caa n huvna-węye, n huvna-wę, ilə heeli-węye pa caanaa acaałətv təma. ⁵ Heeli-wę sī, maya Tacaa Isə ma yəyətəaa sī, kuyanju ma ləsa Isegyeli nyéma me tə ma kpaasa niŋ na má su Yakəpv təyaqə ləlvənyu nyéma ke nəyə na ma tuu. Ma hula-męye ma təyı Icipiti tətv taa. Ma heela-me na isəle kusəemle sī, mayale mə Caa Isə. ⁶ Kuyaku ńkuyu ma kpaasa niŋ na má heeli-me na tuunav sī, maa ləsi-męye Icipiti tətv taa. Maa ponamęye tətv nti maa cəowā na tə kəla teu tə tə taa. Tə taa kē təyənaya na kypantv təna təla yem təhə. ⁷ Haləna ma heeli-me sī, i ló acaałətv nti í nyənəyi na tə həj-me tə. I taa pilisi mə tī na Icipiti tui. Mayale mə caa Isə.

⁸ Mpúyú í kisa-m nūnav na í kuli ma tə. Mə taa nəyəlv ta lō acaałətv nti tə həj-me tə. Pécó í ta lō Icipiti tui. Iləna maa hiki huvwəe sī, maa lana-me na páráná ke Icipiti tətv taa tənaya, haləna a həe. ⁹ Pa na mpu ma həte tə tə kē ma lapa mpu sī, pē taa kəo na pē wakəlī-tęye piitimnaa mpa pa həkv í wəe tə. Pécó mpe inī pa həkv ke ma hula-męye ma tī. Iləna má ləsi-męye Icipiti tətv taa. ¹⁰ Mpúyú ma ləsa-męye Icipiti tətv taa. Ma tiika-męye wəlaya tətv nti tə taa fei cayav tə. ¹¹ Ma seyesa-męye ma kiiŋ. Ma hula-męye ma kvtvətv nti pē wəe sī, yulv í təki na í wəenə weesuŷu tə. ¹² Ma ha-męye kuyeeŋ kuhəesəŋ sī, pē hólí sī, maya Tacaa má suna-me na mə mpaā. ¹³ Mpúyú Isegyeli

nyéma me í kula ma tao kék wulaya tetu taa. I kisa ma kiiñ ke təñyug. I lə ma kvtvtv nti yolv ka təñ na í weesuñu təñ. I wakəla ma kuyaku kuhesuñu təñajnañ. Pə tao kék ma huuwa ma taa si, maa mu-me na páaná təsəyəsəy ke wulaya tetu taa təna, na ma kpiisi-me. ¹⁴ Paa na mpv ma həte tao kék ma lapa mpv. Pə taa kəñ na pə wakəli-teyə piitimnaa mpa pa taa ma ləsa-meyə Icipiti tetu taa təñ. ¹⁵ Wulaya tetu taa tənaya ma kpaasa niñ na má tuu si, ma kaa ponameyə tetu kwpantu nti maa ha-me tə tə taa. Tetu nti tə taa ke təyənaya kwpantka na kwpantu təna təølaa təhə. ¹⁶ Mpi tə, í ləwa ma kvtvtv na í kisi ma kiiñ ke təñyug. I wakəla ma kuyeeñ kuhesəy. Pə taya pulv, í nyəkələna mə tuñ kulaalañ kék. ¹⁷ Ama ma lapa mə pətəatəle si, má taa kpiisi-me. Ilə ma ta wakəli-meyə wulaya tetu taa.

Iseyeli nyéma tayeletecāa ke kisuyu

¹⁸ Mpýú ma heela Iseyeli nyéma piya ke wulaya tetu taa si, í taa təñ mə caanaa kiiñ. I taa təñ pa kvtvtv, na í pilisi mə ti na pa tuñ. ¹⁹ Mayale mə Isə Tacaa, í təñ ma kiiñ. I paasəna ma kvtvtv, na í lakit. ²⁰ Inyəni ma kuyeeñ kuhesəy ke ma nyəy. Kuyeeñ iní i hvləyəna má na-me ta həku si, yəlaa í nyi si, mayale mə Isə Tacaa. ²¹ Iləna mu kuli ma tao, í ta təñ ma kiiñ. Pécó í ta paasəna yaa í təñ ma kvtvtv nti yolv ka təñ na í hiki weesuñu təñ. I wakəla ma kuyeeñ kuhesəy. Ntəna má huu ma taa si, maa lana-me na páaná ke wulaya tetu taa kék, haləna á həe. ²² Paa na mpv ma həte tao, ma kpa ma ti si, pə taa kəñ na pə wakəli, ma həte. Pə taa wakəli-teyə piitimnaa mpa pa taa maa ləsa-meyə Icipiti tetu taa təñ. ²³ Mpýú ma tasa niñ kpaasuyu na má tuu wulaya tetu taa si, maa

yasi-meyę tətuñaa kpai nyəntu yəlaanaa taa. ²⁴ Mpi tə, í taa laki ma kvtututv. Pəyele í lək̄i ma kiiŋ. I wakələyı ma kuyęeŋ kuhęesəŋ. I keesa mə isə na mə caanaa tuŋ kulaalaŋ təo. ²⁵ Ma tuña-meyę kvtututv nti tə fei teu tə. Kiiŋ inı u haaki-meyę weesinj. ²⁶ Iləna ma yele na í haaki mə kancadlaya piya ke mə tuŋ na pə pilisiyi-mę. Maa tu-meyę səyəntu səsəontu ké sı, í cekəna sı mayale Tacaa.

Tacaa su tənaya ke Iseyeli nyáma laatu

²⁷ Mpúyú Tacaa təma Isekiyeli má sı: Yulu nyá, heeli Iseyeli nyáma sı mə caanaa wakələna-m ké. Mpi tə, pa kisa ma nyəntu ke təkuyu. ²⁸ Ma tiikawę na má ponə-węyę tətu nti maa yəyətəna tuunañ sı, maa ha-wę tə tə taa. Pa tala təna, iləna pá ná pulası kuvvəsi təna, na hətu təna. Iləna pá feenəyi na pá laki kətası nsi sı kusəyi ma pááná tə. Pa wəpa pa tulaalvnaa, na pá liisiyi pa svlvm. ²⁹ Ntəna má pəəsi-wę sı: Təfeenəle nte tə taa ké í puki mpv? Pə kpaxau waatv inı təyə pa ha lona anı sı, təfeenəlenaa na pá yaaki-yęyę mpúyú haləna saŋa. ³⁰ Teləsi Iseyeli nyáma sı, Tacaa Isə má ma yəyətəyi sı: Pə fei sı í pilisi mə tı, isu mə caanaa. Yaa í təyəyi mə acaalətu tuŋ na í layasəyi. ³¹ Timpi í pilisiyina mə təyı mə tuňnaa ke haləna saŋa təyəle, mə kucəəŋ hav taa, na isəna í laki mə piya ke kətası nsi kəkə lusa sı təna tə. Iləna Iseyeli nyáma huukı sı, maa yele na í yəyətəna-m? Tacaa Isə tuuki sı: Ma kaa yele na í yəyətəna-m. ³² I kaa na mpi í teeləyi tə. Mpi tə í yəyətəyi sı, í caa sı, í wee isu piitim, yaa tətu lənti yələa kpeka. I caa í luŋ tuŋ na pəle. ³³ Tacaa Isə má ma yəyətəyi sı, ma tuuki sı maa təyə mə təo ké kawulaya na toŋ səsəoŋ. Maa mu-mę na pááná. ³⁴ Maa ləsi-meyę piitimnaa

taa. Maa ləsi-meyę tetvnaa mpa pa taa í ká yawa tə. Maa kpeyeli-me na ma tonj səsəoŋ, na má mu-me na páaná. ³⁵ Iləna ma pona-meyę wulaya tetv taa, na í hatələna piitimnaa, na má hvunna-me na tə nyənəyi təma. ³⁶ Teitei isü ma hvunna mə caanaa ke Icipiti wulaya tetv taa tə. Mpúyú maa hvunna-me. Tacaa Isə má ma yəyətəna mpv. ³⁷ Maa caalı-me na í wee ma kaləkv. I ká təki ma na-me tá nəyə pəelvəy. ³⁸ Maa ləsi mə taa ké mpa pa kula ma təo na pátá nuna-m tə. Na má ləsi-meyę tetvnaa mpa pa taa í cayaa tə. Ama í kaa məli Isəyeli tetv taa. Waatv inəyi í ká cekəna si mayale Tacaa. ³⁹ Mpúyú Tacaa Isə yəyətaa si paa Isəyeli tu wei í polo na í luŋ i tuŋ. Ama pəle pə waalı ké í ká nuna-m. I kaa tasa ma həte wakvlvəy na mə kvcəoŋ na mə tuŋ. ⁴⁰ Ma puyu naŋŋi nyəŋku səsəoŋku təo ké Isəyeli nyáma mpa me mə təna i we tetv taa tə, í ká la-m təmle. Tənaya maa mu-meyę teu. Maa pəekı mə kuhəŋ na mə kuhaləm kancaalaşa kuvlvəm, na pə təna mpi í ká ha-m tə. ⁴¹ Maa mu-meyę teu, isü kətaya ɻka ka səosəŋ we teu tə. Waatv inəyi maa ləsi-meyę tetvnaa mpa pa taa maa yasa-meyę piitimnaa həkv tə, na má kpeyeli-me. Iləna piitimnaa ná si maya Isə naŋŋtu. ⁴² Waatv wei inı maa kəna-meyę Isəyeli tetv nti maa kpaasa niŋ na má tuu si, maa ha-təyi mə caanaa tə, tə taa təyə í ká nyi si, maya Tacaa. ⁴³ Tənaya í ká təsəi mə təntə na mə lakası təna nsi í pilisina mə tı tə si təm. Iləna í nyəgəsi mə təyi acaalətu təna nti í lapa tə tə təo. ⁴⁴ Mpúyú Tacaa yəyətaa si: Ma həte təo ké maa la. Ma kaa kəesəna mə təntə isayale na mə lakası nsi si fei teu tə. Waatv inəyi Isəyeli nyáma ká nyi si, mayale Tacaa.

21

Tacaa mu pâáná na Iseyeli nyáma

1 Mpróygú Isə təma Isekiyeehl má sì: **2** Yulu nyá, keesi nyá isé na ilim mpətəŋ həgəluyu təo, na n̄ yəyətəna-ku. Teləsi ku tawa hətuyŋ ke Isə kuyəyətutu. **3** Heeli ilim mpətəŋ hətuyŋ ke Tacaa má ma kuyəyətutu. Ma yəyətəŋi sì maa tu-kuyŋ kəkə. Kaa nyaya tuŋ ləm nyəŋ təna na kuywuləŋ. Pvlvpu kaa teesi-ke. Kaa nyaya pə tənaya hatoo ilim mpətəŋ kék, haləna pə ntəyəŋ. **4** Yəlaa təna ká nyi sì maya Tacaa. Ma tuña kəkə n̄ke, na pulvpu kaa teesi-ke.

5 Ntəna Isekiyeehl má, ma yəyətə sì: Hai, Tacaa, pa təŋ maya sì atuwa ke ma tukiŋi.

6 Mpróygú Tacaa təma-m sì: **7** Yulu nyá, keesi nyá isé na Yosalem icatē təo. Yəyətə tə kətaya təlatənaa təo kék isayatu. Yəyətə mpi pi mayana Iseyeli tetu tə. **8** Heeli Iseyeli nyéma sì, maa kvl̄ pa təo. Maa kp̄ee ma layate ke tə suyute taa na má kó pa təna. Paa asayaa paa kypama. **9** Kypama na asayaa pa kpiisuyu təo kék maa kp̄ee ma layate ke tə suyute taa. Maa kó yəlaa tənaya pə kpiasau ilim mpətəŋ na pə ntəyəŋ təo tə. **10** Yəlaa təna ká nyi sì, maya Tacaa, ma kp̄ee ma layate ke tə suyute taa. Tə kaa tasa məlvu. **11** Yulu nyá, nyá lanjle i wakəli səsəm. Wii pa təna pa isentaa. **12** Ye pa pəsəa-ŋ sì: Pepe təo kék n̄ mələyŋ? Ilé n̄ cō sì, ma nuwa təm isayatu kék. Tu la na yəlaa lanja wakəli. Paa susi n̄kpəlası ke yem, na pa apalvutu hoo. Pa tuña ká makı təma. Nti tə taləna ntə. Tacaa Isə má ma yəyətəna mpv.

Layate ka təyə Iseyeli nyáma

13 M̄púygú Isə t̄oma Isekiyeelı má s̄ı: **14** Ȳlvu nyá, ȳç̄otı s̄ı, Isə má ma ȳç̄otaa s̄ı, layate layate.

Pa sala-teye na pá sotiti-te.

15 Ȳlala k̄v̄ḡu t̄o k̄e pa sala-te.

Pa sotita-teye s̄ı t̄é teeki k̄oko.

Tu p̄esi na t̄é ȳç̄ohı?

Ma p̄eyalv̄ kawulaya kpátúygú footiyi tuŋ t̄enaya.

16 Pa sotita-teye s̄ı pá t̄ok̄u-teye niŋ taa.

Pa sala-te na pá sotiti-te s̄ı

k̄olv̄ i t̄ok̄u i niŋ taa.

17 Ȳlvu nyá, ma kapuka na n̄ wii.

Mpi t̄o, ma ȳlala t̄o k̄e pa kp̄ee layate.

Isegyeli awulumpiya t̄ena t̄o k̄e pa kp̄ee-te.

Paa ku pa t̄enaya.

P̄e t̄o t̄o, kpa nyá laŋle.

18 P̄e k̄e mayasuḡu toŋ nyəŋku k̄e.

Tacaa má ma ȳç̄otəna mp̄u.

19 Ȳlvu nyá, teləsi Isə k̄v̄ȳç̄otutu

na n̄ ma niŋ taa.

Layate i ma t̄om naale, na t̄om tooso.

Layate nte t̄e k̄v̄gi katatəlaya t̄o

nt̄é t̄e t̄əŋəyəna-w̄e.

20 T̄e ȳk̄əȳi ȳlala apalutu k̄e.

T̄e yek̄i na pá seliyi.

Tacaa má, ma su layate k̄ukukvle ke

paa nənəȳo Ȣkaya.

T̄e Ȣmeləsəȳi na t̄e s̄əəlu p̄uwa s̄ı t̄é kú.

21 Layate l̄əŋ nyənt̄e i lo n̄waaŋ na mp̄əl̄e.

T̄e kees̄i t̄e n̄oȳa na h̄oȳl̄əŋ t̄ena taa.

22 Tacaa má, maa ma niŋ taa t̄et̄o. Maa yele na ma p̄ááná huu. Maya Tacaa, ma ȳç̄otəna mp̄u.

Kolontunaa tiiu ke Yosalem təə

23 Mprýyú Isə təma Isekiyeelı má sı: **24** Yvlv nyá, hęe mpaanı naale wei Papiloni wulav ká təŋ na í kənna í layate tə. Mpaanı inı i naale i luna tətə kvlvmtu taa ké. Tu kvyvsum na pér hólí-i timpi paa mpaav ńku ku puki tə. **25** Hęe mpaav ńku Papiloni yoolaa ká təŋ na pá tala Amoni nyémá icaté Lapaa tə. Na ńku paa təŋ na pá tala Yuta kolunja icaté Yosalem taa tə. **26** Papiloni wulav takı mpatetee taa, ńlena í səŋ na í mayası pile. I ká ciyiti nyémá kvtötöna. I ká pəəsi tuŋ kvlalaanı, na í wiili pvlvpu hőele taa. **27** I mayasaa ńlena nyəmle kpa Yosalem. Mprýyú tə hota í niŋ ntəyəŋ taa. I ha nəyə sı, pá svu icaté taa na yoou kakiisasi. Pa sıı yoou wontu ke nənəcısı, na pá lo hapee taka ke koloosi kila na pá hęe ləəŋ. **28** Yosalem nyémá me í hvvkı sı, pile mayasuyu mpi pə kaa kpame. Mpi tə, paa temə-meyę nəcısı sıı. Ille Papiloni wulav ná hvləyı-meyę mə təpəntəle. I hvləyı-mę sı i ká kuu-mę na í təenə. **29** Pə təə ké Tacaa Isə yəyətəyı sı, í təcsəyı-m mə kawalaya təə. Pécó i kuliŋi mə isayatı təə, na í hvləyı mə kvpəntəŋ ke mə lakası təna taa tə. I ta yele sı i səə mə isayatı təə tə, kolontunaa ká kuu-mę.

30 Ama pə kaasuyu Iseyeelı wulav nyá tə, nyá ké waali lulv səsə ké. Waatu kəŋ wei i taa nyá təntə isayale ká sıı tənaya tə. **31** Nti maya Tacaa Isə ma hvləyı təyəle sı, pıı pə-ŋ mpi pə hvləyı sı, n kέ awulumpu tə. Paa kəəli nyá ntenuyu. Paa kvsı mpa pa pasa pa tı tə pa nyəəŋ. ńlena pá tisi mpa pa həŋ pa tı tə. **32** Maa pəsı Yosalem icaté ke ncaale taa ncaale. Paa yəkı icaté təna təməvymuyu. Ama pə kaa la mpı na wei i niŋ taa pa tu-te tə, i ta kənta ké.

Amoni nyáma yoonav

33 Mpúygú Tacaa təma Isekiyeelı má sı: Teləsi Amoni nyáma ke təm isayatu nti Isə Tacaa, má, ma yəyəta pa yaasi wei i tuvki Isegyeli nyáma tə i təo tə. Heeliwę sı: Layate wee, na tə səəlu püwa sı té ku-me. Pa sotita-te sı, tá teeki kəkə na té kú katatəlaya. **34** Waatü wei mə taŋa toosee kükpeyee, na kutələsətə pəpətə nyəntu tə. Layate səəlu püwa sı, té seti waalı lulaa na isayalataa pa nyəəŋ. Pəpətə fei leleŋ, mə təntə isayale tənaya waatü tapəna ntə. **35** I mələna mə layalee ke a suŋula taa. Maa huunna-meyę tətu nti tə taa pə ńma-me tə. **36** Maa mu-me na páaná səsəəna. Maa woso-yege mə təo isu kəkə. Maa tu-mege asayaa mpa pa nyáma wakəluyu təm tə pa niŋ taa. **37** Mə caləm ká kpe tətu taa. Kəkə ka nyaya-me na pá səə mə təo. Mpi tə, maya Tacaa Isə, má yəyətəna.

22

Yosalem nyáma acaalətu təma

1 Mpúygú Tacaa təma-m sı: **2** Yulv nyá, tayarı nyá ti na í huunna Yosalem icatę nte tə taa yulvkulaa suwa tə. Taa nyá, la na pá nyı pa acaalətu lakası. **3** Teləsi-wę sı, mə kuyunna icatę yəlaa. Mə tayarınyəna yəlaa wakəluyu waatü. I luki tuŋ kulalaŋ na í pilisiyi mə ti. **4** I ku yəlaa na í pilisi mə ti na tuŋ. Ilə mə təm ka sı. Mpı pə yelina na mə kuyeeŋ pasa na mə pusı te. Pə təo ké ma yelaa na piitimnaa tuvki-me. Tətu təna woŋiyi-mege. **5** Mə cələ nyáma na hatəlaya nyáma ka woŋ-mege. Mpi pə təo í pilisa mə ti na mə tetelatətu səcəsəyı tə.

6 Isegyeli awulumpiya lakəna pa toŋ na pá kuyı yəlaa ke icatę taa. **7** Yəlaa footiyi pa caanaa na pa

toonaa ke tetu taa. Pa tuyuliyi muvlaa na pa tok'i suluwaa na leelaa is. ⁸ Pa nyeneyi yem ke ma kota ya telatenaa. Pa wakelayi ma kuyeej kuheser. ⁹ Icate taa yelaa me i ha mae tayi cayanau taa. I kuyi tema na i tok'i kulaalam tayonasi ke pulasi taa. I ha mae tayi asilima tema taa. ¹⁰ Lelaa svukena pa caanaa alaa. Pa kpiki alaa lempe ke pa isatu nau waatu. ¹¹ Lelaa na laki wasanjkaletu na pa tayontelenaa alaa. Ilena lelaa ná kekitiyi pa saalenna, yaa pa na mpa pa kaa caanaa tike yaa toonaa tike to. ¹² Tetu taa yelaa tisiyi na pa felayi-wa na pa kuyi lelaa. I kentayi mae liyitee na i taaja si pa felu-me na pa tenu kasayaya sesaenyka. Iliekayi mae tayontelenaa na musuñ na i sook'i mae caa Isca tao.

¹³ Maa kusi katanja na Yosalem nyema mae mae tao. Mpi to, i perekayi kasayaya asilima nyenyka na i laki yulukule. ¹⁴ Kuyaku jku maa kulu mae tao to, i ka weena apalutu na toma na i səy? Maa la nti ma yoyetaa to. ¹⁵ Maa yasi-meyeg tenuaa mpa i ta nyi to pa piitimnaa taa. Mae asilima tema ka su tenuaya. ¹⁶ I ka wakeli mae ti na Mae isayatu ke piitimnaa lelaa isentaa. Ilena i cekena si maya Tacaa.

¹⁷ Mpuyu Tacaa tema-m si: ¹⁸ Yulu nyá, Isayeli nyema pesa ke isu nyayetu nti pa ta tayani to. Isu liyitee nyayetu, na kussemtu, na kuhulvmtu, na nyayeluñ mayamaya, na selopa nyenyku jku pa su kuluku taa si, pa tayaneyi to. ¹⁹ Pe tao ke Tacaa ma ma Isca yoyetayi si: Mae tenu i we ke isu nyayeluñ jku pa ta tayani to. Ma kpeyeliyi-meyeg Yosalem taa. ²⁰ Teitei isu pa kpeyeluñ nyayetu waani waani ke tenuamle ke kuluku taa, na pa huyuti kok'e na te hoo to. Mpuyu maa kpeyeli-meyeg ma paañna sesaona taa

na í hoo. **21** Maa kpeyeli-meyé təntəmle ke. Maa woso mə təo ké ma pááná səsəona kəkə, na í hoo Yosalem taa. **22** Isu liyitee nyəyətə hookuyu kuluku kəkə taa tə. Mpúyú í ka hoo icate taa. Waatu inəyí í ka nyi si, maya Tacaa má muña pááná.

23 Mpúyú ma tasaa si Tacaa təma-m si: **24** Yulv nyá, heeli Yosalem nyéma si, mə icate we ké isu tetu nti tev ta nu tə. Ille maa mu-ti na pááná, na té woli təkpanjalaŋ isu tetu nti tə laŋa lvm tə. **25** Teitei isu təyəlaşı nyusvuy si təyənasi waali tə. Mpúyú mə nyusvuy nyéma kuyi lelaa, na pá pəsəyí alaa payale ke leela, na pá kuuki liyitee na wenav. **26** Mə kətəlaa ná yəka ma kiŋ. Pa wakələyí ma kətaya təlatenaa. Paas fayasəyí mpi pə we tənaŋŋi na mpi pə ké kpai nyəm tə. Pəyele pa ta nyi asilima nyəm na mpi pə ta ke asilima pvlv tə. Paas paasəyəna ma kuyeeŋ kuhəesəŋ. Ilena pé kuyi ma nyusvuy ke mə heku. **27** Mə nyusvuy nyéma ná wee ké isu taalə hasi nsi si cələyí si təyənaya tə. Pa ɻmuisəyí caləm, pa teŋ yəlaa, pa ɻmuləyí pa wenav. **28** Mə Isə kuyəyətətu teləsəlaa ná wee ké isu lvm mpi pa taakı kutuluŋu təo tə. Kpai toosee ke pa naaki, na pá yəyətəyí kaloolaya təm. Pa təŋ si: Tacaa Isə yəyətaa. Pəyele ma ta yəyəti natəli. **29** Musvŋ na ɻmuləm ke yəlaa laki tetu təna taa. Pa cəəsəyí kuyəyəntənaa na pá muγuliŋi muvlaa. **30** Ma pəekəyí mə taa ké yulv wei i səɔlv puwa si í ɻma koluŋa tə. I ká səŋ nənəyə na í paasəna tetu təna. I ká sələmə-m si ma taa yəki icate. Ma ta na nəyəlv. **31** Maa mu-me na pááná səsəona na má yele na mə lakası məli mə nyəŋŋ taa. Ma pááná ká nyaya-me isu kəkə. Tacaa Isə má ma yəyətəna mpv.

23

Samalii tetv yəlaa wasanjkalətv

1 Mprýgú Tacaa təma-m sì: 2 Yulu nyá, alaa napəli paa wənna naale, pa too ke kvləm. 3 Iləna pá lá wasanjkalətv ke Icipiti taa timpi paa wəe təyə pa pəelvtv waatv. Tənaya pa caala pa pəelvtv həla ke wayalvgy, na pá ŋmakəli-ye. 4 Pa yaakaya kəyə sì, Ohola, ileyelə Samalii tetv. Neu sì Oholipa, ileyelə Yosalem. Má tənna-wə, na pá lvlı-m apalvpiya na alvpiya. 5 Ama Ohola ná lapa wasanjkalətv. Pəyele má tənna-ı. Mpə n nyulaa təyəle nyá cələ nyéma Asilii nyéma. Mprýgú n ləsa pa taa kē taŋnaa. 6 Paa kē nyvgy nyéma kē, na təm hvvlaa səsaa. Pa suukaya wontu kvpampantu kē. Paa kē ifepiya na pá tewa na pá caki kpayanəj. 7 Mprýgú Ohola nyá luyu lapa Asilii nyéma akewenaa səsaa mpe. N səsla-wə, na ní pilisi nyá tì na pa tuŋ. 8 Wasanjkalətv nti ní lakaya Icipiti təyə n təyntaa. Tənaya pa caala nyá pəelvtv həla wayalvgy. Iləna pá həntəna-ŋ nyá pəelvtv taa, na pá pəsi-ŋ wasanjkali. 9 Pə təo kē ma tu-ŋ nyá taŋnaa Asilii nyéma mpə nyá luyu svv mpu tə pa niŋ taa. 10 Pəle pa kuu nyá pəyalaa na nyá pəelaa. Iləna pá wəyəsi nyá wontu na pá kv-ŋ na layate. Isəna pə həma nyá ŋkranjv sì alaa ləlaa i ná təyəle.

Yosalem icatv yəlaa wasanjkalətv

11 Ohola neu Oholipa ná pə tənaya mpu. Ama i kvnyuləj teləsa mpəle. Oholipa nyá nyəntv tee nyá kəyə nyəntv. 12 Nyá cələ Asilii nyéma təm hvvlaa, na akewenaa səsaa. Pa suuwa wontu kvpantu kē na pá kē ifepiya. Pa tewaya na pá caki kpayanəj, mpeyə n təyaya. 13 Mprýgú ma cəkənaa sì, nyá pilisa nyá tì

tətə. Mə naale mə təntə lapa kvlumtəle. ¹⁴ Oholipa ná səəsa lənti ke nyá wasaŋkalətu təo. Kuyakv nakvli n nawā pa ləsa Papiloni nyéma fotoo na lvm kusseeməm ke koluŋa təo. ¹⁵ Pa ləla tampalanaa ke pa tusi taa. Pa tema nyəəŋ saalasi kwalasi, pa nəyəsəna tsu awulaa. Tsu Papiloni nyéma wən pa te təo. ¹⁶ Waatv wei Oholipa n ná-weyə kpkpaa təyə n nyula-wə. Ulenā n̄ tili nyá tillaa ke pa te. ¹⁷ Mpúyv Papiloni nyéma pola nyá kiŋ na nyá na-wə i kaa nyaalvuy. Na pá pilisi-ŋ na pa wasaŋkalətu. N pilisa nyá təyī mpv, ulena nyá taa kpana-wə. ¹⁸ N ka pəsa nyá təyī wasaŋkali kē təkeelee. N hvla nyá tapakpəte ke yəlala. Haləna ma nyəyəsi-ŋ tsu ma nyəyəsuyu nyá koyə təo. ¹⁹ N lwləsa nyá wasaŋkalətu kē, na n̄ təəsəyī tsəna n lakaya nyá təyī nyá pəelətu waatv ke Icipiti təo. ²⁰ Mpúyv nyá luŋu svvwa nyá taŋnaa mpa pa wəna wasaŋkalətu luluŋu təo. Tsu kpajəsi na kpayənəŋ pə wən təo.

Yosalem nyéma ŋkpajvuy həm

²¹ Oholipa, n təəsa tsayatv nti n lapa nyá pəelvlu təo. Waatv inəyī Icipiti nyéma wayalaya nyá həla na pá ŋmakələyī-ye. ²² Pə təo kē Tacaa Isə yəyətəyī si: Maa yele na nyá taŋnaa təna mpa nyá taa kpanaa təo, pá luna paa le na pá kvlı nyá təo. ²³ Pə kpaya Papiloni icate, na Kalətee nyéma təna təo. Na Pekotı na Sowa na Kowa pə tetvnaa nyéma. Asilii nyéma təna ká səəsi pa təo. Maa kpeyeli ifepiyə telaa, na kufəneenaa, na təm hvvlaa səsaa, na yoolaa, na akewenaa səsaa. Pa təna paa kē kpayənəŋ cayalaakē. ²⁴ Paa luna ilim ntəyəŋ təo kē, na yoolaa tuutuumaa na pa yoou keekenaa na pə wontu. Paa kenti pa təo kē kpələŋ, na yoou kahusi na pá ta-meyə kotaya.

Maa peti Papiloni nyéma ke mə təm. Pele paa kéesəna pa kiiŋ na pa huuṇa-mə. ²⁵ Maa mu-mə na pááná, na má yele na mə kolontunaa la-mə na muṣuŋ. Paa seti mə muṇa, na mə ḥkpaŋŋ. Paa ku mə luvuŋ nyéma na layate. Ilēna pa kuu mə pəyalaa na mə pəelaa. Ye pə kaasa mpa, dle pa nyayasi-weyę kəkə na pa iſe. ²⁶ Paa kuu mə wontu kususuutu, na mə kacəka nyəntu təna. ²⁷ Maa su tənaya ke mə təntə iſayale. Na mə wasaŋkalətu nti i caala Icipiti taa tə. I kaa tasa Icipiti nyéma ke nyuļuŋ, yaa i huu pa təm.

²⁸ Pə taya pulu, maya Tacaa, ma yəyətəyəna si maa tu-męę mpa u caakı na mə taa kpaana tə pa niŋ taa. ²⁹ Taa haŋaya ke paa lana-mə, na pá kuu mə wenav mpi i kontina haŋaya tə, na pə yele-męę kpete təyələyəli. Pi kuli mə tetelatətu na mə wasaŋkalətu iſayatu na pə fəeļe təo təyelele. ³⁰ Mpúyú paa la-mə. Mpi tə, i lapa wasaŋkalətu na piitimnaa. I pilisa mə ti na pa tuŋ. ³¹ Mə kəyə ikpate ke i təŋaa. Pə təo kē maa tu-męę wahala səsə na pááná*fa*. ^a tuwa pə huwée iſu Matiyee 20:22. Fəlanſee taa wee si kəpū kē. ³² Tacaa Isə má ma yəyətaa si: I ká təyə wahala səsə kē. Wahala inı i walaa kē na i limqaa. Wahala inı i ka yelina na pá tuvki-mə na pá wonjiyi-mə. Wahala inı i təowə səsəm kē. ³³ Nyá kəyə Samalii wahala inı, i ká wui-ŋ na i kv-ŋ. Na i wakəli-ŋ na i tu-ŋ səyəntu. ³⁴ N ká təyə-i kē na n̄ temi-i. N ká yəki-i həyəlaſi na sí hee nyá laŋle taa. Mpi tə, maya Tacaa Isə má ma yəyətəna. ³⁵ Pə təo kē Tacaa Isə má ma yəyətaa si: N səo ma təo. N lə-m na waali tə, nyá wasaŋkalətu na nyá iſayatu ká məli nyá nyuŋu taa.

^a **23:31** pááná: Pááná, pə n̄uṇ lapa Ləkpa nyéma ke kate, pə təo kē tə

Isə kvgi Samalii na Yosalem pa təm

36 Mprýgú Tacaa təma Isekiyeelı má sı: Yulu nyá, tayarı nyá tı na n̄ huvna Ohola na Oholipa. Pə wəe sı n̄ kuli pa acaalətu təo ké. **37** Pa ké alaa yulukvulaa ké, na wasanjalənnaa. Tuŋ asilima nyəŋ təlaale kə pa lapa wasanjalətu. Pa laa-ı pa pəyalaa mpa paa lvla-m təo. **38** Mpi pa tasa-m lapu təyəle pa pilisa ma kətaya təlate kə kuyaku kvlumuyuŋ ɻku. Pa wakəla ma kuyeeŋ kuhesəŋ. **39** Waatı wei pa laakaya pa piya ke tuŋ təyə, pa pola kuyaku kvlumuyuŋ ɻku. Ma kətaya təlate na pá pilisi-te. **40** Haləna pá tili tillaa kə apalaa pooluŋ nyéma waali. Pele pa təo ké pa səwa lvm, na pá tú cəlavnaa na kacəka wontu. **41** Iləna pá caya pa katonaa kvpampama təo, na pa taqpələnnaa kə pa nəyə təo. Na pá suı ma tulaalı na nim ke pə təo. **42** Samaa wei u huvki natəli təo, i kəma i kiŋ na í laki kəkəte. Sapaa wulaya tetv taa ké pa luna. Pa tuwa Ohola na i neu pa niŋ taa ké kpasi, na pa temaweyę nteniŋ kvpampaq. **43** Mprýgule ma pəəsa pa taa alı wei i kpatəla wasanjalətu taa təo sı: Nəənəo n ká laki-təyəle? Na paa kəo nyá kiŋ na? **44** Iləna yəlala kəo pa kiŋ ısu pa kəŋuyuŋ apalaa təna alaa kiŋ təo. Mprýg apalaa pukaya alaa sakala nyéma Ohola na Oholipa pa kiŋ. **45** Ama apalaa siyisila ká huvna-wə, ısu pa huvkuyuŋna wasanjalənnaa, yaa mpa pa kvgi yəlala təo. Mpi təo, pa ké wasanjalənnaa ké, na yəlala caləm wə pa niŋ təo. **46** Tacaa Isə yəyətəyı sı: Maa yele na samaa kvlı pa təo. Paa kuu pa wontu na səyəntu pu-wə. **47** Samaa inı i ká yaşa-weyę pəe, na pá ku pa na pa pəyalaa na pa pəelaa na layalee, na pa nyayası pa təesi ke kəkə. **48** Isəna maa suı ısayatu tənaya ke tetv taa təyəle. Iləna pə hvlı alaa lelala ke layatu na pá taa təyə

pane pa ikpate. ⁴⁹ Pa ısayatu ká məlì pa nyəəŋ taa. Paa səyəlì pa tuŋ laav kuyuntuyu. Waatü inəyì paa nyi sì mayale Tacaa Isə.

24

Yosalem nəyəsəna taanuse wei kəkətaya kpawa tə

¹ Mprúgyu Isejeli nyéma kuuu pənaya pɔyəlayafei naanuwa nyəŋka. Isətu naanuwa nyəŋ, kuyaku naanuwa nyəŋku wule. Tacaa təma-m si: ² Yolvu nyá tu kuyaku ɳkyu takəlaya taa. Mpi tə, ku wule ke Papiloni wulau ká sun Yosalem taa na í ləeki-te. ³ Yəyətì yəlaa təo kullaap mpreyə təm. Maya Tacaa Isə má yəyətəna-ti si:

Təsi tiyaya,
təsi-ke na ní pəlì ka taa kē ləm.

⁴ Tu nantu cəyələŋ kypaŋ təna.
Paa yule paa hamuyu,
na ní suuli muwa kypana.

⁵ Kpaya kaləku taa heu kypampaŋ nantu.
Tu taasi ke səsəm kə tiyaya təe,
na pə wasa teu.

Mpi tə, pə wee sì muwa
mayamaya í pi tətəyə.

⁶ Pə təo kē Tacaa Isə,
má ma yəyətəyì si,
yolvukule icate təm we waiyo kē.

Tə nəyəsəna kē ısu taanuse wei
kəkətaya kpawa, na i nyaaluyu na kate tə.
Ləsi tiipile nantu ke cəyəluyu cəyəluyu.

Pə taa səo paa kulumuyu.

⁷ Mpi pə təo tə, yəlaa mpa Yosalem kuya tə,
pa caləm we icate həku taa kypamuyu təo kē yem.

Nəyəlv ta pəli-wəyi atə sı
pá takı-wəyi tətu.

8 Ma caawa sı ma hólí ma pááná səsəona na má leetu.
Iləna má ŋmisi i caləm ke kəkpamuyu təə,
na má yele-wəyi mpv sı nəyəlv í taa takı-wi.

9 Pə təə ke Tacaa Isə má,
ma yəyətəyi təfoo sı:

Yulukvlala icaté nté tə təm wə waiyo kέ.
Mpi tə, maa tú tə taa kέ kəkə səsaya.

10 Tó taası ke səsəm na n̄ tú kəkə,
təsi nantv ke teu na n̄ tu tuusi pee. Muwa í nyaya.

11 Tənū tiipile kpəte ke mamala təə na tə haŋ.
Tə nyəyəlvuyu kusəemuyu í səe,
na tə asilima hoo tə taa,
na tə kəkətaya nyaya.

12 Təkaasuyu təna wə kpəte kέ. Kəkətaya kaa lu yem
na pə ta kəna kəkə. **13** Yosalem nyáma kawalaya wə
pa asilima taa kέ. Mpi tə, ma caakaya sı má hüsü pa
asilima. Ama pa fei tənaŋŋ, a kaa tasa hüsuyu. Maa
lana-wə na pááná kέ haləna á hee. **14** Maya Tacaa má
yəyətəna mpv. Maa la pə tənaya, ma kaa nyá. Pəyele
ma kaa wəena pətətələ, yaa má tuli tapəŋ. Pu huvnə-
meyə na pə kəesəna mə təntə na mə təma. Tacaa Isə
má ma yəyətəna mpv.

Isekiyeeли cayale ke ləyaya

15 Mpýyú Tacaa təma-m sı: **16** Yulv nyá, maa yele
na səm kəli wei i heesəyi nyá laŋle tə. Ilə pə fei sı n̄
caya ləyaya yaa n̄ wii, yaa nyá ɪsələm i tu lu. **17** Nmesi
nyá laŋwakəlle, taa caya ləyaya. Ama te nyá nyuyu
saalaya, na n̄ ləe nyá ntəŋkpala. Taa takı nyá ɪsəntəo,
pəyele taa təyə ləyaya təyənaya.

18 Isekiyeelı má, tanaŋ təe ké ma yəyətayana yəlaa. Iléna taanaya ḥke ka mayamaya ma alv sí. Pə fema iléna má lá isəna Isə hula-m tə. **19** Ntəna yəlaa pəəsím sí, má keesı-węxę mpi ma laki mpv tə pə kvtoluyu. **20** Mpuyvle ma cə-wę sí, Tacaa heelə-m təm **21** sí má teləsi Isęyeli nyáma. Isə sí: Maa wakəlī ma təsəele. Ntęye pa həjna pa tı na pá hvłəsəyəna laŋa na pá səəla-te. Pa a kú pa pęelaa na pa pęyalaa mpa pə yela Yosalem tə. **22** Pa kaa takı pa isəntəc yaa pá təyə ləyaya təyənaya. **23** Pa kaa heti pa nyəoŋ saalasi, yaa pá wəyəsí pa ntəŋkpala. Pa laŋa kaa wakəlī, yaa pá wii. Ama pa isayatu təo ké paa nəyəsí na pá wiiki təma təo. **24** Isekiyeelı maya paa keesəna na pá lá teitei isü ma lapv tə. Waatu wei yaasinaa mpe paa la tə, paa nyi sí Isə mayale Tacaa.

25 Mpuyv Tacaa təma-m sí: Kuyaku nakulı maa ləsí Isə təsəele nte tə ké mə kpvluyu tətvlə na í hvłəsəyı-te na laŋa tə. Lonte ntęye í ka təelęyı na í həjna mə tı. Maa yele na í laŋ mə pęyalaa na mə pęelaa tətə. **26** Ilé kuyaku ḥkuyu wei pə səəwa tə, i ká se na í koo na í keesı-męxę-tı. **27** Wule nté tə mayamaya ke mə nəyə ká kuli na í yəyətəna wei pə səəwa tə. I kaa tasa sum isü kamumuka. Isekiyeelı nyaa weena isü kuhvlum. Iléna í cəkəna sí maya Tacaa.

25

Tacaa kaləyəna Amoni nyáma

1 Mpuyv Tacaa təma Isekiyeelı má sí: **2** Yulv nyá, keesı isé na Amoni nyáma tetu təo. Yəyəti isayatunaa mpa paa mayana-wę tə, pa təm. **3** Teləsi-wę sí, maya Tacaa Isə ma yəyətaa sí í woŋja na í kpäləsi kuyanju ma kətaya təlate wakəlaa tə. I kpiisa Isęyeli tetu.

Kolontunaa kuu Yuta nyéma na pá tēna. ⁴ Maa yele na ilim tēlule nyéma tōgə mə tetu. Paa siki pa tēsuvlenaa na pá ká pa kalékəj. Paa tōgə mə tetu kulgum, na pá nyəo mə naaləm. ⁵ Maa pəsi mə icatē səsəole Lapaa ke yooyoona tətəyəle. Mə tetu tēna ka pəsi heen təheesəle. Iləna í nyi sì mayale Tacaa.

⁶ Tacaa Isə yəyətaa sì, mə laŋle həena Isegyeli tetu wahalanaa. I wənjaan na í ŋmaali na í footi-węyę katatəlaya. ⁷ Maa tə-meyę niŋ na má yele na piitimnaa ləlaa leeki mə nyəm tēna. Maa kpiisi-mə təkpataa kē tetunaa ləlaa taa. Iləna í nyi sì mayale Tacaa.

Tacaa kaləyəna Mowapu nyéma

⁸ Mpuyvle Tacaa Isə təma sì: Mowapu na Seyii pə nyéma yəyətaa sì, Yuta yələa wə teitei kē isu piitim ləmpı nyéma. Pa ta payati. ⁹ Pə təo kē maa yele na kolontunaa tii acaləe nna a wə Mowapu tetu tonja təo tə a təo. Anı a kentina pa təo. Paa yəki-yęyę kulgum. Paa a taa wena a kəla teu təo, isu Peti-Yesimotı, na Paali-Meyəj, na Kiliyatayim. ¹⁰ Maa yele na ilim tēlule təo təntaa tōgə Mowapu*fa* nyéma tetu. Isu pa tōgəu Aməj nyéma nyəntu təo. Halı nəyəlu kaa koo í təosi Mowapu nyéma mə mə təo. ^a ¹¹ Maa təŋ siyisuyu kē na má lana-mə. Iləna í cəkəna sì mayale Tacaa.

Tacaa kaləyəna Itəm nyéma

¹² Məpuyv Tacaa Isə təma sì: Itəm nyéma mə mə tasəkəle nté, leetuyu mpi í leeta Yuta nyéma təo. ¹³ Maa tə-meyę niŋ. Maa kú yələa na wontu. Pu kpiisi-meyę pə kpayav Teməj icatē, haləna Tetəŋ nyəntə təo.

^a **25:10** Mowapu: Mowapu lonte taa, tələsəlaa ləlaa ná tuwa sì Amoni nyéma.

14 Maa yele na Isegyeli nyéma leetı Itom nyéma me na ma páaná. Ilena í cekəna ma leetvug. Tacaa Isə má ma ýəgətəna mpv.

Tacaa kaləyəna Filiisi nyéma

15 Mpúgv Tacaa Isə təma sı: Mpi pə təo tə. Filiisi nyéma me í tayana mə leetvug. Ileeta Yuta nyéma, í nyəna-węye yem. I peækaa sı í kpiisi-wę na taa hanaya tam nyəŋka. **16** Tacaa Isə sı, maa tú Filiisi nyéma meye niŋ. Maa kpiisi mə təna mpa í luna Kafətəo tetu na í caya teŋku nəyə tə. **17** Maa leeti-meyę səsəm, na má hə mə nkpaŋŋ na páaná. Waatu wei maa la-meyę mpv təyə í ka nyı sı mayale Tacaa.

26

Tacaa kaləyəna Tii nyéma

1 Mpúgv Isegyeli nyéma kuuu waali, pənaya naanuwa na kvlvmayə nyəŋka. Isətu kvyakv kancaalaya nyəŋku wule. Tacaa heela Isekiyeelı má sı: **2** Yəlv nyá, timpi Tii nyéma woŋa Yosalem icate na pá kpələsı sı, yee, pə tu wakəla icate nte tə taa yəlaa təŋayana tə. Paa kpaya tə kvlapələ, paa tasa tonj svvv. Mpi tə, Yosalem pəsa ncaalə ke nəənoo. **3** Ma səŋa Tii nyáma me mə təo kék. Maa yele na piitimnaa tuutuumə kvl mə təo, isu teŋku lvm huukvug tə. **4** Paa yəkɪ Tii icate koloosi, na pá hu mə atə na isə kutuluŋ. Ilena má paalı icate tetu na pá yele atə kvlkpamvug. **5** Tu pəsı lonte nte tə taa tiina kpalaalə lenj pa puluŋ ke teŋku taa tə. Piitimnaa ká təyəna-te. Mpi tə, maya Tacaa má ýəgətəna. **6** Ilena pá kú tə cələ acaləe na layatə. Waatu inəyı í ka nyı sı mayale Tacaa.

⁷ Mpi tə, Tacaa Isə yęgħataa kék sì: Maa yele na ilim ntęgħej təo Papiloni wulav Nepukanesaa, wei i kék awulaa wulav tə, í na i krayannej na i cayalaa, na i yoou keekeenaa pá kpeyeli na pá wees yelaa tuutuuma, na pá tii Tiii nyéma təo. ⁸ Paa kú acalée nna a cəona Tiii icate ke teñku kutej təo tə na layate. Kolontunaa ká hęe ləoħej na pá lo hapee taka, na pá wees isu koluja kukkanġa. ⁹ Paa ma pa yoou ituule ke mə icate koluja. Paa tusi mə ats na isə kutuluŋ na pa yoou wontu. ¹⁰ Pa krayannej tuutuuma musuġġ ká waasi mə təo. I cayalaa na pa yoou keekeenaa kókoté ká ciżżejj mə koloosi. Waatv inəy়i paa sunna mə icate nənċċesi, isu pa sunķuġġ icate nte pa lesekka tə tə taa tə. ¹¹ Paa felix mə hapee təna təo na pa krayannej acuwa. Paa kú mə icate yelaa na layate. Paa peti mə tħalaal akelenaa mpa pa hulleyi sì í wena tən təgħiż at. ¹² Ilenu pá ħmuli mə wenaw na pá kuu mə kataataja wontu. Paa yəkki mə icate koluja, na pá tusi mə tħeesi kacċekha nyənsi. Paa peti teñku taa kék pree na pə taası na pə tħeb. ¹³ Maa su tħanġa ke mə yontu kókoté. Pa kaa tasa mə cəməj taji kēn nis. ¹⁴ Maa pəsi mə icate ke kukkanġu kprete nyənqvu ħiku kui təo pa lej tiina puluŋ tə. Nəyelv kaa tasa-mexx nyħħav. Mayha Tacaa Isə, má yęgħat-tħena.

¹⁵ Mprygħu Tacaa Isə tħoma sì: Tiii icate nyá, paa wakkeli-ji na pə kú nyá taa yelaa na pá mələy়i acufu inni i taa. Ilenu teñku nəy়o acalée nyéma sun seluġu. ¹⁶ Teñku nəy়o awulaa tħena ká kvlu pa kumlee təo. Paa wəġċesi pa kawulayha tokonaa mpa pa səpa tə. Ilenu səy়onu səsaaontu kpa-wie na pá caya at, na pá seliġi kuitamsa. Mpi tə, pa laja wakkelena icate nté.

¹⁷ Paa ma kawəyaya ke icate nté tə tħom sì:

Puwε, icate səsəlele təle.
 Pə wakəla-te, na pē kpiisi-teγe teŋkunaa taa.
 Tə yələaa ka ŋmakəla antulinya taa ké.
 Mpa pa cəona-te tə pa
 nukaya tə səyəntu ké.
18 Nəənəə teŋkunaa nəəsi yələaa
 seliyi tə wakəlvən təə ké.
 Iləna kүtemiň pooluň nyəň
 nyéma təe svəki tə saalvən təə.

19 Mpúgv Tacaa lsə yəyətəaa si: Maa pəsi-teγe ncaale, isu acalée lenna, nəyəlv kaa caya. Maa yele na teŋku lumaj səsəen ləm lu na pē li-te. **20** Maa tisi-teγe hatoo atetəle taa na té mayana pusi təna sətaa. Tu caya tətu təe timpi nəyəsəna isu ləŋtaa ncaa təyə, atetvnaa mpa pa laala-teγe səm tə, pa kiň. Tə kaa pəsi na té tayani məlvən. Pəyele nəyəlv kaa tasa tə taa ké cayale, pécó tə kaa tu weena lonte kə weesuyu nyéma taa.
21 Səyəntu ká pu yələaa na mpi pu mayana-te tə. Maa kpiisi-te təkpataa. Tə kaa tasa weev, paa pəekı-te pa kaa keesi-te. Tacaa lsə má ma yəyətəna mpv.

27

Tiii icate ncaale təə wula

1 Mpúgv Tacaa təma Isekiyeelı má si: **2** Yvlv nyá, wii Tiii icate təə si: **3** Hei, Tiii, nyá wei n wə teŋku nəyə, na nyá na teŋku taa tetvnaa paγale í laki taatəle tə. Tacaa lsə má ma yəyətəgyi si:
 N təŋaya si n tewa təmammam ilə?
4 Nyá toosi nté hatoo teŋku hekv taa.
 Nyá saakəlaa saaka-ŋ teu ké.
5 Senii puyu tuň kupaŋ ke í saakəna kpulvən.
 I caa Lipan tuň kupaŋ

na í lá tesika səsaya.

6 Pasan̄ tetu tuñ kupañ ke
í saaka kpuləñ løyəlası nsi
pa hatəyəna lvm tə.

I saaka kvcacayañ na Kəleekı tetu
tuñ na í tu pə təo ké tuu kela*fa*. ^a səsəam ké.

7 Icipiti kpoñkpontu toñ nyəntu ke
í lvnna mə kpuləñ pəoñ na í so.
Mə pəoñ məyəñ pa nyəmna-meyəñ pooluñ.
Sipili tetu pəoñ wei pa səesaa
na pá lii akpaayala təyə Í taka mə kataataya wontu
təo.

8 Sitəñ na Aləfatı pə acalee yəlaa
nté mə kpuləñ saalaa.
Tiii nyəntaa səsaa nté kpuluyu paasənlaa.

9 Pipələsì icate yəlaa mpa pa
nyémə niñ təma lapu na pá we cañəm ke teu tə.
Mpə pa paasayana kpuluyu pəyəluyu ke taçanuyu.
Teñku kpuləñ səsəñ kəñaya mə teyə.

I taa yəlaa yakı mə kataataya wontu.

10 Peesì na Lutı na Puti pə yoolaa
lakaya nyá yoolaa ke təmle.
Mpə pa pusayana kpələñ na yoou kahusi ke
təsikilena taa.

Mpə pə kusayana nyá nyuyu.

11 Mə mayamaya mə yoolaa na Aləfatı icate yəlaa
pa feñayana mə koloosi. Na Kammatı yəlaa náá
feñiyi atə na isə kutuluñ. I pusaya mə kpələñ ke
koluñja ñka kaa cəona-me tə ka təo ké. Pele pa
lakayana na mə teu səsəyı.

Taatəlaa icate səsəle Tiii təm

^a **27:6** tuu kela: Pa təwa kvcacayañ təo ké tuu kela, pə hóláyí wənaw

12 Tiii, nyá na Taasisi tetu nyéma í lakayana taatèle. Mpi tó, n ka wena kwpesetem ke tuutuma. Iléna pélé pá peetéyéna-η liyitee nyéyétu, na nyéyéluyu na kuséemuyu na kuhulmuyu sélèpa nyéjku. **13** Halí Tiii nyá na Kéleesi na Tupaali na Meséki pé tetu yélaa mayamaya í lakaya taatèle. Pélé pa layasayana-meyé yomaa na nyéyéluyu kuséemuyu wontu. **14** Tokaama nyéma ná kénayana keekenaa kpayanéj na asewa nyéj. Na kpanjasí camnanaa*fa* na pá peetéyéna-me. ^a pé lwlí mpi tó. **15** Mè na Tetaní tetu nyéma í lakayana taatèle. Na tetunaa mpa lwm cénnaa tó pa payale nyéma tó. Pélé pa feléyi-meyé tuuñ kela na taasi kwpesetasí naséli. **16** Itém nyéma yakaya mè wontu payale ké, na pá feléyi-meyé liyitee pési tiñ atantéate na kuséemle, na pcoñ wei pa lii akpaayala tó. Na wei pa sopa tó, na kroñkpontu toñ nyéntu pcoñ, na poyelasi. **17** Yuta na Iseyeli pé yélaa peetayana-meyé týoñaya pee ké, na tuñ na nim, na kóele. **18** Tamasi icate nyéma yakaya mè wontu payale na mè kwenam payale. Iléna pá feléyi-meyé Hélepcoñ nyéma svlvm, na Sahaa nyéma heen hñntu. **19** Hatoo Úsalí icate taa ké tañ na Yafaní pa piitimnaa pa yakaya mè kín na pa peetéyéna-meyé nyéyéluyu ñku pa lupa tó. Na tulaluv na nyutu sáesnú nyéntu. **20** Kpayanéj pcoñ ke Tetaní nyéma peetayana-me. **21** Mè na Laalupuna na Ketaa tetu nyuyu nyéma í lakayana taatèle, pélé pa yakaya mè wontu na pá feléyi-meyé iweesi, na heen na pñntuluj. **22** Mè na Sapa taatèle, na Lakéma nyéma í taatayaana. Iléna pá layasayi-me na tulalunaa kwpampama, na liyitee

^a **27:14** kpanjasí camnanaa: Kpanjasí camnanaa isii kpanjaya na kpayanu pa kpaakuyu témá na

pεε waanı waanı, na wvla. **23** Mə na Halaŋ na Kanne na Iteni pa acalee yəlaa í lakayana taatəle. Haləna Šapa na Asuu na Kilimati pa acalee nyéma tətə. **24** I pεetayana-wεye kacəka wontu. Na wontu nti pa lii akpaayala tə. Na nti pa səpa tə. Na pəəŋ wei pa pəəki atə tə i kucəlcələŋ, na ŋmisi nsi pa lvv teu tə.

Tii icate təə wula tətə

- 25** Tiii kataataya wontu ke
Taasisi kpuləŋ səyəlaya.
Wontu ka su mə teχe isu kpulvγu ke teŋku taa.
26 Mə kpuləŋ saalaa pon-a-mεye teŋku lumaj taa kέ.
Iləna ilim təlulə heelim wakəli-mεye təna.
27 Mə kuvənam, na mə kataataya,
na mə kυpeetəm, na mə kpuləŋ saalaa,
na i təma lataa, na mpa pa paasəyəna-i
na pa tayənəyi-i tə.
Mə taatəlaa na mə yoolaa mpa pa we mə te
na mə samaa təna.
Paa hoti teŋku lumaj taa kέ
kuyaku ŋku í ka hoti tə.
28 Kpuləŋ saalaa ká wii
na teŋku nəyə cayalaa náá seliyi.
29 I saalaa təna ká lu pa kpuləŋ taa,
na i taa təma lataa təna tii atə.
30 I ká wii Tiii icate təm
na laŋwakəlle səsəełe.
I ká pəli mə nyəəŋ taa kέ tetv,
na i pilimi təlvma taa.
31 I ká looli mə nyəəŋ,
na i suu mə ləyaya wontu nti
tə we isu fələtənaa taka tə.
I ká wii mə icate təə,
na laŋwakəlle səsəełe.

32 I ká wii ləyaya wula
na laŋpəsəle səsəołe.
I ka ma laŋwakəlle kawəyaya sı:
Tiii icatę nyá n taa feına saala.
Ama nəənəa pə wakəla-η teŋku heku taa.
33 Waatü wei nyá tɔyənası lukaŋana teŋku taa tə,
piitimnaa payale ke pə caləsaya.
Nyá kүwənam na nyá
taatəle katatəlaya təo,
atę awulaa sʊv toŋ.
34 Nəənəa teŋku tɔyə Tiii icatę
na tə kataataya wontu.
Pə kpeŋna pa təna mpa pa kotiyi tə taa tə.
35 Teŋku nəyə yəlaa təna we
səyəntu səsəontu taa.
Pa awulaa seliyi na pa ısentaa wakəlaa.
36 Piitimnaa taatəlaa ká kpeetəyi nyəəŋ
na səyəntu ke Tiii təm.
Mpi tə, mpi pə mayana-te tə pə təm we səyəntu.
Pə wakəla-teŋe tam təo ké.

28

Tacaa kaləyəna Tiii wulav

1 Mŕúyú Tacaa təma-m sı: **2** Yolv nyá, heeli Tiii
wulav sı, maya Tacaa Isə, ma yəyətəyi sı, Tiii wulav,
n həŋ nyá tı sı, nyayale Isə. N caya Isə təcayale
ke teŋkunaa heku. Pəyele nyaya yolv ké n ta ke
Isə. Iləna n̄ nyənəyi Isə luŋu nyəntu ke nyá nyəntu.
3 Tiii wulav, n̄ huvkı sı, n kəla Taniyeelı ké. **4** Nyá
ləmayasęe na nyá laŋatı təo, n kaawa wənav. N nyəka
wvla na liyitee ke nyá kpəncoonı taa. **5** Nyá ləmayasęe

səsəona na nyá taatəle təo, n kaa wənəw. Iləna pá səsi-
ŋ̊ kalampaanı taa.

6 Pə təo ké Tacaa Isə yəyətaa sı, n nyənəyi nyá tı isu
Isə ké. **7** Pə təo ké maa yele na yələa mpa pa kəla
məsənji tə. Pá kəo nyá təo na pá seti mpi n lapəna
nyá ləmayasəe kəpana anı tə. Iləna pá wakəli nyá
teu. **8** Məsənji səm ke n ká sı teŋku həkə taa. Paa tisi-
ŋ̊ pəlaaw taa. **9** Ye nyá kulaa kinj, n ka yəyəti sı n ké
Isə. Pəyele n ke yulu na? N ké yulu ké nyá kulaa niŋ̊
taa ké, n ta ke Isə. **10** N ká sı ma ta nyi isənaa səm ke
kpai nyáma niŋ̊ taa. Pə taya pəlv, Tacaa Isə má ma
yəyətəna mpv.

11 Məpýy Tacaa təma Isekiyeelı má sı: **12** Yulu nyá,
ma kawəyaya ke Tii wulaw təm. Tu-ı yontu sı, Isə
ləmayasəe səsəona ka yelaa ké na n wəe wei yələa
keekəna i təma teu səsəom taa na i kacəka təa tə. **13** Isə
taale Iteni taa ké Tii wulaw nyá n ka wəe. N ka suuwa
liyitee pəe anı a təna ké. Isu kusəemle cəntu nyəntə
na kasasəna tıŋ̊ ton nyəŋ̊ nyəntə na atəntəate nyəntə
na kükpeetəle na pooku nyəntə na nte tə wə pooku
təle tə na pooku kaaluula nyəntə, na tıŋ̊ atəntəate
nyəntə. N tukaya kacəka wontu nti pa lapəna wula
tə. Kuyaku ɳku pə ɳma-ŋ̊ tə ku təo ké pa tayana-tı.
14 Isə sı: Maa su-ŋ̊ ké isu isətaa taŋ̊lu wei i tee kəkə
na i ké kentulu tə. Ma pəyə naŋ̊ nyəŋ̊ku təo ké n ka
wəe. Na n təŋ̊ pəe wena a məyə kəkə tə a təo. **15** Hatoo
waatū wei pa lula-ŋ̊ təyə nyá təntə wə teu. Haləna
kuyaku ɳku pə kula nyá isayatu təo tə. **16** Nyá taatəle
təəməŋ̊ təo ké məsənji na isayatu haya-ŋ̊*fa*. Pə təo ké
maa pəsi-ŋ̊ yem tu, na má təyəni-ŋ̊ Isə pəyə təo. N
ké isətaa taŋ̊lu kentulu ké. Maa təyəni-ŋ̊ pəe wena a

teeki kəkə tə a təo. ^a haya-ŋ na n̄ pənti. Maa təyən-i-ŋ ma puyu təo. Maa yele na isətaa taŋlu kentulu nyá n̄ saalı yem ké pee wena á tee kəkə tə a taa. ¹⁷ N lapa kalampaanı ke nyá teu təo. Nyá hikuŋu teeli wakəla nyá ləmayasəe. Maa pəti-ŋ atə. Maa yele na awulaa ləlaa nyən-i-ŋ. ¹⁸ Nyá kawalaya payale na nyá taatəle nte tə ta siyisi tə pə lapa na n̄ pilisi nyá na Isə mə təsulle. Maa ləsí nyá taa ké kəkə ŋka ka nyakı tə. Kaa nyaya-ŋ, na p̄e yele təlvma ke ateyə nyá nalaad təna isəpəle taa. ¹⁹ Səyəntu ka pui pa təna mpa pa nyəma-ŋ piitimnaa taa təyə nyá nyuyu təo. Pə taya puvu, pui wakəl-i-ŋ tam təo ké, na n̄ pəsi səyəntu puvu.

Tacaa kaləyəna Sitəŋ nyəma

²⁰ Mpúyú Tacaa təma-m si: ²¹ Yulv nyá, kəesí isə na Sitəŋ icate təo. Heeli-teye Isə má ma kuyəyətətu. ²² Tacaa Isə má ma yəyətaa si: Maa kvl Sitəŋ nyəma təo. Maa hvlí ma teeli ke mə hekv. Maa hvvna-mə na má hvlí ma tənaŋŋ wəetv ke mə hekv. Waatu inəyəle í ká cəkəna si mayale Tacaa. ²³ Maa tv-meyə kvtəŋ na caləm kpe mə hapee təo. Layalee ká luna icate həyələŋ təna, na sətaa hoti tə taa. Iləna í cəkəna si mayale Tacaa.

Iseyeli nyəma cayana həesvuy

²⁴ Mpúyú Tacaa təma si: Piitimnaa mpa pa cəona Iseyeli nyəma me tə, pa kaa tasa-meyə footuŋu. Pécó pa kaa tasa-meyə səpu na pá kaali-mə isii səwa. Waatu inəyi í ká cəkəna si, maya Tacaa.

²⁵ Mpúyú Tacaa Isə si: Maa ləsí Iseyeli nyəma meyə timpi timpi í yawa tə. Maa kpeyeli-mə, iləna má hvlí ma tənaŋŋ wəetv ke mə hekv na piitimnaa ná. I ká

^a **28:16** Isayato haya-ŋ: Lelaa teləsəyı si: Nyá taatəle təoməŋ təo ké mvsuŋ

caya tetu nti ma hawa ma temle tu Yakopu ta tə taa.
26 I ká cayana heesuyu ke təna, na i ñmá teesi na i tuu leseñnaa. Waatu wei maa hvvna pa təna mpa pa coona-me na pá footiyi-me to ilena í cayana heesuyu. Pəleye í ká cekəna si mayale mə Isə Tacaa.

29

Tacaa kalayəna Icipiti nyáma

1 Mpúgyu Tacaa yeytəna Isekiyeli máyá Iselyeli nyéma kuuu pənaya naanuwa nyəjka isotu naanuwa nyəj, kuyaku naanuwa na naale nyəjku wule, na i tə-m si: **2** Yolv nyá, keesi nyá isə na Icipiti wulav təo. Yeytəti nti tu mayana í na i tetu təna tə. **3** Tacaa Isə má maa kvl Icipiti wulav nyá nyá təo. N wee ké isu nyu səsəen ñku kə hənta kə pusi taa tə. N hvvki nyá taa si, nyá mayamaya n lapəna Nili pəyə. **4** Maa tu nyá tamasi taa kē kulaya, na má mati Nili pəyə tiina na nyá setu. Ilena má ho nyá na tiina təna ke pəyə ñke ka taa. **5** Maa ləyə nyá na nyá pusi səsəensi tiina ke wulaya tetu taa. N kaa pəsi kvluyu, pəcō nəyəlu kaa kus-i-ŋ. Maa ha-ŋ ate wontu na sumasi na n pəsi si təyənaya. **6** Ilena Icipiti nyéma me mə təna í cekəna si maya Tacaa.

Mpi tə, mə waasuyu ke Iselyeli nyéma, wee kē təwaw, isu səsəncanja. **7** Iselyeli nyéma təka-ŋ pa niŋ taa, ilena n̄ pəli na n̄ cəli pa asəjukpeku təna, na n̄ yəeli pa apalutu. **8** Pə təo kē Tacaa Isə má ma yeytəyi si: Maa kəna mə təo kē layate na má kpiisi yəlāa na təla. **9** Pii kpiisi Icipiti tetu yəlāa, na pə yele-təyi kpete.

Mpi tə, í təma si mə tənnna Nili pəyə, si mə lapəna-ké. **10** Pə təo kē maa kvl mə na mə pusi mə təo. Maa kpiisi mə tetu, na té pəsi ncaale, nəyəlu kaa

wεε. Pə kpayañ Mikitoñli ictate ke ilim ntəyəñ təo tə. Haləna Asuwañ nyənte ke ilim mpətəñ təo, na pə polo Itiyopii tetv tonja. **11** Yulv yaa təte natəli tə kaa feli nəəhəle ke tetv nti tə taa. Tu wεe ñprúyó kpete ke pusı nule təcu. Pa kaa keesi yulv yaa təte. **12** Maa la na Icipiti tetv pəsi wulaya tetv. Pu təe wulaya tetvnaa təna. Tə acalēe ká pəsi ncaa na pə kəli acalēe lenna ke pusı nule təcu. Pusı nsi si taa kέ maa cáálí Icipiti nyérma na pá yá piitimnaa kpai nyérma taa.

13 Ñprúyó Tacaa lsə yəyətaa si: Pusı nule teñ, llena má ləsi Icipiti nyérma ke timpi timpi pa yawa tə, na má kpeyeli-wε. **14** Maa layasi pa wεetv. Maa yele na pá məli pa mayamaya pa tetv nti pa yaakı si Patələsi tə tə taa. Llena pa caalı kawulaya səkpelaya. **15** Pa kawulaya ká la səkpelaya ke leñsi taa. Pa kaa tasa piitimnaa ke ñmakəlvəñ. Maa pasa-wεyε na pá taa təyə piitimnaa. **16** Iseyeli nyérma kaa tasa-wεyε naani ke lapv, na pá tekigi-wε, na pá pəntəyi. Ñprúyó paa cekəna si maya Tacaa.

Wulav Nepukanesaa təyə Icipiti tetv

17 Ñprúyó pənaya hiu na naatosompəyəlaya nyəñka, isətv kancaalaya nyəñ kuyaku kancaalaya nyəñku. Tacaa təma-m si: **18** Yulv nyá, Papiloni wulav Nepukanesaa tuwa i yoolaa ke təmle səsəoñ ke Tiii nyérma təm taa kέ. Haləna i yoolaa təna nyəñ taa kpesi na pa asəñkpekiñ liti. Ilé paa wulav yaa i yəlaa, pa taa nəyəlv ta waa kookalı wei pa lapa tə i taa. **19** Pə təo kέ maya Tacaa lsə ma yəyətəyi si maa ha Papiloni wulav Nepukanesaa ke Icipiti tetv. Ilé i ká kuu tə wontu na tə wənau na pə yele-təyi kpete təkpataa. Icipiti tetv ká pəsəna Nepukanesaa yoolaa

kufeluygu. ²⁰ Tacaa Isə sī, maya pa lapa təmle ke Tiii tetu taa. Pə təo kē ma haakı-węęgę Icipiti tetu.

²¹ Waatu wei mpv inī piū tala tō, maa səəsī Isegyeli nyáma ke apalutu. Ye pə kaasa Isekiyeeeli nyá, ilə maa ha-ŋ̥ toma na n̥ pəsī na n̥ yəyətəna Isegyeli nyáma. Iləna pá weenā naani sī, maya Tacaa.

30

Tacaa kalayəna Icipiti nyáma

¹ Mpúyú Tacaa təma-m sī: ² Yulu nyá, teləsī Isə kuyəyətutu sī: Mə laja ī wakəlī kuyeeŋ̥ wei i kəŋ̥ tō i təo. ³ Mpi tō, Tacaa pááná kuyaku kpeyetaa kē. Ku kē səkpetuygu anaam kuyaku kē. Piitimnaa tomle waatu kelle. ⁴ Yoou ká tii Icipiti nyáma təo. Yəlaa ká sī na kolontunaan kuu pa wənən, na pa tetu pəsī ncaa. Halı pə səyəntu ká piū Itiyopii nyáma na pele pá seliyi. ⁵ Pə kpayav Itiyopii nyáma, na Puti*fa* nyáma, na Luti nyáma, na tetu həyələŋ̥ payale nyáma, na Lipii nyáma tō. Halı piū kpenna nəyə ŋ̥eεluygu piya na pə kú. ^a ⁶ Mpúyú Tacaa təma sī: Piū kpenna Icipiti sənlaa Mikitəelī nyáma. Na ilim ntəyəŋ̥, na pə mpətəŋ̥ təo ke Asuwəŋ̥ nyáma na pə kú yoou taa. Iləna Icipiti nyáma təma kalampaanı tii təfe. Tacaa Isə má ma yəyətəna mpv. ⁷ Piū kpiisi mə tetu na pə kəlī tetunaan təna. Mə acalée ká pəsī ncaa. ⁸ Waatu wei maa tú Icipiti tetu ke kəkə, na pə wakəlī mə sənlaa təna təyəle ī ká nyı sī mayale Tacaa. ⁹ Ma tillaa ká svv kpuləŋ̥ ke kuyaku ḥkuyu. Paan polo na pá liyiti Itiyopii nyáma ke pa təpamm taa təna. Iləna pele pá svv seluygu, pə təŋ̥na kənte kē.

^a **30:5** Puti: Puti pəsəyı na ī wəe sī Lipii tetu yaa Somalii nyəntu.

10 Mpúgyú Tacaa Isø yøgøtaa si: Maa yele na Papiloni wulav Nepukanesaakpiisi Icipiti nyéma tuutuuma.
11 I na i yølaa mpa pa køla isayatu tø paa pona. Paa kú Icipiti nyéma na pá suuli søtaa ke tetu na pá wakølitø.
12 Maa yele na Icipiti pøygø pusi søkpesi nyøø. Maa tø pa tetu ke asayaa niñ taa. Maa yele na tø wakøli na pø køenna tø taa nyém tøna. Maya Tacaa má yøgøtøna mpu.

13 Mpúgyú Tacaa Isø tasaa si: Maa kpiisi tuñ na kvlalaam tønaya Mamfi icate taa. Pa kaa tasa tetu tøkulu nøygølyøn nav ke tø taa. Iléna má tø tø yølaa taa ke søgøntu søsøontu. **14** Maa kpiisi Pateløsi icate. Maa so køkø ke Sowañ nyønte na má huvna No nyéma.
15 Maa mó páaná søsøona na Siñ icate nyéma. Koluña icate nte tø tañja Icipiti nyéma tøyøle. Iléna má kpiisi No icate yølaa tuutuuma. **16** Maa so Icipiti nyéma ke køkø. Iléna søgøntu kpa Siñ nyéma. Paa tulí No icate koluña ke pøúgyú na lvm watø-te. **17** Paa kú Oñ na Pípesetø pø acalëe ifepiya na layate. Iléna pá kuu yølaa tøna na pá teena. **18** Kuyaku ñkvugø maa pøli Icipiti nyéma kawulaya kpatøj. Maa su pa kalampaani ke tønaya. Søkpetugø ká nyala Tapaneesi icate taa. Paa kuu høgølyøn ñku ku yølaa tøna na pá teena. **19** Mpúgyú maa huvna Icipiti nyéma. Iléna pá cekøna si mayale Tacaa.

Isø lakøna Papiloni wulav ke tømle

20 Mpúgyú Tacaa yøgøtøna-m Isekiyeli nyéma kuuu waali pønaya naanuwa na kvlum nyøñka isøtu kancaalaya nyøñ kuyaku naatosompøygølaya nyøñku wule ke i yøgøtøna-m si: **21** Yulu nyá, ma pøla Icipiti wulav ñkpøløja. Nøgølu ta tu-i køøle, yaa í høkø-i si, pø waa na ká møli isøna kaa wæe tø. Na ká lá tonj si í

pəsı na í yoo. ²² Pə təo ké Tacaa Isə má, ma yəyətəyı sı, maa yoona Icipiti wulav. Maa seti i ḥkpalası naale, kypaŋka na kypelaya ḥke. Layate ka lu i niŋ taa na té hoti. ²³ Maa yası Icipiti nyéma ke piitimnaa taa. Paa suv tetvnaa payale taa. ²⁴ Maa yele na Papiloni wulav nyəo toŋ na má cèle-i ma layate. Ama maa peh Icipiti wulav ḥkpalası na í mələyi na í səkɪ i kolontu kiŋ. ²⁵ Maa ha Papiloni wulav ke toŋ na í pəsı Icipiti wulav ke icam. Waatu wei ilé i ká kvl Icipiti təo təyale paa nyı sı mayale Tacaa. ²⁶ Maa yası Icipiti nyéma ke piitimnaa taa, na pá suv tetvnaa payale taa. Waatu inəyı paa nyı sı mayale Tacaa.

31

Icipiti wulav nəyəsəna tvgv səsəow

¹ Iseyeli nyéma kuuu pənəya naanuwa na kvlum nyəŋka. Isətu tooso nyəŋ kuyakv kancaalaya nyəŋkv wule. Tacaa təma Isekiyeelı má sı:

² Yvlv nyá, pəəsi Icipiti wulav
na i samaa mpa pa təo i təki kawulaya tə sı,
aweye má keesəna-weyę pa toŋ səsəoŋ təm taa?

³ Pa nəyəsəna ké isu Silii nyéma.

Pele pa we ké isu Lipaŋ
tvgv səsəow ḥku kv kvl səsəom tə.
Kv pilinjası tewaya
na sı tokiyina isəŋmuntu
na sı wəna isotom kypam.

⁴ Lumnaa ka püsəna tvgv ḥku.
Púygv səsəow seelaa lvm yekina na kv pu.
Seelaa mpe pa pusı lvm kpeŋayana
timpi tvgv ḥku kv wee tə.

⁵ Pə təo ké kv kəla tuŋ

leləŋ tənaya kuykuluməŋ.
 Ku piliŋası hela teu na sí ló təkpimm,
 ke lvm səsəəm mpi pu
 yelaa na kú pu tə pə təo.
⁶ Ku piliŋası təo kék suması təna tukaya si tana.
 Taale wontu təna na lwləyi ku təe.
 Na piitimnaa tuutuumá náá wé ku isotom taa.
⁷ Ku kula tvgu kék na kú tewa,
 na ku piliŋası hela teu.
 Mpi tə, lvm səsəəm taa kék ku lila kama.
⁸ Paa Isə taale mayamaya taa
 tvgu nakvli ku ta təe-kv.
 Nakvli ku piliŋası u kéesəyəna
 ku nyəŋsi ke paa teu təm taa, yaa pulvpv taa.
⁹ Ma tv-kvgu piliŋası kuyampansı kék.
 Haləna ma taale Iteni taa tui
 təna lakaya-kvgu iseseeemle.

Paa Wakəli Icipiti wulav isu tvgu səsəən

¹⁰ Mpvyvle Tacaa Isə si: Pə təo kék má yəyotəyi pənentaa si, tvgu ḥku ku puwa, haləna kú kaləsəna isəŋməntv. Iləna ku kalampaanı puki na í puki. ¹¹ Pə təo kék ma lə-kv. Ma tó-kvgu wulav wei i kəla təŋ ke tetv taa tə i niŋ taa. Ilé í lana-kvgu isəna ku isayatv wee tə. ¹² Mpvyv məvvlaa məsəŋtunaa səsəaa setaku na pá lə. Ku piliŋası na ku akpaa pelaa na sí hoti tetv təna teteka na pulasi taa. Iləna yəlala təna mpa pa caya ku isotom taa tə, pele pá lu na pá sé. ¹³ Mpvyv suması waanı waanı piitimnaa caya ku taav təo. Taale wontu ná tawa tə lonə ke ku piliŋası təe. ¹⁴ Pə lapa mpvyv si, tui wei teu nukü teu, na lvm takı-i na í puki na í kaləsəyəna isəŋməntv tə, í taa sa i təyí

ι κυηκυλυμəη τəo. Pə taya pəlv, tuŋ na yəlaa pə tú-węye səm kyluməm ké. Paatə na pá saalı yem na pá svu atetəle taa, na pá mayana mpa pa hənta təna tə.

15 Mprýgý Tacaa Isə yəyətəa sı, kuyaŋku tuŋ səsəəu svu atetəle taa tə, ma tú kuymaŋmam tənaya ləyaga taa ké. Na má səyəsi tetv təe səelaa tənaya ku təo, paatə tasəyı kpem. Maa yele na səkpətəvə nyala Lipan pəəŋ təo, na tuŋ təna lontili. **16** Waatu wei ma yelaa sı tuŋ kune kó hoti na kó tii atetəle taa ké lelaa kinj tə. Piitimnaa nuwa ku hotuŋu mپi, ilena səyəntu kpa-wə na pá seliyi. Mprýgý Iteni taale tuŋ kypampaŋ, na Lipan nyəŋ wei lum takaya teu na i we atetəle taa təna tə, i laŋa həewa. **17** Pa təna pa wənna atetəle taa tənaya mpa pa səpəna layate tə pa kinj. Mpe inı pa waasayana-ku na pá we ku isotom taa ké piitimnaa taa.

18 Isə taale Iteni taa tuŋ nakulı ku kəesəyəna tuŋ ɻkuyu səsəəntu na teu. Paatə na mپu, maa tusi-ku na kó svu tetv təe. Na ku na ma ta nyi isənaa, na yoou kó mpa tə pá caya. Isəna Icipiti wulav na i waali samaa paatə teesəna təyəle. Maya Tacaa Isə má yəyətəna mپu.

32

Icipiti wulav na i tetv təo wula

1 Mprýgý Isəyeli nyéma kuuu pənaya naanuwa na naale nyəŋka isətu naanuwa na naale nyəŋ kuyakv kancaalaya nyəŋku wule. Tacaa təma Isekiyeelı má sı: **2** Yulv nyá, ma kawəyaya ke Icipiti wulav.

Icipiti wulav, n ka wəe ké
isən təyəlaya kufalaya ke piitimnaa taa.
Yaa isən nyiw ke teŋkunaa taa.
N ɻmaaki pusi taa ké na n cuyutəyı

sí lvm na nyá nəəheεε,
na n̄ puyutəyɪ-wi.

³ Tacaa Isə má ma yəyətəyɪ sɪ: Waatv wei piitimnaa kotiyi, ləna má heti ma puluyu ke nyá təo na kó kpa-ŋ na pá hə-ŋ na pá pona-ŋ kuten təo. ⁴ Na má ləyə-ŋ atε. Iləna tetv təna taale wontu kəo na té təyə nyá nantv. ⁵ Maa ɻmisi nyá nantv kukaasətu ke pəəŋ təo na teteka taa. ⁶ Na má ɻmisi nyá caləm ke tetv təo. Pu su teteka na pə waasi pəəŋ təo. ⁷ Waatv wei pu su nyá tənaya ləna má teesi isətvlvñasi na isətv. Maa takı ilim təo ké isəŋmuntv na isətənuyu yu. ⁸ Maa teesi isəttaa kəkəsi ke nyá təo. Səkpətuyu ká nyala tetv taa. Maya Tacaa Isə má yəyətəna mpv. ⁹ Piitimnaa payalə laŋa ká wakəli. Waatv wei paa nu nyá tənaya təm tə. Halı pə krepnna tetvnaa mpa n taa nyi tə. ¹⁰ Paa haanəesi na mpi pu mayana-ŋ tə pə təm. Pa awulaa səsaa ká sele. Waatv wei paa ná ma kvsə ma layatε ke pa nyəəŋ taa tə. Kuyaŋku n ká hoti tə, paa wei i ká seliyi tam kέ, i mayamaya i weesuyu təo kέ.

¹¹ Mpúyú Tacaa Isə yəyətəaa sɪ: Papiloni wulav yoolaa tii nyá təo kέ. ¹² Maa kəna yoolaa taa yoolaa. Mpa pa kəla yəlaa tənaya yoou təyə. Paa kó nyá yəlaa tuutuumma. Paa wakəli Icipiti nyəma kalampaanı. ¹³ Maa kv təla wena a təna í wena təyə mə pəyə səsaya nəyə. Yəlaa nəəheεε yaa təla acuwā kaa tasa lvm ke cuyutuyu. ¹⁴ Maa yele na mə lvmnaa caya tətiyitiyi. Mé pusi ká kpeŋ təpamm isu nim. Tacaa Isə má ma yəyətəna mpv. ¹⁵ Maa kpiisi Icipiti tetv yəlaa, na tə nyəm təna. Icipiti tetv ká pəsɪ wulaya tetv. Ilə í ká nyi sɪ maya Tacaa.

¹⁶ Wula nnə piitimnaa alaa ka wii Icipiti tetv na tə samaa təo təyəle. Tacaa má ma yəyətəna mpv.

Piitimnaa mpa pa kəlaa tə pa təo wula

17 Isegyeli nyéma kuuu pənaya naanuwa na naale nyəŋka isətu naanuwa na naale nyəŋ kuyaku naanuwa na kakpası nyəŋku wule, Tacaa təma-m si: **18** Yəlv nyá, wii Icipiti nyéma təo. Pé tisi pá na piitimnaa səsaa lelaa ke atetəle taa. Timpi sətaa tiiki tə. **19** Pəəsi-wə si: I huu si, i təe lelaa ke teu ke? I tii, na mə na cefelinaa mpa pa səpa yoou taa tə i hənti. **20** Paa kú Icipiti nyéma ke yoou taa. Pa tema layalee ke krepes. A ká kó Icipiti wulav yoolaa təna. **21** Yoolaa taa akanaa mpa pa səhayana-mə tə. Paa yəyəti-meyə atetəle taa si: Hali cefelinaa mpa pa səpa yoou taa tə, pa tiiki cəne si pa hənti tá həkv.

22 Tənaya pa pima Asilii wulav. I samaa pəlaan cəona i nyəŋku. Yoou taa ké pa tənaya mpu pa səpa. **23** Atetəle həyəluyu ḥku kү kəla lumaŋ tə ku taa ké pa pəlaan wəe. Mpe pa pəlaan i tú pa wulav nyəŋku ke həkv. Mpe pa nyaasayana antulinya taa. Waatu inəyi pa wəna pa isə. Yoou taa ké pa səpa pa təna.

24 Tənaya llam həntaa, na i yoolaa cəona i pəlaav. Pa tənaya mpu layate kona-wə, na pá hoti na pá sí. Yələa ma ta nyi isənaa mpe, pa tiina nteyə atetəle lumaŋ taa. Pəyele mpe pa nyaasayana antulinya taa ké saa wei pa wəna pa weesinj tə. Pa feele fei məla pa təo. Pá na mpa pa tiiwa pəlaav taa tə. **25** Pa suwa i təhəntəle ke mpa pa kowá tə pa həkv. Pə cəonan i pəlaav tə, i yoolaa tuutuumä pəlaan wənna. Layate kuna ma ta nyi isənaa mpe inı pa təna. Pəyele mpe pa nyaasayana antulinya taa ké saa wei pa wəna pa weesinj tə. Pa feelefei məla pa təo. Pá na mpa pa tiiwa pəlaav taa tə. Pa təcayale nté sətaa mpa pa səpa yoou taa tə pa həkv.

26 Tənaya Meseki na Tupaalı pə tətuñaa awulaa, na pa yoolaa ná wée tətə. Pa yoolaa pəlaan̄ tu-weȳe heku. Yoou taa ké ma ta nyi isəñaa mpe pa təna pa səpa. Pəyele mpe pa nyaasayana antulinya taa. Waatu inəȳi paa wena pa isə. **27** Ma ta nyi isəñaa mpa in̄i pa səpa yoou taa ké mpu t̄, pa ta pi-weȳe yoolaa kəñkəñ taa. Mpe in̄i pa tiina atetəle taa, na pá suuwa pa yoou wontu. Ilēna pá tú pa nyəñj ke pa layalee. Pa kawalaya ká məl̄i pa muwa təo ké. Mpi t̄, mpe pa nyaasayana antulinya taa ké saa wei pa wena pa weesin̄ t̄. **28** Icipiti nyéma ká si mprúȳ. Paa pi-weȳe ma ta nyi isəñaa mpa pa səpa yoou taa t̄ pa kəñkəñ taa.

29 Tənaya Itəm nyéma na pa awulaa na pa awulumpiya wée tətə. Paa na pa akaitu nt̄i tə təna t̄, pa lapəna-weȳe teitei ke isü mpa pa səpa yoou taa t̄. Pa na ma ta nyi isəñaa ke pa krepenta pim ke tətu t̄ee.

30 Ilim ntəȳen̄ t̄ə piitimnaa nyəñj nyéma we təna tətəȳ, na pə krepenta Sitəñ nyéma. Ma ta nyi isəñaa mpe paa ké akanaa ké, na pá nyaasəȳi antulinya. Ama nəəñña feele puwa pa na ləlaa mpa pa səpa yoou taa t̄.

31 Waatu wei Icipiti wulav ká ná mpe in̄i pa təna t̄. I lañle ká pasa h̄eev ke i na i yoolaa, na i samaa mpa pa səpa yoou taa t̄ pa t̄ə. Tacaa Isə má ma yəyətəna mpu. **32** Tacaa si: Maa yelaa ké na Icipiti wulav nyaasi antulinya taa. Ama nəəñña paa pi i mayamaya na i yoolaa ke ma ta nyi isəñaa mpa yoou kuwa t̄ pa heku. Tacaa Isə má ma yəyətəna mpu.

*Iso kpa Isekiyeelı kε feŋlu
(Isekiyeelı 3:16-21)*

1 Mpúgyú Tacaa heela-m sı: **2** Yolv nyá, pəəsı Isegyeli nyéma sı: Waatı wei ma tisiyi yoou ke tetu nateli tə taa tə. Tə yəlaa kpaakı pa taa ke feŋlu kέ. **3** Saa wei ilé i nukı yoou taŋ, ilena í hvlı tutuyu na í heeli yəlaa. **4** Yolv í nuwa tutuyu na í ta paasəna na kolontu tuti-ı na í kv-ı. I səm təm mələyı i mayamaya i nyŋyu taa kέ. **5** Uliŋituyu kwna-ı. Mpi tə, i nuwa kpaaluyu. Ilə i ta kena-wı. Ye i ka paasənaa, halı i ka yapı i weesuyu. **6** Ama ye feŋlu nawa yoou na í tá hvlı tutuyu na yəlaa nu, ilena yoou kv nəyəlv. Ilə pə kέ feŋlu isayatı kέ. I nyŋyu taa kέ sətū səm mələyı.

7 Mpúgyú Tacaa təma-m sı: Nyaya ma kpa feŋlu sı í teləsəyı Isegyeli nyéma ke asolanaa. Pə wəe sı, nı nu ma təm ntı tə lukəna ma nəyə taa tə. Teləsi-węye-tı. **8** Ye isu ma yəyətaa sı, isayav ka sı. Ilena nyaa kisi-ı teləsuyu sı, í layası təntə. Isayav inı i ká sı yaa. Ilə nyá nyŋyu taa kέ i səm mələyı. **9** Ama ye ma kpaala isayav inı na í kisi layasuyu. Isu i səpa, i isayatı ntı tə təo. Ama pə kaa wəe nyá təm.

Isayav wei i layasaa tə i yapv

10 Mpúgyú Tacaa təma-m sı: Yolv nyá, pəəsı Isegyeli nyéma sı isu í yooki yontu sı, mə isayatı nu-mę na té yeki na í teŋ taasi na? Haləna í pəəsəyı mə tı sı isənaya í ká hikina weesuyu? **11** Heeli-wę sı, maya Tacaa Iso weesuyu tu kέ. Ma ta səɔlı sı isayav í səna i isayatı. Ama ma caa kέ sı í layası təntə na í hiki weesuyu. Isegyeli nyéma mę í yele mə mpaav isayav na í məli. Pepe təo kέ í səɔla səm?

12 M̄púgyú Tacaa t̄oma-m sı: Yvlv nyá, heeli ma yəlaa Isegyeli nyéma sı, ye siyisilu svv isayatu lapu. I kūpantu kūpəntu kaa waasi-ı i isayatu kuyaku wule. Pəyele isayav isayatu ná kaa wakəli-ı kuyanju i yekiti t̄o. Na ye tampana təjlv svvwa isayatu lapu. Pa kaa kenti i weesuyu t̄o sı, i ka nuna Iṣo k̄e l̄ej. **13** Ye ma heela siyisilu sı, i ká weena weesuyu. Iləna í svv isayatu lapu ke i siyisuyu t̄o. Maa səo i siyisuyu mpi pə t̄o. Iləna í sí isayatu nti i lapa mpi t̄o t̄o t̄o. **14** Ye ma heela isayav sı i ká sı. Iləna ilé í l̄o i isayatu na í təjəyi tampana. Ye i laki kusiyisim, i kaa sı. **15** Ye i mələna mpi i ka kraya təlvuma t̄o, na mpi i ḡimulaa t̄o. Ye i kisa isayatu, iləna í təkî kiiŋ wei i haaki weesuyu t̄o, i kaa sı. Ama i ká weena weesuyu k̄e. **16** Pa kaa t̄oası i kūpəntəj wei i ka lapa t̄o i taa kūlvuyu t̄o. Mpi t̄o, i təjəyi tampana na í laki kusiyisim k̄e. I ká weena weesuyu.

17 M̄púgyú Tacaa t̄oma-m sı: Ma yəlaa yəyətəyı sı, ma mpaan ta siyisi. Ilə pa nyən̄ ta siyisina. **18** Ye siyisilu yela i siyisuyu na í laki isayatu, i ká sı pə səm. **19** Ye isayav l̄owa i isayatu na í təjəyi tampana. Ye i laki kusiyisim i ká weena weesuyu ke pə t̄o.

20 Isegyeli nyéma me í təj sı, Tacaa má ma mpaav ta siyisi. Ilə maa huvna paa mə taa wei k̄e isu pəntu t̄oma t̄o.

Isegyeli tetv kpiissuyu

21 M̄púgyú Isegyeli nyéma kuuu pənaya, naanuwā na naale nyəŋka, isətu naanuwā nyən̄ kuyaku kakpası nyəŋku wule. Yosalem tv nəyəlv i fitaa, na í kəo Isekiyeelı má ma kin̄. Iləna í heeli-m sı: Pa leeka Yosalem icat̄e.

22 Ama Tacaa ka təma-m hav ke toma ke taanaya. I tu ma nəyə taa kē i təm, na pécó kufenj tananj na selu iní kən̄. Saa wei i kəma tə ma ta ke kamumuka tətə. Ma pəsəȳi na má yəyəti. **23** Mprýgú Tacaa heela-m s̄i: **24** Yəlaa mpa pa we Yosalem ncaa taa tə pa yəyətəȳi si Apəlaham naa we i tike kē. Paa na mpv Tacaa ta kisi-i tetu təneye hav. Kacanjfana ta mpa ta kəla payale tə? **25** Pə təo tə, heeli-we s̄i, Tacaa Isə má ma təma s̄i: I təki nantu nti pa ta lenti tə. I laaki tuij na í kuȳi yəlaa. Ilena í təeləȳi si mə tənna tetu na? **26** Ani mə yoou wontu ke i təeləȳi. I lakı acaalətu na wasanjkalətu na mə təyəntələnaa alaa. Ilena í huvki si mə tənna tetu na?

27 Heeli-we s̄i: Maya Tacaa Isə ma təma s̄i ma kē weesuyu tu kē. Yoou ka ku mpa pa we ncaa taa tə. Mpa pele pa we tawa taa tə paa pəsi taale wontu təyənaya. Mpa pa we hətu taa na kükpməj pəəŋ taa tə, pele paa səna kvsəkv. **28** Maa kpiisi tetu, na té pəsi wulaya nyəntu. Tə tonj wei tə yəlaa lakayana kalampaani tə, i ka saalı yem. Isejeli pőónj ká wəe isu pa lə-i. Nəyəlv kaa tasa i taa kē kpav. **29** Maa kpiisi Isejeli nyáma tetu, na té pəsi wulaya nyəntu. Pi hə mə ȷkpənyuyu ke acaalətu nti í lapa tə tə təo. Waatv inəȳi í ka cekəna si maya Tacaa.

30 Mprýgú Tacaa təma-m s̄i: Yulv nyá, yəlaa yəyətəȳena ntəȳe ma təm. Pa təȳəȳi koloosi, na kutuluŋ nənəəsi. Paa wei na i taapalu kē, na pá heeliyi təma s̄i: Té polo té nu Tacaa təm. **31** Ilena pá kotiŋi nyá kinj si pa nukı ma Təm. Ama paa lakı nti n yəyətəȳi tə. Mpi pə we-weȳe teu na pá caakı təȳa pa lakı. **32** Isə we-weȳe isu yonyoolu kwpaj wei i yontu we leleŋ, na pá makı wontu ke teu tə. Pa nukı i təm

yaa, paa lakı-ti. ³³ Waatu wei saləkanaa panə paa koo tə. Pəyele pa tu kpeyeta konte kē. Waatu inəyti í ká cekəna si Isə kuyayatutu teləsuv ka we mə hekv.

34

Iseyeli tiikilaa kalənav

¹ Mpýgú Tacaa heela-m si: ² Yvlu nyá, Teləsi Iseyeli tiikilaa ke kpaalvuyu mpi ma kpaaləyi-wə tə pə təm. Iseyeli tiikilaa təm we waiyo kē. Pi wəe kē si kaləkən ke tiikilaa í paasəna. Iləna mu məli na í paasəyəna mə ti. ³ I nyəəwa naaləm na í luv həntu ke wontu. I lapa kətaya ke təla nim nyəna. Ama u tiikiyi kaləkən. ⁴ I ta kpaasi heenj acamaa apalutu. I ta la kəole ke wei i feina alaafəya tə. I ta həkə wei i wəna hinj tə. Pəyele í ta keeti wei i helayaa tə. Pécó í ta pəekü kulepiñ. Ama í ȳmakəla-i kē na məsuñ na tonj. ⁵ Təla anı ale a laŋa tiikilu iləna á ya, na a pəsi taale wontu isayatu təna təyənaya. ⁶ Ma kaləkv ya yem kē tetu təna taa. Ku cəəki pəóñ na pulasi taa. Nəyəlv u nəyəsəyti ku təm, yaa í pəekü-kv. ⁷ Pə təo kē Iseyeli tiikilaa me, i ke ȳkpaŋj na í nu Tacaa kuyayatutu. ⁸ Maya Tacaa Isə weesuyu tu kē. Ma heenj laŋa tiikilu, na í we leekəlaa niñ taa. I pəsa taale wontu təyənaya. Mpi pə təo tə, ma tiikilaa yela heenj paasənañ kē. Iləna pá paasəyəna pa ti. ⁹ Pə təo tə, Iseyeli tiikilaa i nu ma təm. ¹⁰ Maya Tacaa Isə, ma heeliyi-me si maa kvl mə təo. Maa leekü ma heenj ke mə niñ taa. Ma kaa yelina-meŋe-i, ulə i kaa tasa mə təyti tiikuŋu. Maa heti ma heenj ke mə niñ taa, i kaa wəe mə təyənaya.

¹¹ Mpýgú Tacaa Isə yəyətaa si: Maa tiiki ma kaləkv ke ma mayamaya na má paasəna-kv. ¹² Maa kpeyeli-ku, isu tiikilu lakvuyu i kaləkv ke waatu wei ku ya yem

yem tə. Maa polo na má pækı ma təla ke timpi a yawa tə. Kuyaku ɣku ku kέ səkpetvən kuyaku səsəvən kέ. ¹³ Maa ləsi-meyə tetvənaa kpai nyéma na yəlaanaa taa. Maa kpeyeli-meyə mə tetvə taa. Iləna má tiiki-meyə Isegyeli pulası taa. Maa təŋ ləəŋ na timpi timpi pə we caya tə. ¹⁴ Maa pona-meyə nyutv kypantv taa. I ká təyə Isegyeli pulası taa. Tənaya i ká caya na i təki nyutv kulekəlektv. ¹⁵ Máá tiikina ma kaləku na má pona-kuyu təheesəle. Maya Tacaa Isə, ma yəyətəna. ¹⁶ Maa pækı wei i lepa tə. Maa keeti kuheləŋ na má həkəwei pə kuwa tə. Maa ha alaafəya ke wei pə wukı tə. Siyisuyu ke maa təŋ na má tiikina-i. Ama maa kpiisi i taa alaafəya nyəŋ na nim nyəŋ.

Isə kəŋ i yəlaa waasvuy

¹⁷ Mpýy Tacaa tasaa si: Maya Tacaa Isə. Maa faya kaləku təla taa. Maa faya iwaŋ na pəŋtvilŋ. ¹⁸ Mə laŋa ta hvlvumi si i tiiki nyutv kypantv taa. Iləna i feləyi nəhəe ke mə nyutv kukaasət. Mə laŋa ta hvlvəməna lvm cəli cəli nyəm nyəvən, iləna i cuyntəy i kukaasəm na mə nəhəe. ¹⁹ Iləna ma heen lələŋ təki nyutv nti pa felaa tə. Na i nyəəki lvm mpi pa cuyntaa tə. ²⁰ Pə təə kέ maya Tacaa Isə ma təŋ si, maa hvvna heen kuyasələŋ na wei i temə taasi tə. ²¹ Mpi tə, mə asəŋkpekin na mə həŋ ke i tusina heen acamaa. I yəka-i həŋ na i təyəni-i kaləku taa. ²² Pə təə kέ maa waasi ma heen na pá taa tasa-i kuuu. Iləna má hvvna pá na ma heen. ²³ Maa ləsi ma kaləku ke tiikilu kvlvəm, na i tiiki-ku. Pvntv inəyəle ma təmle tv Tafiti. Ini i ka pəsəna ku tiikilu na i tiiki-ku. ²⁴ Maya Tacaa, mayale mə Isə, na ma təmle tv Tafiti ke awulumpu. Tacaa má ma yəyətəna mpv.

25 Tacaa sı má na ma kaləkv tu pəelı həesuyu nəyə. Maa kpiisi taale wontu ke tetv taa. Təla ká cayana a təyı wulaya tetv taa. A ka tooki hətu tee. **26** Maa yele na í caya na í cəo ma pulaya naŋŋ nyəŋka. Maa yele na tev nukı-meyę ku waatv. Pu wee koolee kupaana tev ké. **27** Tuŋ ká lvh pee, na tetv náá lvh. Pu cayana paa wei, na má ce-meyę mə nəmakəllaa niŋ taa. Waatv inəyı í ká cekəna sı mayale Tacaa. **28** Piitimnaa kaa tasa-meyę kuuu. Pəyele ate taale wontu isayatu kaa tasa-meyę təyən. Ika cayana mə təyı, nəyəlv kaa cəəsi-me. **29** Maa tv-meyę tuŋ taale nte tə həte yaawa teu təyə. Nyəyəsi kaa tasa-meyę kuyu ke tetv taa. Pəcő í kaa təyə fəele ke piitimnaa taa. **30** Waatv inəyı í ká nyı sı maya Tacaa Isə. Ma we ma yəlaa waalı, na pa kέ ma nyəma Isəyeli nyəma. Tacaa Isə má ma yəyətəna mpv.

31 I kέ ma yəlaa kaləkv kέ, na má tiikiyi-mę. Mayale mə Isə Tacaa, má yəyətəna mpv.

35

Tacaa kaləyəna Itəm nyəma

1 Mpúyú Tacaa təma-m sı: **2** Yulu nyá, keesı isə na Seyii puyu təo. Yəyəti nti tu mayana-ku tə. **3** Heeli-ku sı, Tacaa Isə má ma yəyətaa sı, maa kvlı nyá təo. Maa tv-ŋ niŋ, na má pəsi-ŋ wulaya tetv nti tə taa nəyəlv fei tə. **4** Maa pəsi nyá acalee ke ncaa. Nəyəlv kaa wəe. Iləna pəcő n nyı sı ma kέ Tacaa. **5** Mpi tə, Seyii nyəma ka ḥayana Isəyeli nyəma ke pááná ke tam təo kέ. Haləna pá ku-weyę yoou taa kέ kuyaku nəku pəle pa təntə isayale puwa teu tə. **6** Pə təo kέ maya Tacaa Isə weesuyu tv. Maa tv-weyę səm na pə leeti-wę. Timpi pa ta kisi ləlaa kuyu tə, pə təo kέ mpə paa sı. **7** Maa

kpiisi Seyii puyu nyá. N ká pəsi wulaya tetu nti tə taa nøyəlv fei tə. Maa kv potaa na kontaa. ⁸ Maa søyəti yoou taa sətaa ke pəəŋ na pulasi təə. Paə wee teteka na lumpyu təna taa. ⁹ Maa kpiisi ma yəlaa təna. Pi yele mə acaləe ke kprete ke tam təə. Waatv inəyí i ká nyi si maya Tacaa.

¹⁰ Mpi pə təə maa la mpv təyəle si, i mapa lanjle na i yəyəti si, ma kaa leekí Yuta na Isegyeli pa tetu, na té pəsi ma nyəntv. Pəyele Tacaa má ma wenña tetvnaa mpe pa taa. ¹¹ Maya Tacaa Isə weesuyu tu ké. Pááná səsəcna wena i lapəna-wē tə, anəyí maa lana-me na má huvvna-mē. Ulená má hvlí ma təyí pa hekv taa. ¹² Waatv iní i ká nyi si maya Tacaa, ma nuwa kvtvgyu ḥku i tsvvwa Isegyeli pōónj tə. Si pə kpiisa pōónj na i pəsi mə təyənaya. ¹³ I kpaasa mə təyí ma təə na mə kvyəyətvtu. I yəyəta-m kalampaanı təmnaa mpa tə, ma nuwa.

¹⁴ Mpúgyu Tacaa Isə yəyətaa si, maa kpiisi-mē. Tetvnaa mpa pa cəəna-mē tə, pa lanja ká hvlvni. ¹⁵ Seyii na Itəm pulasi mē, pi kpiisi mə tetu təna. Mpi tə, waatv wei pə kpiisa Isegyeli tetu na té pəsi ncaale tə, mə lanja hvlvmaa. Waatv inəyí antulinyá ka cəkəna si maya Tacaa.

36

Isegyeli nyáma ká mv pa tetu

¹ Mpúgyu Tacaa təma-m si: Yvlv nyá, yəyəti nti tui mayana Isegyeli pōónj tə. Heeli-i si i nu Tacaa kvyəyətvtu. ² Pə taya pvlv, kolontunaa woŋa-mē na pá kpäləsi. I təma si Isegyeli ləŋtaa pōónj pəsa mə nyəŋ. ³ Pə təə ké ma caakí si, ma heeli Isegyeli nyáma. Ma nawa si paa timpiyi yəlaa nyuləna Isegyeli pōónj.

Haləna piitimnaa kpai nyáma lækri-i. Pa tuvkəna-mə na pá wojiyina-meyə pə təm. ⁴ Teləsi Iseyeli pósój ke ma təm. Pósój í nu Tacaa Isə má ma nəəsi sıw təm. Ma suwa ma nəəsi nsəyi pulasi, na ləəj, na teteka. Paa ncaa na acalee, nna yəlaa luwa na pá lə tə. Pə waasa piitimnaa mpa pa cəəna-mə na pá woj-mə təyə. ⁵ Tacaa Isə má ma yəyətəyə si, ma wəna ma yəlaa iseseeimle kē. Pə təo kē ma yəyətəyəna piitimnaa na Itəm nyáma təna. Mə hana mə təyə ma tetu na í kuu tə kvlvlum na lajhulvumle. I nyənəy-i-m yem kē. ⁶ Pə təo kē pə wee si má yəyətəi Iseyeli tetu təm. Má heeli pəəj na pulasi na ləəj na teteka ke ma təm. Maya Tacaa, Isə, ma yəyətəaa si, iseseeimle na pááná səsəəna ke ma yəyətəyəna. Mpi tə, piitimnaa kvtvə wə mə təo. ⁷ Pə təo kē maya Tacaa Isə, ma yəyətəyəna tuunav, si piitimnaa mpa pa cəəna Iseyeli nyáma tə, pəle paa təyə feele ke mpu tətə. ⁸ Waatu inəyə Iseyeli nyáma me mə pósój taa tuŋ ká neyəti na í lulu-weyə pee. Mpi tə, yaasinaa mpe pa kreyetaa kē. ⁹ Maa paasəna-mə na má fen mə təo. Maa hala mə tetu na má tuu. ¹⁰ Maa yele na Iseyeli nyáma me mə tetu təna taa yəlaa huki səsəm, na í məli acalee taa. Mpi tə, maa yele na í tayani ńmau ke mpi pi yəkaa tə. ¹¹ Yəlaa na təla ká huki paa timpiyi. Paa wee payale na pá wəena lvtvə nyáma. Paa huki tetu taa kē isu pi wev tə. Maa səəsi-meyə tetvnaa na pé kəli isu ləŋtaa. Waatu inəyə i ka nyi si maya Tacaa. ¹² Maa yele na ma yəlaa me í tó tetu taa kē paa timpi. Tetu ká pəsi mə nyəntv. Mə piya kaa tasa səm ke tə taa. ¹³ Mpúyú Tacaa Isə yəyətəaa si: Piitimnaa lelaa təj me si í kē yvlvtəyələaa. I pəma mə mayamaya mə piitim ke piya. ¹⁴ Pə təo tə, í kaa tasa yəlaa ke təyəv. Pécó

í kaa tasa mə mayamaya mə piitim ke piya pem. Tacaa Isə má ma yəyətəna mpv. ¹⁵ Ma kaa yele na í tasa nūw ke piitimnaa kvtvgy. Pəyele pa kaa tv-meyə feele. Pəcō pa kaa tasa mə piitim ke kvg. Tacaa Isə má ma yəyətəna mpv.

Tacaa ká kpeyeli Iseyeli nyəma

¹⁶ Mpúyú Tacaa təma-m sì: ¹⁷ Yvlv nyá, Iseyeli nyéma mə mə təntə na mə lakası pilisa mə tetv nti tə taa i ká wəe təyə. Isu alv asilima ke i isətv nau waatv. ¹⁸ Tənaya ma mv-mə na pááná. Mpi tə, í kvwā yəlaa ke tetv taa. Iləna í pilisi-ti na tuj. ¹⁹ Mpúyú ma huvnāmē isu mə təntə na mə təma wəe tə. Iləna má yasi-meyə piitimnaa taa ké tetvnaa taa. ²⁰ I tala piitimnaa mpe pa té, iləna í wakəlī ma həte naŋŋ wəsetv. Haləna yəlaa yəyətəyì sì: Tacaa yəlaa ké. I tetv taa ké pa lunaa. ²¹ Iləna má mayası sì, má tayani timpi Iseyeli nyéma tvv ma həte ke piitimnaa ləlaa té tə. ²² Pə təo ké pə wəe sì, má heeli Iseyeli nyéma. Tacaa, Isə, yəyətəyì sì: Pə taya mə təo ké ma lakı mpi ma caa lapv tə. Ama ma həte tənaŋŋ wəsetv, nti í wakəla waatv wei i ka we piitimnaa ləlaa té tə, tə təo ké. ²³ I wakəla ma həte səsəole ke piitimnaa taa. Ilə maa tayani-te. Waatv wei maa tayani-te na mə nəyə na í naakı, iləna í cəkəna sì mayale Tacaa Isə má ma yəyətəna mpv.

²⁴ Maa ləsì-meyə piitimnaa taa, na tetvnaa taa na má məŋna-meyə mə te. ²⁵ Maa yəyəlī mə təo ké lvm naŋŋ nyəm, na í wəe tənaŋŋ. Maa nyaalı mə isayatv təna na té hüsì. Maa ləsì tuj kvlalaŋ tənaya mə həku taa. ²⁶ Maa tv-meyə nyama kvfana. Maa tó mə taa ké ləmayasəle kvfate. Maa ləsì mə nyama wena a wə isu pəe tə, na má tó-meyə nyama kvpana. ²⁷ Maa tv ma ləmayasəle ke mə taa. Maa yele na í təkı ma

kutututu na ma kiiñ. ²⁸ I ka caya tetu nti ma hawa mə caanaa tə təaa. I ka wəe ma yəlaa na maa wəe mə Isə. ²⁹ Iləna má kpiisi mə asilima təna. Maa yele na mə təyənaya ləlī teu. Nyəyəsi kaa tasa-meyə lıw. ³⁰ Maa yele na tuñ kvlvlum huki. Tetu ká ləlī təyənaya. Ilə í kaa tasa nyəyəsi feele ke təyən ke piitimnaa taa. ³¹ Waatv iñəyı I ka təəsi mə təntə isayale təo. I ka təəsi mə lakasi nsi sì fei teu tə sì təo. Iləna mə mayamaya í nyəyəsi mə ti. Mpı tə, í lapa isayatu na accalətə. ³² I nyı sì pə taya mə təo ké ma laki mpı. Isejeli nyéma mə təntə feele í kpa-mə na í ká nyəeñ.

³³ Mprýyú Tacaa Isə yəyətaa si: Kuyaku ḥku maa kpiisi mə isayatu tə. Maa kvsı mə ncaa na mə acalęe huki. ³⁴ Tətunaa mpa pı wakəlaa na teelaa naakı tə. Pa a tayani-weyə haləm. ³⁵ Halı yəlaa ká tə sì, tetu nti pı wakəlaa tə, tə pəsa isu Isə taale Iteni. Na acalęe nna paa yəkaa na á pəsi ncaa tə, pa tayana-ye na á pəsi koloosi acalęe na yəlaa caya. ³⁶ Na piitimnaa mpa pa cəəna-mə tə, paa ná sì, maya Tacaa ma tayana ḥmau ke mpı pı yəkaa tə. Ma tuu mpı pı wakəlaa tə. Maya Tacaa, má yəyətəna, maa la isu ma yəyətaa tə.

³⁷ Mprýyú Tacaa Isə yəyətaa si: Maa yele tətə na Isejeli nyéma mə í yaa-m sì má waasi-mə. Maa cə-mə na má yele na í huki isu təla ke kaləkv taa. ³⁸ Yəlaa ká su acalęe ncaa taa ke teitei, isu kaləkəj wei pa ha Isə tə. Iləna pá pukina-ı Yosalem ke acima səsəona waatv. Ilə í ka nyı sì mayale Tacaa.

1 Mprúgy Tacaa tonj tii ma tao. Ilena i Feesuyu teenam ma lémayaséé taa telenj. Mprúgy ku ponam tetekélé sasóole nte muwa waasaq to tē heku taa. **2** Ilena pér cōona-m-ye na pér tá. A payale ka we sōyentu kē na á wulaa. **3** Mprúgyle Tacaa pōosa-m si: Yulv nyá, muwa ani á pəsəyi na á kuli na á feesiyi? Ntena má cō si: Tacaa Isó, nyá tike n nyəmna.

4 Ilena i tō-m si: Yəyətī a tōm. Si muwa kuvvulēe me, i nu Tacaa Isó tōm. **5** Heeli-ye si, maa tu mē taa kē feesuyu na i feesiyi. **6** Maa tu-meygē hola na nantu na tənuyu. Maa tu-meygē weesuyu na i feesiyi. Waatu inəyi í ká nyi si mayale Tacaa.

7 Mprúgy ma yəyətēna muwa isu Tacaa heela-m tō. Ilē ma nu kəkəte natələyəle. Ilena á seliyi na á svu təmaya kprətənav. **8** Ma nyənaya mpv, ilē pē tu-yeygē hola nté na nantu náá svu matuyu. Ilena tənuyu takí tē tao. Ilē pē taa feesiyi kē. **9** Mprúgy Tacaa tōma si: Yəyətēna feesuyu. Heeli-ku si, luna antulinya həyələj tēna. Koo na n woso heelim ke yəlāa mpē pa tao na pár svu feesuyu.

10 Ma yəyəta teitei isu Tacaa heela-m tō. Ilena pár fé na pár kuli na pár səj pa nəəhee tao. Paa kē yoolaa samaaq tuutuumma kē.

11 Mprúgy Tacaa heela-m si: Muwa ane a tōm nəyəsəna Isəyəli nyəma nyəntu kē. Pa heela-m si mpē pa lepaya. Pa muwa wulaa, paa tasəyi pəlvuyu teeluyu. **12** Heeli-we si, Tacaa yəyətaa si: Maa kuli ma yəlāa pəlaan na pár lu. Maa məyəna-meygē Isəyəli tētu taa. **13** Maa kuli ma yəlāa Isəyəli nyəma pəlaan. Saa wei maa ləsi-mē təyə i ka nyi si mayale Tacaa. **14** Maa tō mē taa kē ma feesuyu. I ká weenā weesuyu, na má məyəna-meygē mē tētu taa. Waatu inəyi í ká nyi si,

maya Tacaa Isə, ma yəyətəa na má lá. Tacaa má ma yəyətəna mpv.

Tacaa ká kpənti Yuta na Iseyeli pə nyáma

15 Mpúgyú Tacaa təma Isekiyeli má sì: **16** Yvlv nyá, kpaya təhəyəlaya. Nmaa ka təo sì: Yuta na Iseyeli nyéma mpa pa wə kawulaya kane ka taa tə. Kpaya təhəyəlaya ləŋka. Nmaa kele ka təo sì: Ifəlayim na Iseyeli nyéma mpa pa wə kawulaya kane ka taa tə. **17** Iləna n̄ kpənti-sì, na sì wəe isu kvlumaya. Pə wəe sì, sì pəsi kvlumaya ke ma niŋ taa. **18** Waatv wei nyá nyéma ká pəəsi-ŋ sì, n̄ seyəsi-weyə pə hvwəe, **19** Iləna n̄ cə-wə sì, Tacaa Isə sì: Ma kpakəyi təhəyəlaya ŋka ka kē Yoseefv, na ka wə Ifəlayim niŋ taa na Iseyeli nyéma mpa pa wə kawulaya kane ka taa tə, pa nyəŋka tə. Iləna má kpənti-keyə təhəyəlaya ŋka ka kē Yuta nyəŋka tə ka təo. Iləna sì pəsi kvlumaya ke ma niŋ taa. **20** Təki təhəyəlası nsi sì təo n̄ ŋmaawa mpv təyə nyá niŋ taa, na pa təna pá naakı. **21** Iləna n̄ teləsi-wə sì, Tacaa, Isə má ma yəyətəa sì: Maa ləsi Iseyeli nyéma meyə piitimnaa mpa pa taa í wəe tə. Maa kpəyeli-me na má məŋna-meyə mə tetv taa. **22** Maa kpənti-meyə piitim kvlumməm ke tetv taa. I ká wəenə mə tənaya wulav kvlum ke Iseyeli pəəŋ taa. I kaa tasa piitimnaa naalə yaa kawulasi naaləye wəeu. **23** I kaa tasa mə təyə pilisuyu na piitimnaa tuŋ, yaa pa acaalətv, yaa pa kawalasi təna. Maa ləsi-meyə lona təna nna a taa í ka wəe na í pəntəna-m təyə. Maa tayani-me na í pəsi ma yəlaa, na má wəe mə Isə. **24** Ma təmle tv Tafiti ká lana mə wulav. I ká wəenə mə tənaya tiikilu kvlum. I ka təy ma kvtvvtv, na í təkəyi ma kiiŋ na í laki-ı. **25** I ká wəe tetv nti ma hawa ma təmle tv Yakəpv tə tə taa. Tənaya mə caanaa ka caya.

I ka caya tə taa na mə piya náá caya tətə. Pele pa piya piya ká caya tətəyo tam təo. Ma təmle tu Tafiti ká təyəna mə təo ké kawulaya ke tam təo. ²⁶ Ma na-mə tu pəeli héesuyu nəyo na ká wəe tam təo. Iləna má məyəna-meyə mə tetu taa, na má yele na í huki. Na má ñjmá ma təyaya ke mə heku taa, na ká wəe tam təo. ²⁷ Ma təcayale ká wəe mə heku taa ké. Maa wəe mə Iṣo, na mu wəe ma yəlāa. ²⁸ Waatv inəyi piitimnaa ká nyi si, mayale Tacaa. Má lapəna Isegyeli nyóma na pa mpaa. Waatv inəyi ma təcayale ká wəe mə heku ke tam təo.

38

Tacaa kaləyəna wulav Kəkí tətə

¹ Mpúgyu Tacaa təma-m si: ² Yulv nyá, kəesi nyá iṣe na wulav Kəkí wei i təkí Makəkí tetu təo ké kawulaya tə i təo. Teləsi-i ma kalənav. Ini i kəna Mesekí na Tupaali pa acalée nyuyu tv. ³ Tacaa Iṣo yəyətəyi si: Maa kvl Kəkí təo. Ini i kəna Mesekí na Tupaali pa nyuyu tv. ⁴ Maa tv i nəyo taa ké kulaya. Maa hə í na i kpayanəŋ cayala, na má ləsəna toma ke tetu taa. Pa ké yoolaa tuutuumma ké. Pa suuwa wontu kəpantu, na pá təka kpaləŋ na layalée. ⁵ Peesi na Itiyopii na Puti pa tetu yoolaa təna. Paa təkí kpaləŋ na pá pá yoou kahusi na pá təŋ Kəkí. ⁶ Komee tetu yoolaa, na Peti-Tokaama tetu nyóma ke ilim ntəyəŋ təo. Paa təŋ nyá waalı, na piitimnaa lelaa yəlāa payale tətə. ⁷ Tayani nyá tı na nyá səəlu pi. Nyá na nyá samaa tuutuumma wei i we nyá waalı tə, wəe pa nyuyu tv. ⁸ Pe wəe pi kəo, iləna kuyaku nakvli má tv-ŋ kvtvtv. N ká polo na n̄ watı tetu nti tə yəlāa fita yoou, na pá lu piitimnaa payale taa, na pá koti Isegyeli póón̄ wei pi

kpiisa hatoo ləŋ, na pē yele-i kpete tə i təo. Yəlaa mpa iní paa ləsi mprógyň piitimnaa lelaa taa tə, paa cayana pa təyi təkpataa. ⁹ Nyana nyá yoolaa na nyá waali nyéma tuutuumma í ká tii pa təo ké isu təv heelim, na í takı pa tətu isu isəjəməntu.

¹⁰ Mprógy Tacaa Isə yəyətaa si, kuyaku ḥkuyu həwəe payale ká kəo nyá ləmayasəe taa. Iləna n̄ mayası nyá taa ké isayatu. ¹¹ N ká mayası nyá taa si n̄ kpaakı yəlaa mpa pa cayana həesuyu tə. Pa acaləe fei koloosi. Pécó pa ta təki-yə na maŋkuulinaa. ¹² Nyá si n ká tii yəlaa mpa pa tayana pa ncaa ke ḥmav tə pa təo na n̄ kuu pa nyəm. Ani pa caya pa təesi taa ké na pā huki. Pa hika kaləkəŋ na wənav. Pa lu piitimnaa taa na pā caya antulinya həku taa. ¹³ Sapaa na Tetaŋ pə tətu yəlaanaa, na Taasisi taatəlaa na pa awulumpiyə təna ká pəəsi-ŋ təm. Paa pəəsi-ŋ si wontu kuuu təo ké n tayana nyá yoolaa na? N kəma si n̄ kuuki wvla na liyitee na kaləkəŋ na wənav si, nyá wontu kukukuutu i təo səsəm na?

¹⁴ Mprógy Tacaa təma-m si: Heeli Kəkì si, maya Tacaa Isə, ma yəyətaa si, kuyaku ḥku ma yəlaa ká cayana pa ti tə n ka nyi. ¹⁵ Maa lu ma tətu taa ké ilim ntəyəŋ təo təna. Na ma waali ké piitimnaa təna yoolaa. Pa caya pa tənaya kpayanəŋ, na pā lá yoolaa səsaa. ¹⁶ Kəkì ká kəo na í tii ma yəlaa Isejeli nyéma təo na í takı pa tətu isu isəjəməntu. Mpü iní pi te na pē lá tənaya waatu. Kəkì ke maa tili na í watı ma tətu. Iləna piitimnaa nyi si maya Isə naŋjətū. Nti ma caa si má hvlı-wę na Kəkì nəyə təyəle.

¹⁷ Mprógy Tacaa Isə yəyətaa si: Kəkì təm ke ma yəyətaa hatoo ləŋtəa. Ma təmle nyéma Isejeli Isə kuyəyətətū teləsəlaa nəəsi ke ma yəyətənaa. Pa kpaala

pisi payale taa si, maa tili nɔyəlu na í yoona pa yəlaa.
18 Ama kuyaku ḥku Kəkí ká kpa Iseγeli tetu təo təo. Ma pááná səsəona ká huuna-i. Maya Tacaa Isə, má yɔyətəna. **19** Ma pááná səsəona ke má tuukina. Tetu ká sele katatəlaya ke kuyaku ḥku ku taa. **20** Teŋku tiina na sumasi na taale wontu na ate kvtutuutu. Pə kpenna yəlaa təna mpa pa we tetu təo təo. Pa sele ma isentaa. Póóŋ na kükpməŋ kükvlvŋ ká yəkí na kolunja təna hoti ate. **21** Maa nyaasi-mə na yaasinaa paŋale. Mə yoolaa ká ku təma. Maya Tacaa, má yɔyətəna. **22** Maa tu-meyə kvtəməŋ səsəon na mə yəlaa si. Maa yele na tən səsəon na təmpree na kəkə pə nu mə yoolaa, na lelaa tuutuumma təo. **23** Maa yele na piitimnaa tuutuumma na ma səsəontu na ma tənaŋŋ wəetv. Iləna pá cekəna si maya Tacaa.

39

1 Mpýgy Tacaa təma-m si: Yvlu nyá, teləsi Meseki na Tupaalı pə yəlaa nyvŋ tu səsə Kəkí si, maa kuli nyá təo. **2** Maa caalı-ŋ na n̄ lu ma tetu taa ké ilim ntəyəŋ təo təna. N ka polo na n̄ yoona Iseγeli nyéma póóŋ. **3** Maa yoona-ŋ na nyá təo pəli nyá niŋ mpətəŋ taa. Nyá nyémá ka lu nyá ntəyəŋ taa na á hoti. **4** Iləna pá kú nyá na nyá yoolaa na nyá taapalaasamaa ke Iseγeli póóŋ taa. Maa yele na sumasi na taale wontu tɔyɔ-mə. **5** Taale ke í ká si, isu Tacaa Isə yɔyətuvu təo. **6** Tacaa si, maa sə kəkə ke Makəkí tetu taa. Tənaya yəlaa caya təpamm ke teŋku nɔyə. Pvlypv u pekələyti-wə. Tənaya yəlaa təna ká nyəna si, mayale Tacaa Isə. **7** Maa húlí ma həte naŋŋ wəetv ke ma yəlaa Iseγeli nyéma. Ma kaa yele na pá tasa-meyə pilisuvu. Iləna piitimnaa nyi si mayale Tacaa Isə, Iseγeli nyéma naŋŋtv. **8** Yaasinaa mpə paakə ké. Halı pa tu təma

caaluyu. Kuyaku ḥku ku təm ke maa yəyotaa. Tacaa Isə yəyotəna mpu. ⁹ Iseyeli nyéma ká lu pa acalee taa. Paa lu kəkə na pá nyayasi pa kolontunaa yoou wontu. Paa kpalej səsəoŋ na səkpeŋ, na təoŋ na nyəmá. Nmantaasi səsəoŋsi na səkpesi, ká kpaasəna kəkə ḥke ká tonj ke pusi naatosompəyəlaya. ¹⁰ I kaa tasa təpəyaya caau ke taale. Yaa í seti-keyə hətuyu taa. Mpi tə, yoou wontu ke í ká tayənəyəna kəkə. I ká kuu kolontunaa wontu tənaya. Isi pele paa kuu mə nyəntu tə. Tacaa Isə má ma yəyotəna mpu.

¹¹ Mpuyule Tacaa si: Kuyaku ḥkyu maa há Kəki ke tetu ke Iseyeli taa na pá pimi-. Tetu ntı tu wee təntaa tətekəle taa ke teŋku kusəpü ilim təlulé təo. Halı pəlaav ḥku ku təki mpatəntaa mpaav. Tənaya paa pi Kəki na i yoolaa samaa. Iləna pá ha lonte ntəyə həte si, Kəki na i samaa pa tətekəle. ¹² Isətunaa naatosompəyəlaya təcu ke Iseyeli nyéma ká pi Kəki-wə. Iləna pə nyaali tetu asilima. ¹³ Həyəluyu ḥku ku yəlaa təna ká lana pə təmlə nté. Kuyaku ḥkyu maa hólí ma təyi mə həku na teeli, na mə nyuyu kvi. Tacaa Isə má ma yəyotəna mpu. ¹⁴ Paa ləsi yəlaa na pá cəo tetu ke isətunaa naatosompəyəlaya təcu, həesuyu fei. Paa pəekə sətaa təna, na pá pi-wə na pə nyaali tetu asilima. ¹⁵ Paa cəo tetu tənaya təpaipai. Ye pa nawə yulü ke timpi, ilə pa kaa kaŋmaaya ke i təo. Pintaa ká təyəyi na pá kuuki. Iləna pá pukina Kəki na i samaa pa tətekəle taa, na pá piŋ. ¹⁶ Halı paa yaa icate natəli si Hamona. Samaa ke pa yaa mpu na pa té taa. Pəle pə waali kék pü nyaali tetu asilima.

¹⁷ Mpuyú Tacaa Isə təma-m si: Yulü nyá, yaa suması na taale wontu na n̄ teləsi-ti. Té lu paa timpi, na té kəo acima wena ma laki-ti tə. Pə kék kətaya səsəoŋka

ke pőáñ taa ké. Tu təyə nantu na té nyəä caləm.
18 Tu təyə akanaa nantu. Tu nyəä atə nyuŋu nyéma caləm. Nyuŋu nyéma mpeye pa lapəna kətaya ke iwaan, na iwesesi, na pəjtuñ, na Pasan tetu naañ kufan nim nyəñ lonte taa. **19** Wontu ka təyə nantu nim na té haya. Tu nyəä caləm na pē ku-təyı sulom nyəm. Kətaya ɳka ma laki-me tə ka wule ke pi la mpv. **20** Wontu ntı tu təyə krayanəñ na i cayalaa, na akanaa na yoolaa nantu na té haya. Tacaa Isə má ma yəyətəna mpv.

21 Maa hólí ma toñ ke piitimnaa taa. Paa ná isəna ma huvkí ma huvle, na isəna ma həñ pa ɳkraññ tə.
22 Pə krayav nəənəñ tə, Iseyeli nyéma ká cekəna si, mayale mə Isə Tacaa, haləna tam təo.

Isekiyeeли waasu kpeyeluyu

23 Piitimnaa ká cekəna si, Iseyeli nyéma me mə isayatū təo ké pə kuu-me. Ita təki Isə Təm ke teu, ilena í ha-meygə siyile. Itu-meygə mə kolontunaa ninj taa, na pele pá ku-me. **24** Ma ha-meygə siyile ké. Ma lapa-me isu mə asilima na mə kawalaya wee təo.

25 Mpýy Tacaa Isə yəyətaa si: Ma wena ma həte iseseeemle ké. Maa weena Iseyeli nyéma təna pətəatəle. Maa kəna Yakəpu yəlaa mpa kolontunaa ka kuuwa tə. **26** Waatu wei í ká caya mə tetu taa, na u nyanna pvlu tə. Pəyele nəyəlv kaa wakəli mə lanja. Ilena í səo mə fəele təo. Na isəna í taa təki ma təm ke teu tə pə təo. **27** Maa ləsi-meygə piitimnaa taa. Maa cəo mə kolontunaa acaləe, na má kpeyeli-me. Waatu inəyi í ká nyəni-m Isə nañjtu ke piitimnaa payale isentaa. **28** Ilə í ká nyi si mayale mə Isə Tacaa. Má lapəna na pá kuu-me na pá teəna. Maa kpeyelina-meygə mə tetu taa. Ma kaa yele mə taa nəyəlvu

tēna. ²⁹ Ma kaa tasa-meyē siyile hav. Ama maa tō Isekiyeli nyēma taa kē ma feesuyu kē. Tacaa Isə má ma yāgatēna mpvu.

ISEKIYELI NAWA CSI TÉYAYA KE TOOSEE TAKA TAA

40

Isə təyaya kufalaya tōm

¹ Mpúgyu Isekiyeli nyēma kuuu pənaya hiu na kakpası nyējka, isətu kancaalaya nyēj kuyakv naanuwā nyējkv*fa*. Yosalem icate leekuyu pənaya naanuwā na liyiti nyējka. Tacaa Isə toŋ tii ma tō na í ponam tēna. ^a ² Isə lapa na pē la-m toosee taka, na í teena-m Isekiyeli tetu taa. Mpúgyu pē sii-m puγu kükvluyu nakvli kv tō. Na má ná kutuluŋ na ilim mpətəŋ tō, isii icate. ³ Isə ponam tēna, ɬena má ná apalv nəyəlv. I nəyəsəna kē isii nyəχəluyu kusəemuyu. Nā í təka i niŋ taa kē kpoŋkpontu toŋ nyēntu natəlī tə ɻmənaya. Na kpátuyu kumayasuyu, na í sərja nənəyə. ⁴ Ntēna apalv inu i yaa-m si: Yulu nyá, nyəni teu na ní kē ɻkraŋjuŋu na ní nu ntí ma caa-ŋ heeluyu tō. Mpi tō, pē kəna-ŋ cəneye sī n ná. Pē waali ɬena n̄ heeli Isekiyeli nyēma ke mpi n nawa tō.

Taya na awali tō nənəəsi

⁵ Mpi ma naakaya təyel: Koluŋa cəona təyaya kē, na ká tá. ɬena apalv nəyəlv náá təka kpátuyu kumayasuyu ke i niŋ taa. Kv tayaləŋ ke məetələnaa tooso*fa*. Mpúgyu i mayasa koluŋa waŋ na ka kuykvluməŋ. ɬena pē lu məetələnaa tooso tooso.

^a **40:1** Pusı na kuyeeŋ wei pa təwa cəne tō i wə mpaa mpaa kē.

^a ke pa mayasəyi. Ama Ləkpa taa paa mayasəyi mpu. ⁶ Iləna í polo ilim təlülə təə nənəyə. Mərýyú i kpa kumlee, na í mayası nənəkpete lumanj, na pə lü məetələnaa tooso. ⁷ Taŋlaa kutuluŋ mala tətəele həku taa nyəntə nənəyə kέ. Kutuluŋ tayaləŋ na i waŋ ka wə məetələnaa tooso tooso kέ. Koloosi nsi sı faya kutuluŋ inı tə, sı yasəlaya ná wə məetələnaa tooso na həyəluyŋ həyəluyŋ. Nənəyə nakəli kəle ka tayaləŋ wə məetələnaa tooso. Kəleye n teekı na pácó n̄ tala kutuluŋ ηku ku səŋja Isə təyaya isentaa tə. ⁸⁻⁹ Mərýyú apalv inı i mayasa pə taa kutuluŋ ηku. Ku lumanj ka wə məetələnaa liyiti, na ku koloosi yasəlaya kə məetəli kvlüm. Nənəyə na pə taa təə kutuluŋ nté ηku ku kəla Isə təyaya ke kpətənav tə. ¹⁰ Ilim təlülə nənəyə taŋlaa kutuluŋ naatoso ka wə teitei kέ. Iləna í tú mpaav ke həku, tooso na cəne tooso na cəne. Koloosi nsi sı faya həku taa tə, səle sı yasəlaya náá wə teitei kέ. ¹¹ Mərýyú apalv inı i mayasa patəma wei i təə nənəyə tvləyi tə. Iləna pə lu məetələnaa kakpası. Tətəele həku taa nyəntə waŋ təna kpəntə məetələnaa naatoso na həyəluyŋ. ¹² Taŋlaa kutuluŋ waŋ na i tayaləŋ ka wə teitei kέ. Məetələnaa tooso tooso. Na koluŋja kaya tətəele kəŋkəməŋ naale təə na ka kvnjkvlüməŋ wə məetəli həyəluyŋ. ¹³ Iləna apalv inı i mayası pə kpəyav taŋlaa kutuluŋ inı i taa ləŋku koluŋja, na pə sūna ləŋku nyəŋka, na tətəele na cəne təə. Iləna pə lu məetələnaa naanuwā na naale na həyəluyŋ. ¹⁴ Mərýyú i mayasa tətəyə kutuluŋ ηku ku wə məetələnaa naanuwā tə ku waŋ. Isə təyaya taya ka tú kutuluŋ ηkuŋ həku kέ. ¹⁵ Pə kpəyav kancaalaya

^a **40:5 məetələnaa tooso:** Piipilinää ləlaa taa, ilə ηkulujna na pə sūna mpée

nənəyə ke awalı təə koluŋa haləna kutuluŋu awalı təə koluŋa, na pə polo tənaya kanə tə. Ulenə pə lu məetələnaa hiu na kakpası. **16** Paa kama puluŋ ke taŋlaa kutuluŋ inı i pətolee təə na awalı təə ké. Na koloosi kükayası na kutuluŋu nyəŋsi taa. Pa tula-yeŋe na á cəə nənəyə na á ta. Ulenə pə ləsɪ paŋ fotoonaa ke pə taa təə koluŋa təə.

17 Mərýyú apalı inı i ponam Isə kutuluŋu taya awalı nyəŋka təə. Paa həla-kęyę teu ké na naŋŋi hiu na naanuwa tu-kęyę həku. **18** Pa həla hələtu ntəyı na té cəə nənəəsi təna. Ule awalı təə nyəntu kəla külvү. **19** Mərýyú apalı inı i mayasa taya waŋ. Pə kpaŋav kancaalaya nənəyə təə haləna pə suna pə taa təə taya koluŋa. Ulenə pə lu məetələnaa nüle na naanuwa. Ilim təlule təə kəŋkəŋ ke i caalənaa. Ulenə í təkəna pə ntəyəŋ təə nyəŋku. **20** Ulenə í mayası ilim ntəyəŋ təə nənəyə. Kele ka nyənəyəna awalı təə taya təə ké. Ka waŋ na ka tayaləŋ ke i mayasaa. **21** Nənəyə ŋke kaa wəna taŋlaa kutuluŋ naatoso ké. Tooso na kəŋkəŋ kүne, na tooso na kүne. Koloosi yasəlaya na ku-tuluŋu waŋ, pi wə teitei ké, isu ilim təlule təə nənəyə nyənsi. Nənəyə tayaləŋ təna kpənta məetələnaa hiu na kakpası. Ka waŋ ke məetələnaa naanuwa na naale na həyəlvү. **22** Kutuluŋu na pətolee na pə páŋ fotoonaa wə teitei ké, isu nənəyə leŋka nyəma. Yulv təŋ kumlee naatosompəyəlaya ke, ulenə í kpa ilim ntəyəŋ təə nənəyə. **23** Nke inı ka isentaa, leŋka wəe ŋka yulv svvki na i tala pə taa taya təə tə. Isu pi wəv na ilim təlule təə tə. Mərýyú apalı inı i mayasa nənəəsi nsı sı həku taa waŋ. Ulenə pə lu məetələnaa nüle na naanuwa. **24** Ulenə í ponam ilim mpətəŋ təə həyəlvү, na má ná nənəyə kufalaya. Mərýyú i mayasa

tanlaa kutuluŋ, na koloosi na naŋ. Iləna p̄e l̄i teitei iſu i ka mayasuyu kancaalaya nyə̄jsi t̄o. **25** Təna t̄o, p̄etolee ka w̄ee k̄é. A cəəna kutuluyu nənəȳo. A w̄e teitei na ilim nt̄oyəŋ na p̄e mp̄etəŋ nyə̄na. Nənəȳo tayaləŋ təna kp̄enta m̄eetələnaa hiu na kakpası. Ka waŋ ke m̄eetələnaa naanuwa na naale na h̄əyəluȳ. **26** Kumlee naatosomp̄əyəlaya ke yulv t̄əŋ na i kpa nənəȳo ȳke. Ka wənna kutuluyu səsəou iſentaa k̄é. Paa ləsa p̄áŋ fotoonaa ke t̄ət̄eele heku taa nyə̄nt̄e kəŋkəməŋ t̄o k̄é. **27** Nənəȳo leŋka ka w̄e kanę iñi ka iſentaa, ȳka yulv suvki na i tala p̄e taa taya t̄o t̄o. Apalv iñi i mayasa ilim mp̄etəŋ t̄o nənəəsi n̄si si heku taa. Iləna p̄e l̄i m̄eetələnaa n̄ule na naanuwa.

P̄e taa t̄o taya na p̄e nənəəsi

28 M̄p̄ȳ apalv iñi i t̄əjna-m ilim mp̄etəŋ nənəȳo. Iləna i suvna-m p̄e taa taya t̄o. I mayasa nənəȳo ȳke, iləna ka tayaləŋ na ka waŋ w̄ee teitei na awali t̄o koluŋa nənəȳo. **29** Tanlaa kutuluŋ na heku taa koluŋa, na naŋ p̄e tayaləŋ na p̄e waŋ ka w̄e teitei k̄é, iſu nənəəsi leŋsi. Iləna p̄etolee cəəna naŋ na á tá. Nənəȳo tayaləŋ təna ka w̄e m̄eetələnaa hiu na kakpası. Ka waŋ ke m̄eetələnaa naanuwa na naale na h̄əyəluȳ. **30-31** Naŋ taa k̄é n̄ t̄əjəyəna na n̄ tala awali taya t̄o. Paa ləsa p̄áŋ fotoonaa ke p̄e taa koluŋa t̄o k̄é. Kumlee p̄elefei ke yulv kpaakı na i tala kutuluyu taa. **32** M̄p̄ȳ apalv iñi i t̄əjna-m ilim t̄əlulə nənəȳo. Iləna té suv p̄e taa taya t̄o. I mayasa nənəȳo, iləna i mayana s̄i kana kancaalaya nyə̄jsi waŋ na s̄i tayaləŋ p̄e w̄e teitei. **33** Tanlaa kutuluŋ na hekəŋ taa koloosi, na naŋ tayaləŋ na p̄e waŋ ka w̄e teitei k̄é, iſu nənəəsi leŋsi. Na p̄etolee cəəna naŋ ȳkv ku nənəȳo. Nənəȳo ȳke ka tayaləŋ təna kp̄enta m̄eetələnaa hiu na

kakpası. Ka waŋ ke meetələnaa naanuwa na naale na həyəlvən. ³⁴ Naŋ taa kē yulv təŋəyəna na i tala awalı taya təo. Paa ləsa pāán̄ fotoonaa ke pə taa koluŋa təo kē. Iləna pə təŋ heku taa təteelə kəŋkəməŋ təo. Kumlee pəlefei ke yulv kpaa na i svv.

³⁵ Apalı inı i ponə-m ilim ntəyəŋ təo nənəyə, iləna i mayası kele. Ka waŋ na ka tayaləŋ ka wə teitei kē isu leŋsi. ³⁶ Nənəyə ŋke kele ka wəna taŋlaa kutuluŋ tətə. Heku taa koluŋa na naŋ na pətolee cəɔ-kv na pətā. Ka tayaləŋ təna wə meetələnaa hiu na kakpası. Ka waŋ ke meetələnaa naanuwa na naale na həyəlvən. ³⁷ Naŋ taa kē n təŋəyəna na n̄ lu awalı taya təo. Iləna pā ləsi pāán̄ fotoonaa ke pə taa koluŋa təo. Na təteelə ke heku taa. Kumlee pəlefei ke yulv kpaa na pəc̄ i svv.

³⁸ Kutuluŋu nakvli ku wə ilim ntəyəŋ təo nənəyə isentaa. Tənaya pa nyaalaya təla wena pa kükaya na pā laki kətaya ŋka kəkə lusa ka təna tə. ³⁹ Taapələnaa naale ka wə naŋ ŋku kə kəŋkəməŋ naale təo kē koluŋa kite kē təkpam. Taapələnaa mpe pa təo kē pa kükaya kətaya təla. Isu kataya ŋka kəkə lusa ka təna tə, na isayatv huſuŋu nyəŋsi. ⁴⁰ Taapələnaa liyiti ka wə naŋ waalı təo tətə. Ye n pukina ilim ntəyəŋ nənəyə təsvulə, n naakı-węxə. Naale na kəŋkəŋ kүne, naale na kүne. ⁴¹ Taapələnaa pəlefei təo kē pa kükaya kətaya təla. Liyiti na nənəyə kəŋkəŋ kүne, na liyiti na kүne. ⁴² Pəc̄ pə kaasi kətaya ŋka kəkə lusa ka təna tə. Kəle ka taapələnaa pəe nyəma ke liyiti tətə. Paa wei i tayaləŋ səka meetəli kvlum ke pəc̄. Na i waŋ ke mpu tətə. Pa kүŋkvluməŋ ke meetəli na həyəlvən həyəlvən. Taapələnaa mpe pa təo kē pa sukaya wontu nti pa lakəna kətaya ŋka kəkə lusa ka təna tə. Na kətası leŋsi. ⁴³ Pa lapa canjəm ke taapələnaa mpe pa

ntompee təo kέ, na pá cao na pá tá. Pa təo kέ pa sukaya kətaya nantu. ⁴⁴ Mрúgyú apalv inı i ponam pə taa taya təo. Nañj naale ka wé tənaya. Ləŋku ka wé ilim ntəyən nənəyə kinj. Iləna kó ha ilim mpətən kə siyile. Ləŋku ke ilim mpətən nənəyə kinj. Iləna kó ha siyile ke ilim ntəyən. ⁴⁵ Iləna í heeli-m sı: Nañ ȷku ku kəesəna ilim mpətən təo tə. Ku kέ kətəlaa mpa pa laki Isə təyaya taa kέ təmle tə pa nyəŋku kέ. ⁴⁶ Ama ȷku kvlıe ku kəesəna ilim ntəyən təo tə. Kvlęyele kətəlaa mpa pa paasəyəna kətaya təlate tə pa nyəŋku. Iləna í tasa sı, Lefii nyáma taa ȷle, Satəkí təyaya nyáma tike ka wənna mpaav sı, pá svv Isə təyaya taa na pá la i təmle.

Isə təyaya mayamaya

⁴⁷ Mрúgyú apalv inı i mayasa pə taa taya. Ka wanj na ka tayalən kə wé teitei kέ. Pañ kəŋkən ȷkuşu meetələnaa nule na naanuwa. Iləna kətaya təlate ke Isə təyaya isentaa. ⁴⁸ Mрúgyú apalv inı i svvnam Isə təyaya nənəyə sakaya təe. Í mayasa sakaya akelenaa tə, pañ wei i yasəlaya wé meetələnaa naale na həyəluyu kέ. Nənəyə wanj ke meetəli kvlum na həyəluyu. ⁴⁹ Nənəyə sakaya tayalən wé meetələnaa naanuwa na wanj ke meetələnaa naatoso. Kumlee naanuwa ke yulı kpaaki na í svv. Iləna akelenaa naale təwa nənəyə ke həku.

41

¹ Mрúgyú apalv inı i ponam Isə təyaya kutuluşu səsəən taa. Iləna í mayası-kó. Koloosi təwa təteel kə həku kέ. Səle sı wanj wé meetələnaa tooso. ² Nənəyə wanj ka wé meetələnaa kakpası kέ. Həyəluyu kvnegy meetələnaa naale na kvnegy mpu tətə. Isə təyaya

mayamaya tayaləŋ ka wə məetələnaa hiu ké. Ka waŋ ke məetələnaa naanuwa. ³ Pə waali, ɻena í sun lələ naŋ taa na í mayasi nənəyə. Ka nənəkpete lumaj wə məetəli kvlvum na waŋ ke məetələnaa tooso. Ka kəŋkəməŋ təo kpisəŋ ke məetələnaa tooso na həyəlvuŋ. ⁴ ɻena í mayasi kutuluŋ mayamaya na ku waŋ na ku tayaləŋ wə teitei ké məetələnaa naanuwa naanuwa. Mpýyú i heela-m sɪ tənayale kate taa kate təcayale.

Iso təyaya kutuluŋ leləŋ

⁵ Mpýyú apalv inu i mayasa Iso təyaya pə taa koluŋa. Ka kpisəŋ wə məetələnaa tooso. ɻena pá ɣmá kutuluŋ na pə cəo na pə tá. I waŋ wə məetələnaa naale. ⁶ Kutuluŋ kusəyəŋ inu i ka ké atə na iso kutuluŋ ke təma təo ké. Paŋ ɣku ku wəna naŋŋ hiu na naanuwa. Paŋ naŋ ɣku ku wə awali təo koluŋa taa ké. Ilə pə təyaya Iso təyaya koluŋa taa. ⁷ Koluŋa waləyəna isətaa ké. ɻena pə səosəyŋ paŋ atə na iso kutuluŋu ɣkuŋu waŋ na pə puki. Mpýyú pə wəe na pə cəo Iso təyaya na pə tá. Pə təo ké ye n kpaaki, naŋŋ səosəyŋ waŋ na í kpaaki. Pə krayav kancaalaya atə na iso kutuluŋu tə. Yulv pəsəyŋ na í polo həkv taa nyəŋkv. ɻena í təe ɣku ku wə isətaa tə. ⁸ Mpýyú ma cəkənaa sɪ, Iso təyaya kutuluŋ wei i cəəna-kęyə mpv tə, i kəla kvlvuy, isin məetələnaa tooso. ⁹ Kəŋkəŋ taa kutuluŋ inu, i waali təo koluŋa yasəlaya wə məetələnaa naale na həyəlvuŋ. Lonte nte pə yela kpete tə, ¹⁰ na kutuluŋ leləŋ pə həkv taa, məetələnaa naanuwa ka wənnə na pə cəo Iso təyaya. ¹¹ Kutuluŋ inu i nənəəsi naale təlayaana koluŋa taa təo ké. Nənəyə ɻenkə na ilim ntəyəŋ təo. ɻenkə na pə mpətəŋ təo. Koluŋa ɣke

ka yasəlaya ka we meetələnaa naale na həyəlvən kē na pə cəo na pə tā. ¹² Kutuluğu nakulı ku səja Isə təyaya ilim tətvlə təo kē koluŋa kite. Ku tayaləj we meetələnaa nule na kakpasi. Ku waŋ ke hiu na naanuwa. Ku koloosi yasəlaya ke meetələnaa naale na həyəlvən. ¹³ Apalı ini i mayasa Isə təyaya. Ulenə ka tayaləj lu meetələnaa nule na naanuwa. Koluŋa na kutuluğu ɳku ku səja ilim tətvlə təo tə, ku koloosi tayaləj ka we meetələnaa nule na naanuwa tətəyə. ¹⁴ Isə təyaya həyəlvən ɳku ku keesəna ilim təlülə təo tə, na kəŋkəməj təo patəmənaa waŋ ka we meetələnaa nule na naanuwa. ¹⁵ Apalı ini i mayasa tətəyə Isə təyaya waalı kutuluğu tayaləj. Pə na patəmənaa mpa pa we kəŋkəməj ini i naale i təo tə. Pə kpənta meetələnaa nule na naanuwa.

Isə təyaya pətəaa təo

¹⁶ Paa saaka kpoŋkpolonaa kē. Ulenə pá matı Isə təyaya kpaan na pə naŋ səsəow na lələ nyəŋku taa. Na pətolee nna pa tu puluŋ tə na sakası. Na pə cəo atə na isə kutuluŋ ini i tooso na pə tā. Pə təna pu kē kpoŋkpolonaa kē. Pə kpayaŋ atə na pə suna pətolee tə. Ulenə pá təni pətolee anı a mayamaya ke kpoŋkpolonaa. ¹⁷ Isə təyaya waalı, na ka taa təo nənəyə kususvən, haləna lələ naŋ tə, paa ləsa koloosi təo kē, ¹⁸ isətəaa taŋlaa na paan pə fotoonaa. Fotoonaa ka sita təma taa kē. Paav fotoo, na isətəaa taŋlaa naale fotooo, na pə polo mpv. Isətəaa taŋlaa mpe pa isentaa we təm naale naale. ¹⁹ Yulv isentaa nyənəyı paav kvnə na cəneγe. Na təyəlaya isentaa náá nyənəyı kvnə na cəne. Mərýv pə wəe na pə cəo Isə təyaya na pə tā. ²⁰ Paa ləsa isətəaa taŋlaa na paan fotoonaa kē. Pə kpayaŋ koluŋa kite təe təyə, haləna nənəəsi nyuŋv

taa. **21** Naŋ səsəən akelenaa tayaləŋ na pə waŋ ka wə teitei ké.

Iləna kate taa kate náá nəyəsəna **22** kətaya təlate. Təleye pa saaka kpoŋkpolonaa. Tə kvnjkvoluməŋ wə məetəlì kvlum na həyəlvən. Tə waŋ ke mpv. Tə wəna ḥkuluhəsi na nəəhəs. Tə kəŋkəməŋ təo ké kpoŋkpolonaa. Mpuyvəle apalv inı i heela-m si: Taapəli wənna Tacaa isentaa.

23 Isə təyaya nənəyə ka wəna kvtəkvən ké. Iləna kate taa kate təcavale na tə nyəŋku. **24** Paŋ nənəyə ḥka kaa wəna kampvnaa naale ké. Iləna pá tvləyi na pá təkəyi. **25** Iləna pá ləsɪ kutuluŋu səsəən kampv təo ké fotoonaa. Isətəa taŋlaa na pə paŋ kvluməŋ inı i fotoonaa ke paa ləsaa isu koloosi təo. Iləna pá ká pə taa təo kpaŋ nənəyə nyvən taa ké sakaya taka ké kpoŋkpolonaa. **26** Kpaŋ ḥku kv koloosi naale təo ka wə pətəlee. A təo na puluŋ, na pá ləsɪ páánj fotoonaa tətə.

42

Isə təyaya təo kutuluŋ kvəsəəsəŋ leləŋ

1 Mprýv apalv inı i luna-m awalı təo taya təo. Iləna i ponə-m kutuluŋ wei i wə ilim ntəyəŋ təo təo. Koluŋja na Isə təyaya waalı kutuluŋu pə kiŋ nté. **2** Ilim ntəyəŋ təo kutuluŋ inı, i tayaləŋ ka wə məetələnaa nüle na naanvwa ké. I waŋ ke məetələnaa hiu na kakpası. **3** Kutuluŋu ḥku kv həyəlvən leŋku nyənaya, ikpate nte tə waŋ wə məetələnaa naanvwa təyə. Təle tə cəo Isə təyaya ké. Iləna kv həyəlvən leŋku náá nyənəyə awalı təo taya kumte. Kv atə na isə kutuluŋ inı i tooso, i wəna sakası ke təma təo ké. **4** Pə taa təo taya həyəlvən təo ke mpvən isentaa, ikpate natəl tə wəe na tə waŋ ke məetələnaa kakpası. Tə tayaləŋ

ke meetelena nule na naanuwa. Ilim ntayen tao ke kutuluŋ ini i noonaosi ka wenna. ⁵ Isataa kutuluŋ seka waŋ ke patee nyəŋ. Mpi tao, sakasi ŋmusa-i ké, na pə kəli heku taa nyəŋ, na patee nyəŋ. ⁶ Kutuluŋ ŋku ku ate na isə kutuluŋ tooso, ka wena sakasi ke tema tao ké. Ille pa ta tv-i akelenaa isu kutuluŋ leləŋ. Pə tao ké kutuluŋ ŋmuna mprýŋ atē tao na pə kpaaki. ⁷ Mpun ini i koloosi nsi si wenna awali tao taya tao høylyŋ tu, si tayaləŋ ka we meetelena hiu na kakpası ké. ⁸ Mpi tao, kutuluŋ ini i mayamaya i tayaləŋ ka we meetelena hiu na kakpası ké. Ilene kutuluŋ wei i wenna Isə təyaya høylyŋ tu i tayaləŋ ke meetelena nule na naanuwa. ⁹ Kutuluŋ ini i patee ka we noŋoy na ilim təlule tao. Ye n luna awali tao taya tao nyəŋka, ŋkeχe n svukəna. ¹⁰ Tayga koluŋa təcaalle ke noŋoy ŋke ka wees.

Kutuluŋ ka we ilim mpətəŋ tao, na i nyənəyi koluŋa. Na kutuluŋ ŋku ku we Isə təyaya waali tu. ¹¹ Ikpatē nateli tu we kutuluŋ ini i kiŋ. Kutuluŋ ini i səŋyŋu na i waŋ na i tayaləŋ na i noonaosi, ka nəyəsəna ilim ntayen tao nyəŋ ké. ¹² Mpun tətəyə pi wees, na ilim mpətəŋ tao kutuluŋ noonaosi. Timpi ikpatē nte tə caalaa təyə noŋoy ka wees. Na ká nyənəyi Isə na yəlaa pa təsulle koluŋa. Ilim təlule tao ké pa svukayana. ¹³ Mprýŋ apalu ini i heelə-m si, ilim ntayen na pə mpətəŋ tao kutuluŋ wei i nyənəyi taya tao i ké Isə nyəŋ ké. Kətələa mpa pa svukı Isə kutuluŋ taa tao, i taa ké pə wees si pā təyə Isə təyənaya. I taa tətəyə pə wees si, pā su Isə nyəm. Isu kuhau na kətaya ŋka pa lapa isayatu tao tao. Na tayanyu nyəŋka. Mpi tao, pə ké Isə lonte taa təna. Pə fei si pā luna taya tao noŋoy. Pə wees si,

pá yele tənaya wontu nti pa suuwa na pá lana Tacaa təmle təyə. Iləna pá suu lənti na pá polo timpi samaa kotaas tə.

Awali təo koluŋa mayasvŋ

15 Mprúgyń apalı inı i tema Isə təyaya taa təo kék mayasvŋ. Iləna í yaa-m na təluna ilim təlulę nənəyə. Iləna í naalı mayasvŋ ke ikpate nte tə cəəna Isə təyaya tə. **16** Camlvŋu ke i mayasayana. Nkuyŋ i nyəmna ilim təlulę təo həyəlvŋu tayaləy. Həyəlvŋu ɳku kui wə məetələnaa ɳmənŋu na nule na naanuwa (250). **17-19** Mprúgyń i mayasa ilim ntəyəy təo həyəlvŋu. Na pə mpətəy təo nyəŋku, na pə tətvlę nyəŋku. Iləna pə tayaləy li kvlvm. Paa həyəlvŋu ɳku yu məetələnaa ɳmənŋu na nule na naanuwa (250). **20** Isəna i mayasa koluŋa ɳka ka cəəna Isə təyaya tə, ka kəŋkəməy liyiti təyəle. Koluŋa ɳke ka tayaləy na ka waŋ ka wə teitei kék. Paa kəŋkəy ɳku yu məetələnaa ɳmənŋu na nule na naanuwa (250). Koluŋa ɳke kaa fəyana yəlaa təna təcayale na Isə nyəntə.

43

Isə məlvŋu ke i təyaya taa

1 Mprúgyń apalı inı i ponam ilim təlulę təo nənəyə. **2** Iləna má ná Isəyeli Isə teeli luna ilim təlulę təo na í kəy. Pə kəkətə ka wə kék ısu tenku nyəntə, na pə naakı tətvlę təo. **3** Toosee taka wei ma na isəntə tə a wəe kék ısu wena maa tema nau tə. Maa nauwa ale a taa sı Isə kəma sı i wəkələy়ı Yosalem. Yaa nna maa toosaa sı, ma wə Kepaa pəyə səsaya kuten təo tə. Mprúgyń ma hota ma nəyə təo. **4** Iləna Tacaa teeli svvna nənəyə na í caya Isə təyaya taa. **5** Ntəna Isə Feesuŋu kpaya-m ma ləmayasəe taa na kú svvna-m pə taa taya təo. Iləna má

ná sí Tacaa teeli səsə təŋa suyu ke Isə təyaya. ⁶ Mŕuyú ma nūwa nɔyəlu yəyətəyəna-m hatoo Isə təyaya taa. Yvlu wei i ka sūnna-m pə taa tə, i wə ma kəŋkəŋ taa kék tam kék. ⁷ Iləna Tacaa tə-m sı: Yvlu nyá, nyəni, ma kumte lonte ntə. Timpi maa sıı ma nəntaaluyu təyəle. Maa caya Isegyeli nyéma heku ke tam təo kék. Pana pa awulaa pa kaa tasa ma həte səsəole pilisuyu na pa wasaŋkalətu. Yaa pa pi pa awulaa mpa pa səki təyə təna. ⁸ Ma nənəkpelee cələyə awulaa mpe pa ȳmaakı pa nyəna. Koluŋa kuluŋmaya wənna má na-wə té heku taa. Mŕuyú pa pilisina ma həte səsəole na pa acaalətu təma. Pə təo kék ma kpiisa-wə na páaná. ⁹ Pənentaa Isegyeli nyéma ká hatələna-m pa wasaŋkalətu. Na pa awulaa səsaa mpa pa səki tə. Iləna má wəe pa heku ke tam təo.

¹⁰ Mŕuyul Tacaa təma Isekiyeelı má sı: Kéésí Isə təyaya təm ke Isegyeli nyéma. Pá mayası isəna ka wəe tə, na pa isayatu təm kpa-węyę feele. ¹¹ Ye pa kulaŋutu lapa-węyę feele, ilə húlí-węyę isəna pa pi Isə təyaya na pécá pá ȳma-ke tə. Na isəna pa faya kutuluŋ tə. Na nənəaşı kususvusi na kuluŋlusi. Na isəna Isə təyaya təna wəe tə təsokoloko. Nmaa na n̄ húlí-wə na pá náná pa isə ke kiiŋ na kusəsütu nti pə wəe sı pá təki tə. Iləna pá təy-ti na pá laki-ti. ¹² Isə təyaya kusəsütu səsəəntu nté. İkpate nte tə cəona Isə təyaya ȳkeye puyu nyugy taa tə, pə wəe sı pá nyəni-teyę Isə nyənte kék.

Kətaya təlate na pə kətası təm

¹³ Isəna pa mayasa kətaya təlate təyəlo. Mayasəlaya ȳka ka wə meetəli həyəluyu təyə pa mayasənaa. Ləoŋ ȳku paa heewa na pə cəo kətaya təlate na pə ta-te tə, ku luməŋ ka wə meetəli həyəluyu, na ku wan ke mpu tətə. Iləna pá ȳmá puvl isu kumte, na pə

kulı ısu mpiiu na pē cəo ləov ηku na pē tá. Ye pē kaasa kətaya təlate kuykuluməj ilə, ¹⁴ pē krayav kətaya təlate atə təo, na pē suna tə nyuyu taa tə tə kuykuluməj we məetəli kulum, na tə waŋ ke məetəli həyəlvuy. Pē krayav nəöhəe səkpəna na pē polo səsəəna tə. Pē tayaləj we məetəli kulum na pē waŋ ke məetəli həyəlvuy. ¹⁵ Kətaya təlate təo məsaya na atə, pē kuykuluməj ka we məetələnnaa naaleýye. Na hələŋası ke pē ηkulunjası liyiti taa. ¹⁶ Məsaya waŋ na ka tayaləj ka we teitei kέ. Paa kəŋkəŋ ηkuşu məetələnnaa naatoso. ¹⁷ Nəöhəe waŋ na a tayaləj ka we teitei kέ. Məetələnnaa naatosompəyəlaya mpəyəlaya. Kətaya təlate ntompee wena a cəəwa na á tá tə a waŋ we mpiiu kulumuy. Ləov náá cəo na kú tá, kule ku waŋ tətəyə mpiiu. Kətaya təlate nté tə təkpale keesəna ilim təlule təo kέ.

¹⁸ Mərýý Tacaa Isə təma Isekiyeelı má si: Yulv nyá, nu. Ma suki-η kusəsitu. Paa təŋ-təyı saa wei kətaya təlate ká te ηmav tə. Waatv inəyi paa la tə təo kέ kətaya ηka kəkə lusa ka təna tə. Na pá ηmusəyi tə təo kέ təla caləm. ¹⁹ N ká cəla latəce ke Lefi kətəlaa mpa pa kέ Satəki luvuy nyáma tə. Pa tike ke ma ha mpaav si pá la Tacaa Isə maya təmle. Paa la latəce ke kətaya na má husı pa isayatu. ²⁰ Krayav latəce inu i caləm na n taa-wəyı kətaya təlate hələŋası liyiti. Na tə ntompee ηkulunjası taa, na pē cəə-yę na pē tá. Ilə pē husa kətaya təlate asilima nté. Iləna té pəsi Isə nyəntə. ²¹ Iləna n̄ pona isayatu husuyu kətaya latəce inəyi Isə lonte nte pa ləsaa tə tə taa, na n̄ wəpı-i kəkə. Ilə pē taya Isə təyaya taa. ²² Kuyaku naale nyəŋku wule iləna n̄ la pəŋtuluyu ηku ku tiili tá caamı təyə isayatu husuyu kətaya. Na pē husı kətaya təlate asilima. Isu

paa təm-teye hiusugv na latəce tə. ²³ N təŋ asilima hiusugv, ləna n̄ la kətaya ke latəce kufalv, na iwaav ḥku ku tiili tā caamı tə. ²⁴ Iləna n̄ hulı təla anəyi Tacaa. Kətəlaa ká tú a təo ké təm. Paa la-yeyə kətaya ḥka kəkə lusa ka təna tə. ²⁵ Paa kuyaku ḥkuṣu paa la ısayatv hiusugv kətaya. Pə waadı ké latəce na iwaav ḥku ku tiili ta caamı tə. Haləna kuyeeŋ naatosompəyəlaya. ²⁶ Kuyeeŋ naatosompəyəlaya təcu ké paa husı kətaya təlate asilima, na pá pəsi-teye Isə nyəntə. Iləna pəc̄ pá tuli-te. ²⁷ Kuyeeŋ inı i teekı, na pē kraya kuyaku pəlefəi nyəŋku na pē puki, ləna kətəlaa la mə nyuŋu təo ké kətaya ḥka kəkə lusa ka təna tə. Na nəyo kvlumaya krentvugv nyəŋka. Iləna Isə laŋle həeṇa-mə. Tacaa má ma yəyətəna mpv.

44

Awulaa nənəyə ke ilim təlule təo

¹ Mprýgú apalv inı i ponə-m Isə təyaya awalı təo nənəyə. Nka ka wənna ilim təlule təo tə, ilə ka təkaa. ² Mprýgú Tacaa heela-m si: Nənəyə ḥke kaa təki mprýgú. Nəyələn kaa təyŋna təna, yaa i tu tuli-ke. Mpi tə, tənaya Isəyeli nyəma Isə Tacaa svvnaa. Ilə kaa təki mprýgú. ³ Ama ye pə kaasa awulumpu, ilé i pəsəyı na i caya Tacaa kiŋ təna, na i təyə təyənaya. Ilə kpaan nənəyə mpaañ ke i ka svvna, na i luna təna tətə.

Mpa pa pəsəyı na pá svv Isə təyaya taa tə

⁴ Mprýgú apalv inı i svvna-m na ilim ntəyən nənəyə, ke Isə təyaya kəŋkən taa. Ma nyənaya mpv, ilə Tacaa teeli suwa i təyaya nté. Ntəna má hoti ma ısentəo. ⁵ Iləna Tacaa tə-m si: Yulv nyá, la laakalı. Nyənna nyá

isə, na nūna nyá nkpaŋŋ kε pə təna mpi maa keesí-ŋ Tacaa təyaya kusəsutu təna, na pə kətaya təo tə. Na n̄ la laakali na Isə təyaya nənəəsi kususususı na kvləlusı təm.

⁶ Teləsɪ təo kulla Isəyeli nyéma mpe sɪ, maya Tacaa Isə, má nyəyəsa mə acaalətu təma wena í lapa tə. ⁷ Isə kpaŋŋ nyéma mpa pa ta nyi-m təyaya ma təyaya taa. Iləna í pilisiyi ma təyaya kε waatv wei í laki-m kətaya ke təyənaya, na nantu nim nyəntv, na caləm tə. Mpúyó í pilisina ma təyaya. Mə acaalətu kvlaputv ke í yəkəna má na mə tá nəyə pəelvuy. ⁸ Itá paasəna ma təmle ke ma təyaya taa kέ mə mayamaya. Ama kpaŋŋ nyéma ke í yelinga, na pele pá laki-teyə mə lonte. ⁹ Tacaa Isə má sɪ, kpaŋŋ tu kvtapelvuy nkuku ku ta nyi-m təo ku kaa suu ma təyaya taa. Paa puntu we Isəyeli nyéma həku taa.

Nti pə su Lefi nyéma tə

¹⁰ Tacaa sɪ: Pə kaasuyu Lefi nyéma mpa me mə kisa-m tə, saa wei Isəyeli nyéma me í toolaa na í ham siyile tə, mə təŋja mə tuŋ kέ. Mə nyəəŋ taa kέ mə isayatu saləka ká mayana. ¹¹ Təmle nte í ká pəsɪ na í lá-m təyəle ma təyaya nənəəsi taŋvuy, na ka taa təma lapv. Isu samaa kətaya nkuk kəkə lusa ka təna tə, na kətası leŋsi təla ləntvuy. Iləna í laki samaa inəyi təma. ¹² Mə təe Isəyeli samaa ke nəyə ke tuŋ təm taa. Halí í tusi-weyə isayatu taa. Maa yele-me, na í səyələ mə isayatu saləka. ¹³ Itá kaa kpətəna-m sɪ í laki kətəlaa təmle natəli. Yaa í tokina ma wontu kate nyəntv, yaa kate taa kate nyəntv. Mu səyələna mə feelə fei. Na acaalətu təma wena í lapa tə a saləka. ¹⁴ Təma lenna wena a we lapv ke Isə təyaya taŋanvuy təm taa tə, a tike ke í ká la.

Nti pə su kətəlaa tə

15 Mprýgú Tacaa má ma yøyøtaa sì: Pə kaasa Satøki pøyalaa køtølaa Lefii nyéma tø. Mæ tøka tøsulle kvsøsütø kék. Paa saa wei Isegyeli nyéma toolaa na pa hatøløna-m tø. Mæ tike í ká kpøtøna-m, na í la-m tømle. I ká cele-m nantu nim na pø caløm. Tacaa Isø má ma yøyøtøna mpv. **16** Mu svøna tøsulle na í kpøtøna ma taapøli. I ká wøe ma tømle taa, na í paasøna ma tømle. **17** Kpoŋkpontu toŋ nyøntu wontu ke í ká suu. Iløna pøcø í svøna pø taa taya nønøygø. I taa suu heenj høntu pølv ke waatu wei í laki pø taa taya tøma tø. Paa Isø tøyaya taa nyøna. **18** I ká te mæ nyøøŋ ke kpoŋkpontu toŋ nyøntu saalasi, na í tøyøli pø takøsi. Ama í kaa løli tampalanaa, pø taa køø na í tii haŋaya. **19** Ye í luki sì í puki yølaa kinj ke awali tøø taya tøø ilø í wøyøsi mæ wontu nti í lapøna køtaya ke mpv tø. Na í su-tøyø tøsulle kutuluŋ taa, na í køøya wontu lënti. Pø taa køø na samaa pilisi køtaya wontu nti.

20 Køtølaa í kaa looli mæ nyøøŋ, yaa í yele na nyøøsi su. Ama í ká kø-søyø tøtetete. **21** Køtølv nøyølv i kaa nyøø svølm na pøcø í svø pø taa taya tøø. **22** Pøyele køtølv kaa køøya alv leelu ke yem, yaa alv wei pa tøyønaa tø. Isegyeli nyéma piitim taa pøeelsø wei i ta nyønta apalu tøyø pø wøe sì køtølv í køøya. Yaa ye køtølv lelu søpa na í yele leelu, ilø inø í køøya.

23 Pø wøe sì køtølaa me í seyøsi ma yølaa. I faya Isø nyøm na køøi nyøm. I hølø-wøe na pá nyø naøønyøm, na asilima nyøm pø fayav. **24** Mpi pø kék høvøle tøm ilø, mu tøøna siyisuyø. I ká høvøkøna na pø køøsøna ma kvsøsütø. I tøki ma kiij na ma køtøtøtø ke ma acimanøa taa. I nyøni køyøeŋ køhøesøŋ ke ma nyøŋ.

25 Pə feı sı kətvlı í kpətəna sətu na í pilisi ı ti. Ye pə taya ı caa, yaa ı too, yaa ı pəyaya. Yaa ı taalv, yaa ı neu, yaa ı kəyə. Yaa ı neu alı nyəŋ̊ wei ı ta saata tə. **26** Ye pə mayana kətvlı ke mpu, í la nyvəŋ̊ təo asilima kəelvəŋ̊ kətaya. I taŋ̊ na kuyeeŋ̊ naatosompəyəlaya təe na pəc̊ ı svı ı təmle taa. **27** Kuyanju ı mələẙi təsulle taya pə taa nyəŋ̊ka təo tə, ı ka la kətaya na pə husı ı isayatu. Tacaa Isə má ma yəyətəna mpu. **28** Kətəlaa kpancouu nté má. I kaa wəena mə paa nyəm napələẙi Isəyeli taa. Mayale mə paa nyəm. **29** Mə təyənaya nté kuhaaŋ̊, na təla nna pa laki kətaya sı pə husı isayatu tə. Pə təna mpi pa SuWa Sı, ma nyəm ke Isəyeli taa tə, mu təyəna. **30** Kətəlaa tənna kumtv kancaalaya nyəntv həyələẙ, na mpi Isəyeli nyəma ləsa-m pa wenav taa tə. Yəlala ká cəla kətəlaa ke pa mvlvəm kypampam. Iləna má kooli pa təesi ke kypantu. **31** Ama kətəlaa kaa təyə wontu kusəpvtv yaa nti pulvpu kuya tə. Paa sumaya paa wontuŋ̊u ȷku.

45

Tetvnaa mpa pa wəna pa mpaa tə

1 Mpýgy Tacaa yəyətəaa sı: Ye í taləẙi Isəyeli kpeka ke tetv ulı í ləsi həyəlvəŋ̊ nakulı na í ha-m. Həyəlvəŋ̊ ȷku kv tayaləẙ ká wəe kiloməetələnaa naanvwa na naale na həyəlvəŋ̊. Kv waŋ̊ ke kiloməetələnaa kakpası. Iləna tetv nti tə pəstı Isə nyəntv təkpataa. **2** Iləna í cosi isə təsəele tetv ke tə taa. Tə tayaləẙ na tə waŋ̊ ká wəe teitei. Paa kəŋ̊kəŋ̊ ȷkuŋ̊ məetələnaa ȷmvnuŋ̊u na nüle na naanvwa (250). Na pə yele ikpate na pə cəo na pə tá tetv nti. Təle tə waŋ̊ ká wəe məetələnaa hiu na kakpası. **3** Tetv nti tə taa ké í ká mayası na í

ləsɪ kilomεetələnaa naanuwa na naale na hɔyəlvuŋ. Tə waŋ ke kilomεetələnaa kakpası. Tənaya í ká ɳmá lsə təyaya. Lonte nté tə kəna lonte kate nyəntε.

4 Hɔyəlvuŋ ɳku ku kέ lsə lonte kate nyəntε kέ. Pə sii-ku na ku mpaaa ke kətəlaa mpa pa laki Tacaa təmle ke lsə təyaya taa təyə. Lonte nté tə taa tənaya í ká ləsɪ lona nna a taa í ká ɳmá mə teesı na lsə təyaya tə. **5** Tetu ntı tə tayaləŋ wε kilomεetələnaa naanuwa na naale na hɔyəlvuŋ, na tə waŋ ke kilomεetələnaa kakpası tə tə kέ Lefii kətəlaa nyəntu kέ. Mpe pa paasəyənana lsə təyaya taa təmle kүpante. Paa weena tə taa kέ acalεe wena a taa paa caya təyə. **6** Iləna pá mayasi tetu ntı tə taa tətəyə itayalau təo kέ kilomεetələnaa naanuwa na naale na hɔyəlvuŋ na waŋ təo kέ kilomεetələnaa naale na hɔyəlvuŋ. Iləna í ɳmá ictəte nte tə taa Isəyeli nyəma ká weena mpaav si pá caya tə. **7** Paa kaası awulumpu ke lonte ke Tacaa tetu na ictəte nyəntu kəŋkəməŋ naale təo. Tetu ntı tu kpayə hatoo Metitelanee tenku kέ. Pə kpayəv ilim tətəvle təo, haləna Isəyeli tetu ilim təlule təo tonja. Tə tayaləŋ ká wεe teitei na paa kpekəle nte tə nyəntu. **8** Ilə awulumpiya ká weena pa mayamaya pa tetu ke Isəyeli taa. Pa kaa tasa Tacaa yələa ke muγuluŋ. Paa yelina tetu kakaasaya ke Isəyeli nyəma.

Nti pə sii awulumpiya tə

9 Mŕpýó Tacaa lsə má ma yəyətəa si: Isəyeli awulumpiya me í teləsa mpəle. Pə wεe si í kisi muʂuŋ na ɳmakəlvuŋ. I təŋ tampana na kusiyisim. Iləna í yele ma yələa wənau ke leekvuŋ. Tacaa má ma yəyətəna mpv.

10 Pə wεe si í weena sanəyanaa mpa pa siyisaa tə. I weena pee nyəm mayasəlaya kusiyisaya ɳka pa yaa

sí ifaa tó, na lúm nyém nyéjka kusiyisaya ḥka pa yaa sí paati tó. **11** Mayasəlași ifaa na paati pa tóov ka wée teitei ké. Paa ḥka kaa tóyó iṣii mayasəlaya ḥka pa yaa sí homee tó ka héyələŋ naanuwá taa kvlvmyv. Mayasəlaya homee ke paa kéesəna isəna mayasəlași nsi sí tóki tó. **12** Pa lixitee nyéyəlvyv ḥku pa yaa sí kεelaa tó, kvlé ku tóm hiu mayana ḥku pa yaa sí sikəli tó ku tóm kvlv. Iléna sikələnaa nutoso náá mayana ḥku pa yaa sí miini tó ku tóm kvlv.

13 Isəna paa ləsəyi pa kuhaaŋ tóyələ. Héyələŋ nutoso taa kvlvmyv ke paa wei i ká ha i tóyənaya pée nyéjka. **14** Ye í mayasəyi mə nim, mayasəlaya ḥka pa yaa sí paati tóyó i ká mayasəna. Paati tóm naanuwá lakəna homee kvlv. Mayasəlaya ḥka pa yaa koo tó, na ḥka pa yaa sí homee tó sí teitei ké. Paati héyələŋ naanuwá taa kvlvmyv ke í ká ləsi. **15** Iseyeli nyéma kaləkəŋ taa ilə, heen yaa pér̄ ȳmənvyv (200) taa ké pə wée sí pá ləsi Isə kuhav ke kvlv. Mpi pa ləsəyi mpv tóyó paa la tóyənaya kuhav kətaya. Yaa ḥka kékə lusa tó, yaa nəyə kvlvmayá kprəntv yv nyéjka sí pér̄ husi pa isayatv. Tacaa má ma yəyətəna mpv.

16 Iseyeli tətu yəlaa təna ká kənnna kuhav ḥku. Iléna pá cəla pa tətu awulumpiya. **17** Awulumpiya ká caana kətası nsi kékə lusa sí təna tó sí wontu na svlv̄m kylilisim ke acimanaa waatv. Iṣii isətū kufalv na kuyaku kuhesv. Na lenna nna a kotiyi Iseyeli nyéma tó. Mpə paa caana kypəntəŋ tayānvyv kətası na kuhaaŋ. Na kətası nsi kékə lusa sí təna tó. Na nəyə kvlvmayá kprəntv yv nyéjsi. Iléna Isə nyəni Iseyeli nyéma pətəətəle na í husi pa isayatv.

18 Mprýv Tacaa yəyətəaa sí: Isətū kancaalaya nyéj kuyaku kancaalaya nyéjku wule, paa la kətaya ke latəce wei i tiili tá caamí tó. Iléna pér̄ nyāalı Isə

təyaya asilima. ¹⁹ Kətvlı ká kraya kətaya kpənté nté tə caləm. Na í taa-wəyı lsə təyaya nənəyə təo. Na kətaya təlate ηkulunjası taa. Na pə taa təo taya nənəyə təo. ²⁰ Pə takı isətu kuyaku naatosompəyəlaya nyəŋku iləna pá lá mpu tətəyə mpa pa pəntaa na pa ta nyı yaa pə yəkəna-wə tə. Ilə pə keelə lsə təyaya asilima nté.

²¹ Isətu kancaalaya nyəŋ kuyeeŋ naanuwa na liyiti wule ke paa təyə Təeu acima. Kuyeeŋ naatosompəyəlaya ke paa təyə acima anı na potopotonaa mpa pa taa kükusum fei tə. ²² Awulumpu ká la latəce ke kətaya ke acima kuyaku kancaalaya nyəŋku wule. I na icatə təna yəlaa pa isayatu hüsүү təo ké i ká la-ké. ²³ Pə kaası ilə, acima kuyeeŋ naatosompəyəlaya inı i taa tətəyə i ka la kətaya ηka kəkə lusa ka təna təyə latəcənaa naatosompəyəlaya, na iwaanı naatosompəyəlaya. Iləna í la paa kuyaku ηkuşu pəjətvlıyə kə isayatu hüsүү kətaya. ²⁴ Na í ha təyənaya pee nyəŋka isü kiloonaa hiu nə naanuwa. Iləna í səəsi nim liitilinaa naatoso ke paa kətaya latəce na iwaanı ηku kv təo.

²⁵ Pə takı isətu naatosompəyəlaya nyəŋ kuyaku naanuwa na kakpası acima wule, iləna awulumpu la kətaya na kuhau ke teitei. Isü i ka lapu Təeu acima waatu tə. Acima kuyeeŋ naatosompəyəlaya inı i taa ké i ká la paa kuyaku ηkuşu isayatu hüsүү kətası külvəması nsi. Na nsi kəkə lusa sı təna tə. Na təyənaya pee na nim pə kuhau tətə.

46

Nti pə su awulumpu tə

¹ Mprýgý Tacaa lsə yəyətaa si: Pə taa təo taya nənəyə ηka ka wənnə ilim təlülə təo tə, kaa təki mprýgý təmle

kuyeeṇ naatoso taa ké. Ama paa tuli-kęye kuyaku kuhéesuyu na isotu kufalu kuyaku wule. ² Awulumpu svukəna awalı təə taya təə lləna í fayana kutuluğu ᱥku ku kpətəna nənəyə tə ku taa. Na í səŋ nənəkeelası tənaya, saa wei kətəlaa laki awulumpu inı i kətası nsi kəkə lusa si təna tə. Na nəyə kulumaya kpəntuyu nyənsi. lləna í hənti ateyə nənəkpete na pəc̄ í təe. Pə fei si pá təki nənəyə na pəc̄ pə taani. ³ Ye pə tala kuyaku kuhéesuyu na isotu kufalu acima. Tetu yəlaa ká kəə nənəkpete cəne, na pá səe-m. Maya Tacaa.

⁴ Iwaav kulumuyu na iweesi naatoso, wei i tiili tá caamı təyə, awulumpu ká la kətaya ᱥka kəkə lusa ka təna tə. Tacaa ke i ka la kətaya ᱥkeye kuyaku kuhéesuyu wule. ⁵ lləna í kəna təyənaya pee kuhav. Isu kiloonaa hiu na naanuwa ke iwaav təə. Ye pə kaasa iweesi təə ilə i kəna təyənaya pee kuhav ke isəna i huu si pə munaa tə. lləna í səc̄si nim liitilinaa naatoso ke təyənaya pee kiloonaa hiu na naanuwa təə. ⁶ Isotu kufalu acima wule i ka la kətaya ke latəce. Na iweesi naatoso, na iwaav kulumuyu. Pə tənaya mpu piı wees təla nna a tiili tá caamı tə. ⁷ lləna í təni təyənaya pee kuhav isu kiloonaa hiu na naanuwa. Paa latəce wei na paa iwaav ᱥku ku təə ke i tənəyi mpu. Ye pə kaasa iweesi, ilə i ha təyənaya pee ke isəna i huu si pə we teu tə. lləna í təni nim liitilinaa naatoso ke təyənaya pee kiloonaa hiu na naanuwa təə. ⁸ Mpaaav kulumuyu ke awulumpu ká təj na í svu na í lu. Kutuluğu ᱥku ku kpətəna nənəyə tə, ku taa ké i ká fayana. ⁹ Waatu wei Iseyeļi yəlaa ká svu Isə səeu ke acima kuyeeṇ taa tə. Mpaa paa svuna ilim ntəyəjə təə nənəyə na pá səe-i tə, ilim mpətəjə təə nyəjka ke paa luna. Mpaa pələ pá svuna pə mpətəjə təə nyəjka, ilə pa

luna pə ntəyəŋ təo nyəŋka. Yvlu kaa luna nənəyə ḥka i sūnnaa tə, kufalaya ke i ká təy. ¹⁰ Awulumpu na tətu yəlaa paa kpəntəna sūvv na pá kpənti luv.

Nti pə su kvhāŋ waani waani təo tə

¹¹ Ye pə tala acima yaa waatvnaa səsaa, təyənaya kvhav ká wəe ɪsu kiloonaa hiu na naanuwā ké, paa kətaya latəce na pə iwaav ḥku kū təo ké. Ye pə kaasa iweesi ɪle, paa wei i ká suna i kvhav təəməy. Iləna pá təni nim liitilinaa naatoso, ke təyənaya pee kiloonaa hiu na naanuwā təo.

¹² Ye ɪsu awulumpu caakı luyu kvlvmygū kətaya lapu ke Tacaa, paa ḥka kəkə lusa ka təna tə. Yaa nəyə kvlvmya kpəntvugū nyəŋka. Pə wəe sì pá təli-i ilim təlule təo nənəyə ké. Iləna i ha i kvhāŋ inı, ɪsu pə lakvugū kuyaku kvhéesvugū wule tə. Ye i temə təev, ɪle pə təki nənəyə.

¹³ Paa ifemle nte, paa la Tacaa ke pənaya kvlvmya iwəyaya ḥka ka tiili ta caamı təyə kətaya ḥka kəkə lusa ka təna tə. Tanaŋ tanaŋ ke paa laki-si. ¹⁴ Paa ha Tacaa ke təyənaya kvhav tətəyə mvlvum mayasəlası naale ke mprúyú paa tanaŋ ḥku. Iləna pá siti mvlvum mpi na nim liitilinaa naale. Paa ifemle nte tə təyənaya kvhav kvnə, kui wəe mprúyú tam təo ké, kū kaa si. ¹⁵ Paa tanaŋ ḥkuṣu paa la iwəyaya, na mvlvum, na nim ke kətaya ḥka kəkə lusa ka təna tə.

Awulumpu pəyalaa kpəncoou

¹⁶ Mprúyú Tacaa yəyətaa si: Ye awulumpu ha i nyəm napələyı i pəyalaa taa nəyəlv, pə pəsa pəyalu inı na i piya piya pa nyəm ke tam təo ké. ¹⁷ Ama ye awulumpu cosa i nyəm, na i ha i təmlə nyéma taa nəyəlv i təki-wəyı mpv, haləna i cəpu pənaya. Iləna pə tayani məlvugū ke awulumpu nyəm. Mpi awulumpu

hawa i mayamaya i piya tə pə tike pə kena pele pa nyəm. ¹⁸ Pə fei si, awulumpu i leekı yəlaa taa nəyələngü puntu nyəm. I mayamaya i nyəm ke i ká cəla i pəyalaa. Ilə Isə yəlaa taa nəyələn kaa hatələna i nyəm.

Isə təyaya tətəsəlenaa

¹⁹ Mərýgú apalı inı i təñna-m təsuvle nte tə wə nənəygə kiŋ təə tə. Iləna tə suv kətəlaa kutuluŋ taa. Iləna tə keenə ilim ntəyəŋ təə kέ kətəlaa lonte. Patəma nəyələn i ka wə lələ kέ ilim tətvlə təə. ²⁰ Iləna i holi-m si: Cəneçə kətəlaa ká təsi təla nna pa lapa kətaya si pə tayarı pa isayatu tə a nantu. Təna tətəyə paa təsi kuhaaŋ. Pa taa ləsi kətaya nyəm məpəyi awali taya təə. Pə taa kəə na samaa pilisi Isə nyəm.

²¹ Mərýgú i luna-m awali təə taya təə. Iləna i cəəna-m taya ɣkuluŋası liyiti taa. Paa ɣkuluŋa ɣka kaa wəna taya kέ. ²² Nkuluŋası taa taasi nsi si wə pəcə pəcəyə. Si waŋ na si tayaləŋ ke teitei. Tayaləŋ wə meetələnaa hiu. Waŋ ke meetələnaa naanuwa na kakpası. ²³ Pəe koluŋa cəəna paa taya ɣkaya. Iləna məsası cəəna koluŋa ɣke na pə tá. ²⁴ Mərýgú apalı inı i heela-m si, məsası nsi si təə Isə təyaya təmle nyémə təsəyı təla nna yəlaa lapa kətası tə, a nantu təyəle.

47

Isə təyaya lvm seelv

¹ Mərýgú apalı inı i mələna-m Isə təyaya nənəygə, iləna má ná lvm lukəna nənəygə təe, na ilim təlülə təə. Isə təyaya na ilim ntəyəŋ təə kέ lvm kpeňayana. Iləna pə mələyəna kətaya təlate, na ilim məpətəŋ təə. ² Mərýgú i luna-m na ilim ntəyəŋ nənəygə. Tə keenə awali təə nənəygə ɣka ka siyisina ilim təlülə təə tə, na

lvm təŋa kpente na kəŋkəŋ ntəŋəŋ nyəŋku təo. ³ Iləna í məŋna ilim təlulə təo, na í təka ŋmənaya. Iləna í mayasəna-keŋe meetələnaa nasəle na nūnūwa (500) ke həŋələŋu ŋku ku təo. Pə waalı ké i təsəna-m na lvm. Pəle pə suna ma nəəse. ⁴ Mprýgú i tasa mayasuyu ke meetələnaa nasəle na nūnūwa (500). Iləna í təsəna-m lvm, na pəle pə suna ma təna. I tasa mayasuyu ke meetələnaa nasəle na nūnūwa (500) tətə. I tasa-m lvm təsənav, iləna pə kpa ma tənaya. ⁵ Mprýgú i tasa mayasuyu ke meetələnaa nasəle na nūnūwa (500). Ilə lvm məpi pəle pə kəla lumaŋ, ma ta pəsi təsuyu. Pə ké ləən ké, na ye pə taya yau nəŋələn kaa pəsi təsuyu. ⁶ Mprýgú i pəəsa-m sì: Yəlv nyá, n nawa teu na? Iləna í ponə-m kpeenja na í tayani-m məŋnav ke ləən nəŋə. ⁷ Iləna má paasəna sì, tui nyala səsəm ke ləən ŋku ku kvtəmiŋ naale təo. ⁸ Mprýgú apalv inı i heela-m sì: Ləən kvnə ku lvm kpeŋ ilim təlulə həŋələŋu təo ké. Yaatanı tətekəle ke pə təŋəyi, na pə tiiki teŋku kvsəpu taa, na pə tayani-wi. ⁹ Iləna lvm taa weesuyu nyəm təna wəəna weesuyu, ke paa timpi ləən ŋku ku lvm ka tala tə. Waatu inəyi tiina ka huki. Pə taya pulv, teŋku lvm ka tayani. Ye ləən ŋku ku lvm í tala timpi, weesuyu laki ké. ¹⁰ Pə kpaŋav hatoo Aŋ-Ketii, na pə polo Aŋ-Aŋkəlayim tə. Tiina kpalaaká təŋi pə puluŋ ké, na pá leŋ teŋku kvtəŋ təo. Paa kpa tiina waanı waanı ké ɪsü teŋku səsə taa. ¹¹ Ama lvcayam na luna ná kaa tayani. Pi pəsi təm lona ké. ¹² Tui kvlvlvŋ waanı waanı ká nyɔ ləən kvtəmiŋ təo. I hatu kaa lontili paa pəlee, na í lvləyi pee ke tam təo. Paa ɪsɔtu wei ke paa kooliyi i kvlvlvŋ. Mpi tə, təsulle təe ké lvm lukəna na pə kpeŋ i təe. Paa təki i pee ké, na pá waasəŋəna pə təŋi i hatu.

Tacaa suki Iseyeli tetu toosi

13 Mprýyú Tacaa Isó yøyataa sí: Tetu nti paa tala Iseyeli kpeka naanuwa na naale tə tə toosi ntə. Təm naalegye paa cəla Yoseefu kpekəle nyéma. **14** Teitei kέ paa tala-ti. Mpí tə, má yøyataa kέ na tuunav na má sii sí, ma haaki-təyí pa cəsənnaa. Ilé tə pəsa pa kpancoou kέ. **15** Tetu ilim ntəyən təo tonja, kpkayí Metitelanee teñku. Iléna ká təy hapəle nte tə təyəgəna Hetələn na Lepo-Hamatı na Setati pə acalee taa tə. **16** Pə waali iléna ká lu Pelota na Sipəlayim pə acalee. Aní a wenna Tamasi na Hamati tetu pə hekv taa. Na Hasée-Tikonj icate nte tə kpətəna Havlanj tetu tonja tə. **17** Tonja ḥke kaa polo teñku Metitelanee. Haləna Hasaa-Inaŋ tetu ke ilim təlule təo. Iléna ká məli Tamasi na Hanati pa tetu. Iséna tonja ka wée ilim ntəyən təo təyəle. **18** Ilim təlule təo tonja ká lu lonte nte tə wé Tamasi na Havlanj pa hekv tə. Iléna ká təy Yaatanu tetekəle ke Kalaati na Iseyeli tetu pə hekv taa. Kaa polo timpi pa yaa sí Tamaa təyə teñku kusərpv. Iséna tonja ká wée ilim təlule təo təyəle. **19** Ilim mpətən təo tonja ilé kaa lu timpi pa yaa sí Tamaa təyə Melipa lvm na Katéesi pə tetu cəlo. Iléna ká məli Icipiti tetu ləov. Haləna Metitelanee teñku. Iséna tonja ká wée ilim mpətən təo təyəle. **20** Ilim tətule təo nyəŋka ilé, teñku Metitelanee kélé tonja. Pə kpayav ilim mpətən təo tə, haləna Lepo-Hamatı ke ilim ntəyən təo. Iséna ilim tətule təo nyəŋka ka wée təyəle.

21 Iseyeli kpeka nyéma ke í ká tala tetu nti. **22** Tete kέ í ká tó na í taləna-ti. Ilé í taa səo muvlaa mpa pa wé mə hekv taa na pa lula piya ke mə tetu taa tə. Pə wée kέ sí í la-weyə teitei isu Iseyeli nyéma. Iléna pele pá

hiki pa paa tete ke Isegyeli kpeka taa. ²³ Paa wei i ka hiki i paa tete ke Isegyeli kpekale nte te taa i ka caya to. Tacaa Isao ma suna mpv.

48

Ilim ntɔyɔŋ tɔɔ kpeka tetu

¹ Isegyeli kpeka nyama hela ntɔ, na pa tetvnaa. Taŋ kpekale nyama tetu we ilim ntɔyɔŋ tɔɔ ké. Tə mala hapale nte te təŋyəθna Hetələŋ na Lepo-Hamatı na Hasaa-Inan pə tetvnaa taa to. Iləna pə polo Tamasi, na Hamati pə tetvnaa cələ. Iləna ká polo ká lu ilim təlule tonja. Hali Metitelanee tenku na ilim tətvlə tɔɔ. ² Taŋ tetu ná təŋa ilim ke itayalav tɔɔ ké, haləna Asee kpekale nyəntu. ³ Asee tetu itayalav tɔɔ ké Nefətali nyəntu wee. ⁴ Iləna Manasee tetu náá wee Nefətali nyəntu itayalav tɔɔ. ⁵ Ifəlayim tetu we Manasee nyəntu itayalav tɔɔ ké. ⁶ Iləna Luperŋ tetu náá wee Ifəlayim nyəntu itayalav tɔɔ. ⁷ Iləna Yuta tetu ke Luperŋ nyəntu itayalav tɔɔ.

Tacaa nyəntu

⁸ Pə kpayaŋ Yuta tetu itayalav tɔɔ ké ilim təlule na pə tətvlə tɔ, i kaası tetu na tə tayaləŋ wee teitei isu paa kpekale nte te nyəntu. Tə tayaləŋ ká wee kilomeetələnaa naanuwa na naale na həyəlvuŋ. Iləna i ŋmá tə hekv taa ké Isao na yəlaa pa təsulle. ⁹ Tacaa tetu tayaləŋ ká wee kilomeetələnaa naanuwa na naale na həyəlvuŋ. Tə waŋ ke kilomeetələnaa naanuwa. ¹⁰ Tetu həyəlvuŋ ŋku pa cəla kətəlaa tɔ, kui tayalı kilomeetələnaa naanuwa na naale na həyəlvuŋ ké. Pə kpayaŋ ilim təlule na pə polo pə tətvlə tɔ. Iləna i mayası kilomeetələnaa kakpası ke pə kpayaŋ ilim ntɔyɔŋ na pə mpətəŋ tɔ. Na i səŋsi Isao na yəlaa

pa təsulle ke həku taa. **11** Tətu həyəlvən ηku, kui pəsi Satəkι ləlvən nyəma kətəlaa mpa pa kpa kətəvən tə pa nyəntu kέ. Pa lapa Tacaa təmle ke teu kέ. Pa ta la ısu Lefii nyəma mpa pa ləwa lsə kέ waatu wei Isegyeli nyəma toolaa tə. **12** Pə təo kέ paa ha-weyə kelika naŋŋi nyəŋka. Nka pa cosa Isegyeli nyəma tətu təo kέ Lefii nyəma tonja kinj tə. **13** Lefii nyəma nyəntu kά wəe teitei kέ ısu kətəlaa nyəntu. Tə təna tə təyələn kά wəe kiloməetələnaa naanuwa na naale na həyəlvən. Tə waŋ ke kiloməetələnaa kakpası. **14** Pə fei sı yəlv i layası tətu ntı na pəlv. Yaa i peeti-tı, yaa i kəe-təyı nəyəlv. Pə taya pəlv, tə kəla tətu tənaya səsəəntu ke Isegyeli taa. Mpi tə, tə kέ Tacaa nyəntu tə se.

Acalee na tətu həyələn pə paa tete

15 Tətu kά kaası lsə nyəntu cələ təna. Tə waŋ wə kiloməetələnaa naale na həyəlvən. Tələ tə ta ke lsə nyəntu. Icate nyəntu kέ sı yəlaa i caya. Ulenə pά ηmá icate ke həku taa. **16** Tə təyələn na tə waŋ kά wəe teitei kέ. Məetələnaa iyisi naale na ηmənəvən na nule na naanuwa (2250) kέ paa kəŋkəŋ ηku. **17** Paa yele ikpate na té cəcəna icate na té tá. Tə waŋ kά wəe məetələnaa nule na hiu na kakpası (125). **18** Pü kaası Tacaa tətu təo kέ həyəlvən. Ku təyələn ke kiloməetələnaa kakpası, na icate ilim təlule təo. Na kiloməetələnaa kakpası tətəyə ilim tətule təo. Tətu ntı tə taa kέ paa hiki təyənaya na pa cəla icate yəlaa. **19** Paa Isegyeli kpekəle tu wei i wə icate taa te. I pəsəyı na i hala-tı. **20** Tacaa tətu na icate nyəntu, pə kəkəpentəvən təna təyələn na pə waŋ wə teitei kέ. Paa kəŋkəŋ ηku kiloməetələnaa naanuwa na naale na həyəlvən. **21** Pü kaası ntıyı lsə tətu na icate nyəntu həku taa tə, awulumpu nyəntu nté. Tu pə məpuyı na

té təŋ̊ ləntənaa. Tə tayaləŋ̊ ká wəe kiloməetələnaa naanuwa na naale na həyəluŋ̊. Tu yoosina ilim təlule təo toŋ̊a. Iləna té polo Metitelanee teŋku ke ilim tətule təo. Tacaa tetv na təsulle ká wəe tetv nti tə wəna tə paa ke mpv tə, tə həkə taa ké. ²² Lefii nyəma tetv na icate pu faya awulumpu tetv ke həyələŋ̊ naaleŋ̊. Tu təŋ̊ Yuta tetv na ilim ntəyəŋ̊ təo, na Pencamee nyəntv na pə mpətəŋ̊ təo.

Ilim mpətəŋ̊ təo kpeka tetv

²³ Kpeka lenna na a tetvnaa ntə cəne. Pencamee tetv tənaya nté pə kpayav ilim təlule təo toŋ̊a tə. Na pə polo Metitelanee teŋku na ilim tətule təo tə. ²⁴ Pencamee nyəntv təŋ̊a ilim ke itayalav təo ké. Tə kəŋkəŋ̊ taa ké Simiyəŋ̊ tetv wəe. ²⁵ Isakaa nyəntv ke Simiyəŋ̊ nyəntv kəŋkəŋ̊ taa. ²⁶ Na Sapulɔŋ̊ tetv ke Isakaa nyəntv kəŋkəŋ̊ taa. ²⁷ Na Katı nyəntv ke Isakaa tetv kəŋkəŋ̊ taa. ²⁸ Katı nyəma toŋ̊a ŋka ka wə ilim mpətəŋ̊ təo təyəle tetv toŋ̊a. Nke ka kpayana Tamaa ke ilim təlule təo. Iləna ká polo Melipa na Kateesi tetv lvm calə. Pə waalı iləna ká təŋ̊ Icipiti ləən haləna Metitelanee teŋku. ²⁹ Mpýyú paa tala Iseyeli kpeka ke tetv na tetv təv. Paa kpekəle nte tu wəenə tə lonte ke tetv taa. Tacaa Isə suna mpv.

Yosalem nənəəsi naanuwa na naale

³⁰⁻³¹ Isəna Yosalem icate nənəəsi naanuwa na naale ká wəe təyələ. Iseyeli nyəma kpeka həla ke paa ha paa nənəyə ŋka. Koluŋ̊ tayaləŋ̊ ká wənna ilim ntəyəŋ̊ təo ké meetələnaa iyisi naale na ŋmuŋuŋ̊ na nulə na naanuwa (2250). Koluŋ̊ ŋke ka təo ka wəe nənəəsi tooso. Lureŋ̊ nənəyə na Yuta nyəŋ̊ka na Lefii nyəŋ̊ka. ³² Ilim təlule təo həyəluŋ̊ koluŋ̊ tayaləŋ̊ ká wəe meetələnaa iyisi naale na ŋmuŋuŋ̊

Pa krayan waatu inī tāyō paa ha icate ke hāte si:
Tacaq we cāne.

**PIIPILI CT CSÍ TAKELAYA
Portions of the Holy Bible in the Lokpa language of
Benin**

copyright © 1999 SIM

Language: Lokpa (Lukpa)

Translation by: SIM

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2017-10-16

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 11 Nov 2022 from source files
dated 9 Oct 2020

ef14191a-91f7-51c1-ac89-7b93dd7c4377